

วารสารภาษาปริทัศน์

ที่ปรึกษา

- ศ. เต็มศักดิ์ กฤษณามระ
รศ. ดร. กำจัด มงคลกุล
รศ. ดร. คุณกัญญา ธรรมมงคล
ศ. ดร. สมหวัง พิธิยานุวัฒน์
รศ. ดร. อัจฉรา วงศ์โสธร
ผศ. พานิช บุญทวี
รศ. มาลินี จันทวิมล
รศ. ดร. กัญชาทิพย์ สิงหะเนติ

บรรณาธิการ

รศ. บังอร สว่างโรธ

กองบรรณาธิการ

- ผศ. เสียงทิพย์ สุขศรี
ผศ. วาวแหว โรงสะอาด
อ. วัลยาพร นาวิการ
อ. เปรมวดี มัลลินีส์
อ. ปรางทิพย์ นพรมภา

ฝ่ายจัดการและเผยแพร่

- อ. ฉัตรสุดา ฉันทนโพธิ์กุล
อ. ปารีชาติ วัฒนกุล
อ. เปรมวดี มัลลินีส์
อ. วัลลภ กังวานพรศิริกุล
อ. ศราวุธ ชุตินุเดช
นาง สุรชวดี วิริยะยังศิริ

ฝ่ายศิลปกรรมและถ่ายภาพ

นายจรวัย วงศ์เหลือ

วารสารภาษาปริทัศน์

เป็นวารสารวิชาการของสถาบันภาษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
มีวัตถุประสงค์เพื่อ

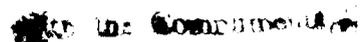
1. เผยแพร่ความรู้ภาษาอังกฤษตลอดจนความก้าวหน้าทางวิชาการเกี่ยวกับการศึกษาการสอนภาษาอังกฤษ
2. เผยแพร่ความเคลื่อนไหวเกี่ยวกับการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ ตลอดจนแลกเปลี่ยนความรู้และประสบการณ์ในการเรียนการสอนภาษาอังกฤษระหว่างครูอาจารย์ภาษาอังกฤษในสถาบันต่าง ๆ
3. ส่งเสริมให้อาจารย์ และผู้ทรงคุณวุฒิเสนองผลงานทางวิชาการ และมีส่วนร่วมในด้านการเผยแพร่วิชาการ และให้บริการแก่สังคม

กำหนดออกปีละ ๒ ฉบับ คือ
ภาคต้นของปีการศึกษา
ภาคปลายของปีการศึกษา

การตีพิมพ์บทความใด ๆ ในวารสารเล่มนี้ จะต้องได้รับการอนุญาตเป็นลายลักษณ์อักษรจากกองบรรณาธิการ "ภาษาปริทัศน์" ก่อน

บทความในวารสารเล่มนี้ เป็นความคิดเห็นของผู้เขียนแต่ละท่าน คณะกรรมการจัดทำวารสาร "ภาษาปริทัศน์" ไม่จำเป็นต้องเห็นด้วยเสมอไป

วารสารภาษาปริทัศน์ ได้รับเงินสนับสนุนค่าพิมพ์จาก
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

CHULALONGKORN UNIVERSITY
LANGUAGE INSTITUTE

บทบรรณาธิการ

เรื่องที่มีคุณค่าในฉบับซึ่งควรอ่านเป็นอย่างยิ่งคือ เรื่อง “สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนีกับภาษาต่างประเทศ” จากการสัมภาษณ์สมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอ เจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา ผู้อ่านจะได้ทราบประวัติการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศของสมเด็จพระบรมราชชนนี และสมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอฯ ความสนพระทัยในด้านภาษาต่างประเทศของทั้งสองพระองค์ตลอดจนพระดำริของสมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอฯ ในเรื่องการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศในฐานะที่พระองค์ท่านเคยเป็นอาจารย์ผู้สอนภาษาฝรั่งเศสในมหาวิทยาลัยหลายแห่งในประเทศไทย

นอกจากนั้น บทความในฉบับนี้ยังมีถึง 5 เรื่อง ในแนวต่างๆ กัน เริ่มต้นด้วย “คำถามที่ใช้ในกิจกรรมการเรียนการสอนภาษา” ท่านจะได้ทราบถึงความสัมพันธ์ระหว่างการเรียนการสอนภาษาแบบต่างๆ กับลักษณะของคำถามที่ใช้ในกิจกรรมในแบบนั้นๆ โดยเฉพาะการสอนภาษาเพื่อการสื่อสารและการตั้งคำถาม ซึ่งเป็นที่นิยมในการสอนภาษาอยู่ในปัจจุบันนี้ เรื่องต่อมาคือ “สาเหตุของการเรียนภาษาไม่ได้ผล” ซึ่งครูผู้สอนภาษาควรระวังหลีกเลี่ยงอยู่ตลอดเวลาเพื่อหาทางป้องกันหรือหาทางแก้ไข เรื่องที่น่าสนใจอีกเรื่องหนึ่งคือ “การใช้ทัศนูปกรณ์เป็นการสื่อการสอน” ท่านจะได้ทราบประเภทของทัศนูปกรณ์แบบต่างๆ และวิธีเลือกใช้เพื่อการสอนมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ถ้าท่านสนใจทักษะการอ่าน ท่านจะได้ทราบ “แนวคิดแบบใหม่ในเรื่องการสอนอ่าน” ส่วนท่านที่สนใจภาษาอังกฤษธุรกิจ ท่านจะได้อ่านเรื่อง “การเจรจาต่อรองทางธุรกิจ หรือการค้า” พร้อมทั้งตัวอย่างการสอนภาษาอังกฤษเพื่อใช้เป็นพื้นฐานในการเจรจาต่อรอง

นอกจากบทความทั้ง 5 เรื่อง เรายังเสนอข้อคิดของ Dr. John Oller ผู้ซึ่งเป็นที่รู้จักกันดีในบรรดาครู อาจารย์ที่สนใจด้านการทดสอบและประเมินผล Dr. Oller ได้ให้ข้อคิดเกี่ยวกับการตั้งแบบสอบถาม ความเที่ยงและความเชื่อถือได้ของแบบทดสอบ และเรายังได้นำความคิดเห็นสั้นๆ ของ ดร. สุปิน ปิ่นขยัน รัฐมนตรีว่าการทบวงมหาวิทยาลัย เกี่ยวกับการเรียนภาษาอังกฤษให้ได้ผลดี และข้อคิดจาก TESOL Summer Institute 2529 พร้อมทั้งตัวอย่างการสอนซึ่งท่านสามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้

เรื่องประจำอื่น ๆ ก็มีอย่างครบครัน คือ การตอบคำถามที่ผู้อ่านถามมาเกี่ยวกับการใช้วิชาการฝึก drill ในการเรียนภาษาอังกฤษว่าเป็นการสอนแบบสื่อสารหรือไม่ นอกจากนี้ยังมีเรื่องความเคลื่อนไหวทางวิชาการด้านการสอนภาษา และแนะนำหนังสือที่น่าสนใจ ทั้งหมดนี้ท่านไม่ควรพลาดโอกาสอ่าน

ส่วนฉบับหน้าคือ ฉบับขึ้นปีที่ 7 ปลายปีการศึกษา 2529 จะเป็นฉบับพิเศษของเรา เพื่อเป็นการเฉลิมฉลองวโรกาสที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดชทรงเจริญพระชนมายุครบ 5 รอบ ขอให้ท่านผู้อ่านโปรดติดตามและพบกับเราอีกในฉบับหน้า

บังอร สว่างวิโรต

สารบัญ

	หน้า
เรื่องบทบรรณาธิการ	
สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนีกับภาษาต่างประเทศ จากการสัมภาษณ์ สมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอ เจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา	1
คำถามที่ใช้ในกิจกรรมการเรียนการสอนภาษา	กาญจนา ปราบพาล 8
สาเหตุของการเรียนภาษาไม่ได้ผล	รัชนีโรจน์ กุลธำรง 19
การใช้ทัศนูปกรณ์เป็นสื่อการสอน	สุทธิรัตน์ ณ นคร 26
แนวความคิดใหม่เกี่ยวกับการสอนอ่าน	ทรงพร อิศโรธกุล 36
การเจรจาต่อรองทางธุรกิจหรือการค้า	บังอร สว่างวโรรส 51
ข้อคิดบางประการจาก TESOL Summer Institute 2529	เปรมวดี มัลลินส์ 63
ข้อคิดของ Dr. John Oller	เปรมวดี มัลลินส์ 70
ข้อคิดของ ดร. สุปิน ปิ่นขยัน	
การประเมินผลหลักสูตรภาษาอังกฤษพื้นฐาน	สุพัฒน์ สุขมถสันต์ 74
การศึกษากิจกรรมการเรียนการสอนแบบซ่อมเสริมเพื่อ	
ใช้ในการแก้ปัญหาของผู้เรียนภาษาอังกฤษแบบเข้ม	สุพัฒน์ สุขมถสันต์ และคณะ 87
ตอบปัญหาการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ	ปรางทิพย์ นพรัมภา 93
ความเคลื่อนไหวทางวิชาการด้านการสอนภาษา	เปรมวดี มัลลินส์ 97
แนะนำหนังสือ	ยุพิน จันทรเจริญสิน 106
แนะนำผู้เขียน	109

สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนีกับภาษาต่างประเทศ

จากการสัมภาษณ์สมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอ เจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา

เป็นที่ทราบกันโดยทั่วไปโดยเฉพาะในวงการศึกษาว่า สมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอเจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา ทรงเชี่ยวชาญด้านภาษา ทั้งภาษาอังกฤษและฝรั่งเศส ทรงเคยสอนภาษาฝรั่งเศสให้แก่นิสิต นักศึกษา มหาวิทยาลัยต่าง ๆ อาทิเช่น ทรงสอนที่คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยเป็นแห่งแรก ต่อจากนั้นทรงสอนที่มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์และทรงเป็นหัวหน้าสาขาวิชาภาษาฝรั่งเศสในคณะศิลปศาสตร์ ทรงสอนที่มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ และมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ นอกจากนี้ ยังสนพระทัยในการเรียนการสอนด้านต่าง ๆ อีกมาก สถาบันภาษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยตระหนักถึงอุปการะคุณของพระองค์ท่านที่ทรงมีต่อการศึกษาโดยเฉพาะในการศึกษาภาษาต่างประเทศ จึงได้ขอประทานอนุญาตจากสมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอเจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา เข้าเฝ้าเพื่อประทานสัมภาษณ์เกี่ยวกับพระราชประวัติการศึกษาต่างประเทศของสมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี และสมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอ ฯ ตลอดจนพระราชดำริของพระองค์ท่านต่อการเรียนการสอนภาษา

วันที่ 16 ธันวาคม พ.ศ. 2529 เวลา 14.30 น. กองบรรณาธิการวารสารภาษาปริทัศน์ นำโดยรองศาสตราจารย์ ดร. คุณกัญญา ธรรมมงคล ผู้อำนวยการสถาบันภาษา ได้รับพระเมตตาจากสมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอเจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา เข้าเฝ้าทูลสัมภาษณ์

คำถาม — สมเด็จพระศรี ฯ ทรงโปรดรับสั่งภาษาต่างประเทศภาษาใดพิเศษ

- ที่เตรียมคำถามมาสัมภาษณ์ ฉันทักต้องไปสัมภาษณ์แม่อีกที เพราะตอบแทนไม่ได้ทุกอย่างไม่ทราบว่าท่านโปรดภาษาอะไรบ้าง คิดเอาเองไม่ได้ เพื่อความแน่นอน ฉันทักไปสัมภาษณ์ท่าน ไปถามท่านว่าโปรดรับสั่งภาษาอะไร ท่านบอกว่าท่านทรงทราบภาษาต่างประเทศ 2 ภาษาคือ ภาษาอังกฤษและภาษาฝรั่งเศส ที่แรกบอกว่าภาษาอังกฤษง่ายกว่า พูดได้ง่ายกว่า แต่ภาษาฝรั่งเศสก็ชอบเหมือนกันสรุปแล้วชอบเท่า ๆ กัน

คำถาม — แต่ทรงมีโอกาสใช้ภาษาใดมากกว่ากันพิเศษ

- ก็แล้วแต่ว่าอยู่ที่ไหน ถ้าอยู่ที่สวีตเซอร์แลนด์ก็ใช้ภาษาฝรั่งเศส แต่เดี๋ยวนี้ทรงใช้น้อย เพราะไม่ค่อยเสด็จไปไหน ประทับอยู่แต่ในที่ประทับ หรือออกไปซื้อของเล็ก ๆ น้อย ๆ เพื่อนฝูงก็มีไม่กี่คนที่จะมาเฝ้า ที่เมืองไทยถ้ามีแขกฝรั่งทรงใช้ภาษาอังกฤษ ทรงใช้ภาษาฝรั่งเศสน้อยมาก

- คำถาม – ทรงพระอักษรภาษาต่างประเทศบ้างหรือไม่พะคะ
- ท่านไม่เป็นนักเขียน การเขียนท่านไม่ทรงทำนอกจากจดหมาย ท่านโปรดอ่านหนังสือมากกว่าโปรดหนังสือปรัชญา โคลงกลอนไม่โปรด ยกเว้นที่มีคติที่ท่านชอบ
- คำถาม – ทรงอ่านทั้งภาษาฝรั่งเศสและอังกฤษหรือพะคะ
- ภาษาอังกฤษอ่านเรื่องนักสืบมาก เช่น เรื่องของ Agatha Christie ถ้าที่สวีตเซอร์แลนด์หาไม่ได้ ท่านก็ซื้อที่แปลเป็นภาษาฝรั่งเศสมาอ่าน เมื่อ 20–30 ปีมาแล้ว ทรงนวนิยายมากแต่เมื่อสัก 2 ปีนี้ไม่ทรงอย่างอื่นเลย เว้นแต่หนังสือนักสืบหรือหนังสือธรรมะเป็นภาษาไทย ส่วนหนังสือภาษาฝรั่งเศส ท่านโปรดหนังสือที่มีสาระมาก ๆ แต่เมื่อ 2 ปีนี้ท่านรับสั่งว่าหิวไม่ไป อ่าน philosophy เข้าใจยาก แต่ปีนี้ถามท่านว่าอ่านอะไร ท่านรับสั่งว่าภาษาฝรั่งเศส อ่านหนังสือเกี่ยวกับ * Schopenhauer กลับมาอ่านหนักใหม่อีกแล้ว หนังสือปรัชญาหนัก ๆ จะทรงเป็นภาษาฝรั่งเศส ส่วนเรื่องเบา ๆ ทรงเป็นภาษาอังกฤษ ขณะนี้ทรงอ่าน Schopenhauer และ Maurois สลับกัน André Maurois เป็นปรัชญาเบา ๆ กล่าวถึงวิถีดำเนินชีวิต เวลานั้นท่านทรงพระอักษรมากเหลือเกิน ถึงตี 1 ตี 2 เวลามีคนถวายหนังสือท่านจะอ่านทันที ถ้าสนพระทัยจะทรงอ่านจนจบ และความจำดีมาก ถ้าสนใจอะไรจะจำได้ดี
- คำถาม – ทรงภาษาอังกฤษเป็นภาษาแรกหรือไม่พะคะ
- เป็นภาษาต่างประเทศภาษาแรก อันที่จริงแล้วทรงเรียนภาษาอังกฤษมาเล็กน้อยแล้ว ตอนเรียนอยู่โรงเรียนพยาบาล ท่านรับสั่งว่าเรียนแต่เพียง เอ บี แอ็บ เท่านั้น หลังจากนั้นพอทราบว่าจะได้ทุนไปอเมริกา เห็นจะสัก 6 เดือนก่อนเสด็จไป เขาก็ส่งไปเรียนที่โรงเรียนวังหลัง ซึ่งขณะนั้นอยู่ติดกับศิริราชเรียนกับคนไทย เรียนอยู่ 2 – 3 เดือนไม่ได้อะไรมากนัก เข้าใจนิดหน่อยแต่พูดไม่ได้ ฉะนั้นเขียนในหนังสือ “แม่เล่าให้ฟัง” ว่า แม่ต้องเขียน composition เขาอ่านเรื่องให้ฟังแล้วให้เขียน ท่านต้องการเขียนว่า เงินสองคนจะเดินทางหรือไปเที่ยวอเมริกา ท่านไม่รู้คำว่าเดินทาง รู้จักแต่คำว่า picnic ท่านเลยเขียนว่าเงินสองคนไป picnic ที่อเมริกา ที่ท่านเรียนมาท่านบอกว่า ทำให้เข้าใจภาษาเล็กน้อยใช้ประโยชน์ได้แต่พอซื้อของ สื่อความมากกว่านี้ไม่ได้ พอไปถึงอเมริกาท่านถูกส่งไป Berkeley อยู่โรงเรียนรัฐบาล เรียน Grade 3 กับเด็กเล็ก หลังจากนั้นหนึ่งปีก็ย้ายไปที่ Hartford, Connecticut ไปเรียน grammar school ได้อยู่สูงกว่าครั้งแรกคือ Grade 6 และ 7 หลังจากหมั้นแล้วท่านมาประทับที่ Boston เรียนภาษาอังกฤษในโรงเรียนเอกชน ตอนนั้นรู้สึกว่ายากได้อย่างจริงจังแต่ท่านต้องเรียนวิชาต่าง ๆ อีกมากมายเพราะทูลหม่อมจัตให้เรียน
- คำถาม – จากหนังสือ “แม่เล่าให้ฟัง” รู้สึกว่าสมเด็จพระบรมราชชนกโปรดให้เรียนมาก ๆ หรือพะคะ
- ให้เรียนมาก สั่งให้ไปคูพิพิธภัณฑ์ การบ้านมากไม่ได้ยุ่งเหยิง ๆ เรียนมากจริง ๆ หลายวิชา ตอนที่อยู่ที่ Boston จึงเรียนตามอายุ ทูลกระหม่อมท่านรับสั่งได้หลายภาษาอย่างดีมาก ท่านจึงให้เริ่มเรียนภาษาฝรั่งเศสด้วย แม่อยู่กับพี่น้อง 2 คนคือ Miss Emily และ Constance Williston คนหนึ่งเป็นครูสอนฝรั่งเศส คนหนึ่งสอนคำนวณ แต่ภาษาอังกฤษไปเรียนที่โรงเรียนของ Miss Johnson

* Schopenhauer (ค.ศ. 1788-1860) เป็นนักปรัชญาชาวเยอรมัน

คำถาม – การที่ต้องเรียนภาษาอังกฤษและฝรั่งเศสพร้อมกัน ท่านรับสั่งว่ายากหรือไม่เพคะ
 – ไม่ได้รับสั่งว่ายากอะไรเป็นพิเศษ

คำถาม – ตอนที่ท่านเริ่มเรียนภาษาฝรั่งเศส ท่านคงเก่งภาษาอังกฤษแล้ว
 – คงดีแล้ว อย่างน้อยได้ผ่านมาแล้ว 3 ปี สำหรับภาษาฝรั่งเศส ท่านบอกว่าเริ่มเรียนใหม่ถึง 5-6 ครั้ง ครั้งแรกเริ่มเรียนเมื่ออยู่กับครอบครัว Williston ท่านยังจำได้ว่า อ่านเรื่อง “80 วันรอบโลก” ของ Jules Verne เรียนอยู่พักหนึ่ง ครั้งที่สองที่ประเทศอังกฤษ ไปเรียนที่ Berlitz School เรียนอยู่ประมาณ 2-3 เดือน ท่านรับสั่งว่าไม่ให้ใช้หนังสือ แม้แต่พจนานุกรมก็ไม่มี ครั้งหนึ่งเขาถามว่าอะไรเป็นคำตรงกันข้ามกับ léger ซึ่งแปลว่า เบา ท่านก็นึกใหญ่แล้วก็ตอบว่า pas léger (ไม่เบา) เมื่อมาอยู่ที่ Heidelberg รัชกาลที่ 8 ประสูติ เมื่อสมเด็จพระพันปีสวรรคต ทูลกระหม่อมต้องเสด็จกลับเมืองไทยมาถวายพระเพลิง ท่านจึงพาครอบครัวไปไว้ที่สถานทูตที่ Paris แมกก็ไม่อยู่เฉย ๆ ให้ครูพิเศษมาสอนภาษาฝรั่งเศสที่สถานทูตเป็นเวลา 2-3 เดือน ครั้งนี้เป็นครั้งที่สาม แมย้งจำโคลงบางบทที่เรียนขณะนั้นได้ ไม่ทราบว่าเป็นเพราะชอบหรือถูกบังคับให้ท่อง เช่น โคลง Le Corbeau et le Renard ของ La Fontaine ต่อมาเราย้ายไป Lausanne ที่นั่นพวกเราไปอยู่ที่โรงเรียน ซึ่งรับเลี้ยงเด็ก ส่วนแม่มีครูพิเศษมาสอน ครูคนนี้ให้ท่องแต่ verbe ตลอดเวลา นั่นคือครั้งที่สี่ ครั้งที่ห้าเมื่อกลับกรุงเทพฯ และทราบว่าจะต้องไปอยู่สวิทเซอร์แลนด์ก็คิดว่าจะเรียนภาษาฝรั่งเศสอีก จึงเสด็จไปที่ Alliance Française ไปเรียนเพียงครั้งสองครั้งแต่ไม่ได้อะไร เพราะเป็นชั้นเรียนใหญ่ จึงให้มาแมร์ที่โรงเรียนมาแตรมาสอนอีกประมาณ 1-2 เดือน อาทิตย์ละประมาณ 2 ครั้ง ครั้งที่หกเมื่อไปถึง Lausanne ใหม่ ๆ ท่านนำเราไปอยู่ที่โรงเรียน ส่วนท่านอยู่กับครอบครัว เรียนภาษาฝรั่งเศสกับแม่บ้านอยู่พักหนึ่ง เมื่อมีแพลตแล้ว จึงรับเด็กออกมาจากโรงเรียน แต่ท่านก็ยังเรียนต่อโดยให้ครูมาสอน นี่เป็นครั้งที่เจ็ดท่านเรียนภาษาฝรั่งเศสมาหลายครั้ง แต่ก็ยังไม่ดีทีเดียว

ส่วนตัวฉันเริ่มเรียนภาษาฝรั่งเศสที่ Alliance Française แม่เคยจูงไปครั้งหนึ่งแต่ฟังไม่รู้เรื่อง หลังจากนั้นท่านจึงเชิญครูมาสอนที่บ้าน ไม่ค่อยได้เรียนเท่าไร มาเริ่มเรียนอย่างจริงจังที่สวิทเซอร์แลนด์ เรียนด้วยการอ่านหนังสืออ่านตั้งแต่ไม่รู้เรื่องจนถึงรู้ แต่ก็ยังไม่สู้ดี ตอนนั้นมี การบ้านทำไม่ได้ ครั้งหนึ่งเขาให้แต่งประโยคโดยใช้คำว่า taon (เหลือบ) กลับมาก็มาให้แม่ดู แม่ไม่เปิดพจนานุกรม บอกว่า แปลว่า นกยูง ซึ่งเสียง taon คล้ายกันมากกับคำว่า paon ที่แปลว่า นกยูง ฉันแต่งประโยคไปว่า taon เป็นนกที่สวยงาม ตอนนั้นแม่ช่วยสอนนิดหน่อย แต่ตอนหลังท่านก็เชิญครูที่โรงเรียนมาช่วยสอนการบ้านทั้งฉันและรัชกาลที่ 8 ส่วนคนสุดท้ายยังอยู่บนบาล

คำถาม – เมื่อพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงเจริญวัยขึ้น สมเด็จพระศรีฯ ทรงเคยช่วยสอนหนังสือหรือไม่เพคะ
 – สอนบ้างเหมือนกันนิด ๆ หน่อย ๆ ท่านไม่เคยมีนิสัยเป็นครู แต่ครั้งหนึ่งเมื่อตอนอายุ 10 ขวบ เคยคิดอยากจะเป็นครู และไปเปิดโรงเรียน

- คำถาม – เวลาสอนหนังสือสมเด็จพระศรี ฯ ทรงคุุใหม่พะคะ
- คุุคุุมาก ต้องมีการร้องให้ ตอนที่ฉันเข้าโรงเรียนราชินี ท่านคุุเลเรื่องสุภาพอนามัยมากให้เรียนแต่ครั้งวันพวกชั้นเดียวกันเขาเรียนทั้งวัน เขาอ่านไปได้ ฉันก็ยังอ่านไม่ออกสักที ท่านก็โดยมาสอนพิเศษให้ ให้อ่านทันเขาให้ได้ พอฉันขึ้นประถม 1 ถึงได้ไปโรงเรียนเต็มวัน
- คำถาม – สมเด็จพระศรี ฯ ทรงปลุกฝังความสนใจทางด้านภาษาศาสตร์แก่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวและใต้ฝ่าพระบาทหรือไม่พะคะ
- ท่านปล่อยมาก ใครชอบทางไหนก็ตามใจ ไม่เคยบังคับแต่มีหนังสือให้ค้นตลอดเวลา เช่นหนังสือ Book of Knowledge ชุดหนึ่งมี 20 เล่ม มีคำถามต่าง ๆ ที่เด็กชอบถาม ตอนแรกพอเด็ก ๆ ถามอะไร ท่านจะไปคุุหนังสือนี้ให้ พอโตขึ้นหน่อยท่านก็ให้ไปหยิบอ่านเอง ท่านสนับสนุนการเรียนโดยทางอ้อมคือ ถ้าอยากจะทำหนังสืออะไรท่านก็หาหนังสือไว้ให้ ให้เป็นของขวัญและยังสนับสนุนให้ผู้อื่นให้ของขวัญเป็นหนังสืออีกด้วย
- คำถาม – คราวนี้อยากจะทูลถามเกี่ยวกับใต้ฝ่าพระบาทบ้างพะคะ ทรงสอนหนังสือมาเป็นเวลาหลายสิบปี ทรงมีวิธีการสอนอย่างไรบ้างพะคะ
- ขึ้นอยู่กับจะสอนวิชาอะไร นิสิตนักศึกษาปีใด ใช้หนังสืออะไร สมัยนี้การสอนภาษาฝรั่งเศสยากมาก เขากำหนดวิธีการไว้เลยว่าจะต้องเริ่มทำอย่างนี้ก่อน เสร็จแล้วต้องทำอย่างนั้น โดยมากฉันเสี่ยงไม่ค่อยใช้ เพราะไม่ชอบเลย ฉันชอบใช้อุปกรณ์น้อยที่สุด สมัยนี้ต้องมีเทป ให้อ่าน text แล้วก็คุุตามเทป ฉันขอไม่สอนแบบนี้ ฉันออกจะโบราณที่คิดว่าภาษานี้ต้องรู้ไวยากรณ์ แต่สมัยนี้ขอให้คุุได้คล่องก็ดีแล้ว ไม่จำเป็นต้องรู้ไวยากรณ์ ส่วนฉันคิดว่าต้องคุุให้ถุก เลยต้องสอนไวยากรณ์บ้าง ทาวิธีที่จะนำไวยากรณ์ที่เรียนแล้วมาใช้ ต้องพยายามดัดแปลงบทเรียนให้ไม่น่าเบื่อ โดยเปลี่ยนแปลงกิจกรรมไปเรื่อย ๆ เช่น คราวนี้อาจให้เขียนประโยค คราวหน้าอาจให้เด็กแสดง แทนที่จะทำเหมือนกันทุกครั้ง
- คำถาม – ทรงเน้นเรื่องการออกเสียง (pronunciation) บ้างหรือไม่พะคะ
- ฉันเน้นตัว “r” กับตัว “i” เด็กสมัยนี้แม่แต่ตัว “ร” กับ “ล” ในภาษาไทยยังคุุไม่ชัดเพราะฉะนั้นเรื่องตัว “r” กับ “i” นี้ไม่ชัดไม่ได้ ฉันไม่ยอมปล่อย แต่เรื่องอื่นถ้าคุุเสียงไม่ชัดก็เดียวแต่ทำให้คนฟังเข้าใจได้ ฉันไม่ว่า
- คำถาม – ทรงคิดว่าฐานันดรจะมีผลต่อการเรียนการสอนหรือไม่พะคะ
- แน่นอน มีคดีย่อยข้อหนึ่งที่แม่คุุถึงคนต่างชาติ Vauvenargues เป็นคนที่เขียนอะไรได้เก่งและลึกซึ้งมาก เขาคุุว่าการที่จะประสบความสำเร็จต้องอาศัยส่วนประกอบ 3 ประการ คือประการแรกต้องมีความตั้งใจที่จะทำอะไร ประการที่สองต้องมีชื่อเสียงเพราะคนจะเชื่อถือ และประการที่สามต้องมีเงิน คตินี้ท่านชอบคุุถึงเสมอ ท่านว่าการที่ท่านทำอะไร ๆ ได้ เพราะท่านเป็นแม่พระเจ้าแผ่นดิน เพราะฉะนั้นฐานันดรต้องมีส่วนแน่นอน เช่น เมื่อสมเด็จพระเทพรัตน ฯ ทรงบรรยาย นิสิตนักศึกษา ก็ต้องตื่นตื่นมาเข้าชั้นกันแทนที่จะหนีไปหมด

- คำถาม – เมื่อได้ผ่าพระบาททรงสอน นิสิตนักศึกษากลัวหรือประหม่าบ้างไหมพะคะ
- ส่วนมากครั้งแรกก็บอกว่าตกใจ ฟังไม่รู้เรื่อง แต่ทีหลังก็ชินไป
- คำถาม – ทรงเป็นครูที่ดุไหมพะคะ
- ไม่เลย เวลาสอนดูไม่เป็น บางทีเวลาเด็กคุยกันก็ต้องทำให้ตัวเองโกรธขึ้นมาเพราะต้องการดู แต่ปกติแล้วไม่ดู
- คำถาม – เวลาตรวจข้อสอบหรือตัดคะแนนทรงเข้มงวดไหมพะคะ
- ฉันท objective มากในเรื่องนี้ เวลาตัดคะแนนไม่ทำคนเดียว ถึงจะสอนคนเดียวก็เถอะ จะถามความเห็นคนที่สอนวิชาอื่นใกล้เคียงกัน
- คำถาม – ทรงสนพระทัย งานแปลหรือวรรณคดีพะคะ
- สนใจทั้งสองคือ คนที่เป็นนักแปลต้องอ่านมากเพื่อเลือกเรื่องที่จะแปล ฉันทสนใจการแปลมานาน ซึ่งเรื่องนี้แม่มีส่วน ฉันทเรียนภาษาอังกฤษมาตั้งแต่เล็ก ๆ พออ่านเป็นครูก็บือนเทพนิยาย และหนังสือภาษาอังกฤษที่มีอยู่ แม่บอกกับฉันทว่าอ่านเทพนิยายแล้วนึกถึงเด็กไทยบ้าง ถ้าอย่างใดควรแปลให้เด็กไทยได้อ่านกันด้วย เพราะเวลานั้นเด็กไทยเกือบจะไม่มีหนังสืออะไรอ่านกันเลย ตอนนั้นฉันทันเต้นมากที่ได้แปล แต่เมื่อลงมือจริง ๆ แล้วเหนื่อยมากเพราะอายุ 8-9 ขวบเท่านั้น แปลได้ 10 เรื่อง เรื่องเดิมของความยาว 10 หน้า ฉันทแปลเหลือ 2 หน้า ย่อไปหมด สะกดก็ยังไม่ค่อยถูกนัก แม่ให้ทำถวายสมเด็จพระศรีสวรินทราบรมราชเทวีพระพันวัสสาอัยยิกาเจ้าในวันประสูติ แม่ต้องมาลอกให้หมดเพราะลายมืออ่านไม่ออก ท่านลอกเป็นภาษาไทย คำว่า เงินฉันทเขียน “น” แล้วท่านมาแก้ “น” เป็น “ร” พิมพ์ออกมาแจกในวันประสูติพันเล่ม ฉันทมาทราบภายหลังว่ามีเด็กชอบอ่าน เพราะขณะนั้นไม่มีหนังสือเด็กอื่น ๆ อ่านมากนัก
- คำถาม – ทรงแปลจากภาษาอังกฤษหรือพะคะ
- อังกฤษ
- คำถาม – ทรงเป็นนักแปลตั้งแต่ 8 ชั้นษา
- แต่ระหว่าง 8-40 ไม่ได้แปลเลย เพราะไม่มีเวลา การแปลเป็นสิ่งที่ยากมาก กลับมาแปลอีกครั้งก็แปลคติต่าง ๆ ที่แม่โปรด จากภาษาฝรั่งเศสเป็นภาษาไทย ต้องแปลสองคน เพราะภาษาไทยของฉันทไม่ไพเราะ ได้แต่แปลเอาความหมาย ส่วนผู้แปลอีกคนช่วยทำให้ภาษาสละสลวย
- คำถาม – ทรงโปรดหนังสือประเภทใดพะคะ
- ก่อนนั้นก็อ่านทุกอย่าง ไปยืมหนังสือบนชั้นในห้องเรียน หรือหนังสือในห้องสมุดก็ยืมมาอ่าน ฉันทเห็นว่าเราควรสนับสนุนให้อ่านหนังสือตั้งแต่อายุ 10 ขวบขึ้นไป เพราะในช่วงอายุ 10-18 นี้ ถ้าสนับสนุนให้อ่านจะได้อะไรมาเหลือเกิน พอหลัง 18 หรือ 20 ไปแล้วจะมีสิ่งที่หักเหความสนใจหลายอย่าง

- คำถาม — ทรงอ่านหนังสือทุกภาษาหรือเพคะ
- ภาษาไทยไม่ค่อยได้อ่าน เพราะฉะนั้นภาษาไทยถึงไม่ค่อยดี เขียนผิด ๆ อยู่เรื่อยต้องมีพจนานุกรมคอยช่วย
- คำถาม — แต่ยังทรงนิพนธ์หนังสือหลายเล่มเพคะ
- นั่นด้วยความลำบากยากเย็น เคยจะให้คนปรับลีลาการเขียน แต่ไม่มีใครยอมก็เลยต้องเป็นแบบเด็กเขียนเพราะเขียนแบบอื่นไม่เป็น หนังสือที่อ่านส่วนมากจะเป็นภาษาฝรั่งเศส แต่ก็ไม่ได้ทั้งภาษาอังกฤษยังอ่านอยู่เรื่อย ๆ สมัยที่สอนที่ธรรมศาสตร์อย่างจริงจังจึงมีวิธีการสอนใหม่ ๆ ออกมามากก็ต้องอ่าน ไม่เคยเรียนภาษาศาสตร์ก็ต้องอ่านมากพอสมควร นอกจากนั้นยังต้องหาความรู้ทางไวยากรณ์อีกทำให้เกือบจะไม่ได้อ่านนวนิยายอะไรใหม่ ๆ เลย อ่านแต่หนังสือการสอนทางนี้หมด ขณะนี้หันมาสนใจภาษาไทย ไปเที่ยวเมืองจีนยูนนาน ฟังภาษาของไทยลือแล้วรู้สึกใกล้เคียงกับภาษาเหนือ ภาษาไทยที่เขียนเป็นประเภทหนังสือชีวประวัติ หรือมีจะนั้นก็หนังสือท่องเที่ยว ฉันเป็นคนไม่มีมโนภาพวาดภาพก็ไม่ใช่ เขียนนวนิยายก็ไม่ได้ จึงต้องเขียนแต่เรื่องที่เป็นจริง
- คำถาม — ทรงใช้เวลามากหรือไม่เพคะในการนิพนธ์เรื่องแต่ละเรื่อง
- มาก แต่ละเรื่องใช้เวลาเตรียมนาน ส่วนมากก็ต้องสัมภาษณ์
- คำถาม — ทรงตั้งชื่อหนังสือเองหรือไม่เพคะ
- ตั้งเอง โดยมากนึกคิดอย่างนี้ไม่ออก แต่ถ้าคิดออกก็ออกมาเองทันที ฉันมีมโนภาพในเรื่องเดียวคือ การตั้งชื่อหนังสือ
- คำถาม — ตอนนั้นกำลังทรงหนังสืออะไรอยู่หรือเปล่าเพคะ
- กำลังทำ บ๊ี้หน้าจะมีหนังสือเรื่องพระเจ้าอยู่หัว แต่จะต้องทำเล่มบาง ๆ เป็นแบบวารสารมากกว่า รูปที่ยังไม่มีคนเห็นก็หายาก ฉันคิดว่าจะใช้รูปจากอัลบั้มของฉันหรือที่ถ่ายเอง คุณภาพอาจไม่ค่อยดีนัก ฉันจะใช้รูปพระเจ้าอยู่หัวตั้งแต่อายุ 1 เดือน ถึง 20 พรรษา แต่จะทำรัชกาลที่ 8 ด้วย เพราะว่าเมื่อเล็ก ๆ ทรงเป็นเหมือนแฝดกัน ไม่ทำรัชกาลที่ 9 พระองค์เดียว ข้อมูลบางอย่างก็ต้องไปสัมภาษณ์พระเจ้าอยู่หัว เพราะท่านทรงมีความจำดีมาก
- คำถาม — ทรงแบ่งเวลาอย่างไรเพคะ เพราะทรงมีภารกิจหลายอย่างทั้งงานสอน งานตามเสด็จสมเด็จพระศรีฯ
- แบ่งไม่ได้ แบ่งลำบากมาก ตอนที่สอนอยู่สองแห่ง คือ ธรรมศาสตร์ และ เกษตร ต้องเตรียมมาก ถึงเวลาให้การบ้านก็ต้องตรวจ เวลาออกข้อสอบหรือตัดเกรดก็ต้องเข้าประชุมกัน นอกจากนี้ บางทีฉันยังไปเยี่ยมราษฎรตามต่างจังหวัดกับแม่ ตอนที่หลังมีงานมากขึ้น เพราะสมาคมสตรีอุดมศึกษาให้ช่วยนำเกมช่วยการอ่านไปเผยแพร่ตามโรงเรียนในต่างจังหวัดก่อนแม่ไปเยี่ยมราษฎรในตอนบ่าย ฉันก็ไปท้องถิ่นนั้นล่วงหน้าตั้งแต่เช้า อบรมครูก่อนประมาณ 2 ชั่วโมง แล้วจึงเล่นกับเด็กอีก 1 ชั่วโมง อันที่จริงเกมเหล่านี้เขาก็ทำเป็นแล้วแต่ไปคุย ไปตามทุกซอกซอกเขา ทำให้เขาสบายใจว่ามีผู้มาให้ความสนใจ

เรื่องการสอนนี้ฉันชอบมานานแล้ว คนที่เป็นลูกศิษย์ฉันอยู่นาน คือพระเจ้าอยู่หัว บางทีมา นั่งเกาะอยู่ข้างหลัง ชะโงกดูว่าทำอะไรและซักถาม จึงทรงรู้เรื่องต่าง ๆ มากกว่าคนอื่น ๆ และทรงมีความจำดีมาก ทรงเป็นนักเรียนที่ดีมาก คือ สนใจ คนเป็นครูนี้ถ้าลูกศิษย์แสดงว่าสนใจเราก็งงอยากสอน

- คำถาม – ทรงสอนท่านผู้หญิงทัศนาวลัยในเรื่องภาษา หรือปลูกฝังความเป็นนักอักษรศาสตร์ให้บ้างไหมพะคะ
- ไม่เลย เขาชอบอ่านหนังสือเอง แต่ฉันได้สอนเขาอย่างหนึ่ง คือ วิธีการอ่าน เช่น ถ้าประโยคซับซ้อน มีหลาย ๆ clause ก็ต้องดูว่ามีกี่ clause แล้วมาวิเคราะห์หาประธาน ทากริยาและคำที่ไม่รู้จัก ก็จะทำให้เข้าใจประโยคต่าง ๆ ง่ายเข้า เพราะฉะนั้น ฉันจึงคิดว่าอย่างน้อยที่สุดต้องมีความรู้ทางไวยากรณ์ การอ่านหนังสือมาก ๆ จะช่วยเรื่องภาษา ถ้าไม่อ่านหนังสือภาษาก็จะไม่ดีขึ้น

การสัมภาษณ์ในวันนั้นสิ้นสุดลงเมื่อเวลาประมาณ 16.40 น. พวกเรารู้สึกปลื้มปริ่มที่ทรงตอบคำถามของเราโดยละเอียด และพระองค์ท่านยังได้ทรงเล่าเกร็ดเล็กเกร็ดน้อยเกี่ยวกับพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวอีกด้วย หลังจากจบการสัมภาษณ์ทรงอนุญาตให้เราถ่ายรูปร่วมกับพระองค์ท่าน บรรณารักษ์และกองบรรณารักษ์รู้สึกซาบซึ้งในพระกรุณาธิคุณเป็นอย่างยิ่ง และคิดว่าพระดำริของพระองค์ท่านเกี่ยวกับการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศ จะเป็นประโยชน์หรือให้ข้อคิดกับอาจารย์ที่สอนภาษาไม่มากนักน้อย

วัลยาพร นาวิการ

ผู้ถอดเทป

บังอร สว่างวโรรส

วัลยาพร นาวิการ

ปรางทิพย์ นพรมภา

ผู้เรียบเรียง

คำถามที่ใช้ในกิจกรรมการเรียนการสอนภาษา

กาญจนา ปรวบพาด

บทความนี้เกี่ยวข้องกับคำถามที่ใช้ในกิจกรรมการเรียนการสอนภาษา ในตอนแรกจะกล่าวถึงความสัมพันธ์ระหว่างการเรียนการสอนภาษาแบบต่าง ๆ กับลักษณะของคำถามที่ใช้ในกิจกรรม ตอนที่สองจะกล่าวถึงลักษณะต่าง ๆ ของการสอนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารซึ่งได้แก่ แนวความคิด ลักษณะของการสอน รูปแบบ ขั้นตอนในการสอน ลักษณะของสื่อที่ใช้สอน ลักษณะของกิจกรรม เทคนิคการสอน และไวยากรณ์สำหรับการสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร ตอนสุดท้ายจะกล่าวถึงประเภทของคำถามที่ใช้ในการสอนภาษาเพื่อสื่อความหมายซึ่งได้แก่คำถามที่ช่วยสร้างทัศนคติที่ดีในการเรียนภาษา คำถามที่เน้นความคิดความเข้าใจ และคำถามที่ใช้ในการสอนวิชาเนื้อหา

ความสัมพันธ์ระหว่างการเรียนการสอนภาษาแบบต่าง ๆ กับลักษณะของคำถามที่ใช้ในกิจกรรม

ลักษณะของคำถามที่ใช้ในกิจกรรมการเรียนการสอนภาษาขึ้นอยู่กับแนวความคิดในการเรียนการสอนภาษา ครูสอนภาษาได้ทดลองใช้วิธีการสอนต่าง ๆ และพยายามปรับปรุงวิธีการเหล่านั้นมาจนเป็นการสอนภาษาเพื่อการสื่อความหมายในปัจจุบัน วิธีการต่าง ๆ ได้แก่ การสอนกฎไวยากรณ์และการแปล (Grammar-Translation Method) กลุ่มนี้ได้รับอิทธิพลจากการสอนภาษาละตินเพราะฉะนั้นกิจกรรมการเรียนภาษามุ่งที่การแปลและการเข้าใจกฎไวยากรณ์ของภาษาที่สอง ลักษณะของคำถามที่ใช้จึงเป็นคำถามเกี่ยวกับกฎไวยากรณ์ และแปลจากภาษาที่หนึ่งไปเป็นภาษาที่สอง หรือในทางกลับกันแปลจากภาษาที่สองมาเป็นภาษาแรก วิธีการเรียนการสอนอีกแบบคือการสอนที่เน้นการฟัง การพูด (The Direct Method) วิธีการของกลุ่มนี้ให้ความสำคัญกับการฝึกฟังแล้วจึงหัดพูด การอ่านและการเขียนจะเกิดขึ้นหลังจากได้ทักษะการฟังการพูดแล้ว ซึ่งอาจกินเวลานานเป็นเดือนและปี การสอนแบบนี้จะไม่ให้ใช้ภาษาแม่เลย คำถามที่ใช้ในกิจกรรมก็มุ่งที่การฟังและพูดเป็นส่วนใหญ่ ต่อมานักสอนภาษาให้ความสำคัญกับการอ่านจึงเกิดเป็นวิธีการที่เน้นการอ่าน (The Reading Method) ซึ่งอยู่ในช่วงปี 1929 คำถามที่ใช้เป็นคำถามที่ถามความเข้าใจในการอ่านภาษาที่สอง สมัยต่อมาในช่วงปี 1940 เป็นช่วงที่นักภาษาศาสตร์กลุ่มโครงสร้างมีอิทธิพลต่อการสอนภาษา การสอนภาษาจึงเป็นแบบเน้นโครงสร้าง (Structural Approach) คำถามที่ใช้จึงเน้นการฝึกฝนโครงสร้างของประโยคต่าง ๆ ตามไปด้วย ในช่วงปี 1950-1965 การสอนภาษาให้ความสำคัญกับการสนทนาจึงเน้นการออกเสียงที่ถูกต้องและท่องจำบทสนทนาแบบนกแก้วนกขุนทอง วิธีการสอนใช้อุปกรณ์ต่าง ๆ ช่วย เช่นเทปรูปภาพ เป็นการเรียนการสอนแบบ Audio-Lingual Method

ต่อมา Gouin ให้ความสำคัญกับสถานการณ์ในการใช้ กิจกรรมการเรียนภาษาก็เน้นสถานการณ์ เช่นสามารถใช้ภาษาที่ตลาด ที่โรงเรียนได้ เป็นต้น เป็นวิธีการที่เรียกว่า Situational Method คำถามที่ใช้เน้นการใช้

ภาษาในสถานการณ์ ในสมัยปัจจุบันให้ความสำคัญกับการสื่อสารจึงเกิดเป็นวิธีการเรียนการสอนแบบ Communicative Approach กิจกรรมและคำถามที่ใช้จะเน้นที่ความหมาย สถานการณ์ และผู้ใช้ วิธีการต่าง ๆ ที่สอดคล้องกับแนวความคิดการสอนภาษาแบบนี้ได้แก่วิธี Total Physical Response ของ Asher ซึ่งเป็นวิธีการที่เน้นการเรียนแบบมีการสนองตอบ ซึ่งอาจอยู่ในรูปของการใช้ท่าทางและส่วนต่าง ๆ ของร่างกาย อีกวิธีหนึ่งคือวิธี Suggestopedia ของ Lozanov วิธีการนี้จะเน้นที่กิจกรรมคลายความเครียดของผู้เรียนโดยเชื่อว่าถ้าผู้เรียนไม่เครียดหรือระวังตัวว่าจะพูดผิดในขณะที่เรียน ผู้เรียนสามารถเรียนภาษาได้เร็วขึ้นและสื่อความหมายได้ นอกจากนี้ก็มีวิธีการที่เรียกว่า Silent Way ของ Gattegno ซึ่งเน้นความสามารถในการใช้ความคิดและความเข้าใจ กิจกรรมทางภาษาจึงเป็นแบบการแก้ปัญหา (problem-solving) Curran พยายามจะให้ผู้เรียนใช้ภาษาตามความเป็นจริงและเรียนภาษาจากเจ้าของภาษา จึงเสนอวิธีการที่เรียกว่า Community Language Learning ต่อมา Finocchiaro และ Brunfit ให้ความสำคัญกับการใช้ภาษาได้ถูกในสถานการณ์จึงเสนอวิธีการที่เรียกว่า Functional-Notional Approach ส่วน Krashen และ Terrell เสนอวิธีการที่เรียกว่าเป็นการเรียนภาษาตามธรรมชาติ (Natural Approach) โดยกิจกรรมทางภาษาจะเน้นที่ความหมาย ลดความเครียดของผู้เรียน และใช้ภาษาได้ถูกต้องและเหมาะสมกับสถานการณ์ วิธีการนี้มุ่งให้ผู้เรียนสื่อสารได้คล้ายกับการเรียนรู้ภาษาแรก สำหรับแนวความคิดการเรียนภาษาเพื่อสื่อความหมายจะกล่าวถึงในตอนต่อไป

ลักษณะต่างๆ ของการเรียนการสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร

ก. แนวความคิด

การเรียนการสอนภาษาเพื่อการสื่อสารเกิดจากแนวความคิดของนักวิจัยทางภาษานานหลายท่าน เช่น Hymes, Halliday, Widdowson, Krashen, Canale, Swain และ Savignon Hymes (1974) เป็นผู้ซึ่งชี้ให้เห็นว่าภาษาจะแยกออกจากผู้ใช้ภาษาและสถานการณ์ในการใช้ภาษาไม่ได้ การสอนภาษาจึงต้องคำนึงถึงตัวแปรอื่น ๆ ด้วย Halliday และ Hasan (1976) เสนอความสัมพันธ์ระหว่างภาษากับความคิดของผู้ใช้ภาษา ส่วน Widdowson (1978, 1983) เสนอว่าภาษาที่ใช้ในการเรียนการสอนต่างจากลักษณะของภาษาที่นักภาษาศาสตร์วิเคราะห์ และลักษณะของภาษาที่นำมาใช้สอนต้องเป็นภาษาที่ใช้จริงและสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ในการเรียนภาษา Krashen (1981) เสนอว่าผู้เรียนจะเรียนภาษาได้ดีถ้าสิ่งที่สอนเป็นสิ่งที่เน้นที่ความหมาย ผู้เรียนเข้าใจได้และไม่ทำให้ผู้เรียนเกิดความเบื่อหน่ายและเครียดในขณะที่เรียน ส่วน Canale และ Swain (1980) เสนอว่าผู้เรียนสามารถสื่อความหมายได้ถ้ามีความรู้ในเรื่องไวยากรณ์ ความรู้เกี่ยวกับการใช้ภาษาได้ถูกสถานการณ์และกลวิธีในการสื่อสาร

ข. ลักษณะของการสอนภาษาเพื่อสื่อสาร

Savignon (1983) เสนอว่าการสอนภาษาเพื่อการสื่อสารมีลักษณะดังนี้ คือ

1. เป็นการสอนที่ให้ผู้เรียนแสดงออกทั้งในการส่งและรับสาร
2. เป็นการสื่อสารทั้งทางด้านการอ่าน เขียน ฟัง พูด หรือใช้สัญลักษณ์อื่น ๆ
3. เป็นการใช้ภาษาในสถานการณ์โดยที่ผู้ใช้เลือกรูปภาษาและสำนวนที่ถูกต้องและเหมาะสม
4. ความสามารถและการแสดงออกมีความสำคัญเท่ากัน

5. ระดับความสามารถใช้ภาษาขึ้นอยู่กับแต่ละสถานการณ์ ไม่มีเกณฑ์ที่กำหนดแน่นอนเพียงเกณฑ์เดียว

ค. รูปแบบของการสื่อสาร

Burt และ Dulay (1983) เสนอว่ารูปแบบของการสื่อสารอาจมองได้ 3 ลักษณะ คือ

1. การสื่อสารแบบไม่มีการโต้ตอบ (one-way) เช่นการดูภาพยนตร์และการอ่านหนังสือ
2. การสื่อสารแบบใช้ท่าทางโต้ตอบ (partial two-way) เช่นการตอบคำถามโดยใช้การพยักหน้า
3. การสื่อสารแบบโต้ตอบด้วยคำพูด (full two-way) เช่นการพูดสนทนากับชาวต่างประเทศ

ผู้เรียนภาษาแต่ละคนอาจมีประสบการณ์การเรียนรู้ภาษาโดยผ่านรูปแบบของการสื่อสารข้างต้นในเวลา

ต่างกัน

ง. ขั้นตอนการสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร

Brumfit (1980) กล่าวว่าขั้นตอนการสอนภาษาเพื่อการสื่อสารผิดจากการสอนแบบเดิมที่เน้นการฟังการพูด ดังแสดงไว้ในตารางข้างล่างนี้

	แบบเดิม	แบบสื่อความหมาย
ขั้นที่ 1	เสนอรูปแบบของภาษา	ผู้เรียนสื่อความหมายโดยอาศัยสื่อการเรียนการสอนช่วย
ขั้นที่ 2	ฝึกรูปแบบที่ผู้สอนแสดงในขั้นที่ 1	ผู้สอนเลือกสอนรูปแบบของภาษาที่จำเป็นในการสื่อความหมาย
ขั้นที่ 3	ฝึกรูปแบบในสถานการณ์	ฝึกรูปแบบที่ทำให้การสื่อความหมายไม่ประสบผล

จ. ลักษณะของสื่อที่ใช้สอน

Burt และ Dulay (1983) เสนอว่าสื่อและภาษาที่ใช้สอนควรมีลักษณะดังนี้

1. เน้นที่ความหมายและใกล้ตัวผู้เรียน
2. ไม่มุ่งสอนรูปแบบของภาษารูปแบบใดโดยเฉพาะ และควรเป็นข้อความที่สมบูรณ์และผู้เรียนเห็นประโยชน์
3. เป็นสื่อที่ไม่ยากและง่ายจนเกินไป ผู้เรียนสามารถเข้าใจได้
4. เป็นสื่อที่ส่งเสริมกิจกรรมคู่หรือกิจกรรมหมู่

ฉ. ลักษณะของกิจกรรมที่ใช้

Morrow (1981) เสนอว่ากิจกรรมที่ใช้ควรมีลักษณะดังนี้

1. สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ในการเรียนว่าผู้เรียนเรียนภาษาไปเพื่ออะไร
2. เน้นความเข้าใจเรื่องทั้งหมดมากกว่าความสามารถในการแยกวิเคราะห์รายละเอียด
3. เน้นกระบวนการในการเรียนเท่ากับรูปแบบของภาษา กระบวนการในการเรียนคลุมถึงกิจกรรมที่เปิดโอกาสให้ผู้ส่งและผู้รับสารแลกเปลี่ยนข้อมูล เลือกลงและประเมินข้อมูล
4. ให้ผู้เรียนลงมือทำด้วยตนเอง

5. ไม่ถือว่าข้อผิดพลาดเป็นสิ่งที่สำคัญที่สุดเพราะข้อผิดพลาดบางอย่างเป็นเครื่องแสดงว่าผู้เรียนกำลังทดลองใช้ภาษา

ช. เทคนิคในการสอน

Dulay, Burt และ Krashen (1982) เสนอแนะเทคนิคการสอนไว้ดังนี้

1. เปิดโอกาสให้ผู้เรียนใช้ภาษาที่เกิดขึ้นจริงมากที่สุด
2. ในระยะเริ่มต้นของการสอนไม่ควรบังคับให้ผู้เรียนพูดอย่างไม่พร้อม
3. ใช้อุปกรณ์และสื่อช่วยสอนเพื่อให้ผู้เรียนเข้าใจง่ายขึ้น
4. คิดวิธีที่ทำให้ผู้เรียนไม่เครียด
5. สำหรับนักเรียนที่เป็นผู้ใหญ่ ควรมีแบบฝึกหัดเกี่ยวกับไวยากรณ์ให้ทำบ้าง
6. ศึกษาความสนใจของผู้เรียนและแทรกความสนใจนั้นไว้ในบทเรียน
7. สร้างบรรยากาศที่ทำให้ผู้เรียนไม่อายเวลาทำผิด
8. ถ้าสอนการสนทนา ควรสอนประโยคที่จะนำไปใช้ได้
9. ให้เข้าใจว่าผู้เรียนไม่สามารถเรียนรูปแบบต่างๆ ของภาษาได้พร้อมกัน บางรูปแบบผู้เรียนสามารถใช้ได้ก่อนรูปแบบอื่น
10. เวลาสอนไม่ควรใช้ภาษาแรกเป็นเทคนิคในการสอน

ซ. ไวยากรณ์สำหรับการสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร

Oller (1983) เสนอว่าไวยากรณ์ในการเรียนการสอนต่างจากไวยากรณ์ที่นักภาษาศาสตร์วิเคราะห์ เพราะต้องคำนึงถึงองค์ประกอบอื่นนอกเหนือจากตัวภาษาคำๆ ไวยากรณ์ในการเรียนการสอนควรอธิบายความสัมพันธ์ระหว่างตัวภาษาและประสบการณ์ของผู้เรียน และเสนอว่าความคิดนี้สอดคล้องกับความเห็นของ Krashen (1981) ที่กล่าวว่าข้อมูลทางภาษาที่ผู้เรียนพบไม่มีความหมายอะไร ข้อมูลทางภาษาจะมีความหมายกับตัวผู้เรียนเมื่อผู้เรียนสามารถเข้าใจได้ และการที่ผู้เรียนจะเข้าใจได้ ข้อมูลนั้นต้องเชื่อมโยงกับประสบการณ์ของผู้เรียน เพราะฉะนั้นการสอนไวยากรณ์โดยไม่คำนึงถึงประสบการณ์ การใช้ภาษาของผู้เรียนจึงไม่เหมาะสมและผู้เรียนก็ไม่สามารถใช้ไวยากรณ์นั้นได้ถูกต้อง Finocchiaro และ Brumfit (1983: 73) เสนอว่าการสอนไวยากรณ์จะสอนโดยไม่ให้ปริบทไม่ได้ ผู้สอนต้องคำนึงถึงองค์ประกอบอื่นด้วยเช่น สถานการณ์ในการใช้ หัวข้อที่ใช้ ผู้ใช้ และโอกาสที่ใช้ ดังที่แสดงไว้ในตารางข้างล่างนี้

Unit	Function (s)	People	Situation Setting	Topic	Communicative Expressions and/or Exponents
II	- Receiving visitors from abroad	- Relatives arriving	- Airport (past the customs area)	- The trip	- Where can (We) ... change ...?
	- Greetings	- Friends and relatives meeting	- Bank at airport	- The need to change money	- What is the rate of exchange?
	- Introductions etc.	etc.	etc.	etc.	- What do you want to change, money or traveller's checks? etc.

ประเภทของคำถามที่ใช้ในการสอนภาษาเพื่อสื่อความหมาย

Krashen และ Terrell (1983) เสนอประเภทของคำถามที่ใช้ในการสอนภาษาเพื่อสื่อความหมายไว้ดังนี้

ก. คำถามที่ช่วยสร้างทัศนคติที่ดีในการเรียนภาษา

ข. คำถามที่เน้นความคิดความเข้าใจ

ค. คำถามที่ใช้ในการสอนวิชาเนื้อหา

ก. คำถามที่ช่วยสร้างทัศนคติที่ดีในการเรียนภาษา เป็นคำถามที่ผู้สอนใช้เพื่อให้ผู้เรียนชอบเรียนภาษา และผ่อนคลายความเครียดของผู้เรียน เป็นคำถามที่ใช้ได้ในช่วงต่าง ๆ ของการเรียนภาษา Krashen และ Terrell (1983) เสนอระยะต่าง ๆ ของการเรียนภาษาไว้ 3 ระยะคือ ระยะเริ่มแรก ระยะที่สอง และระยะสุดท้าย ระยะเริ่มแรกเป็นช่วงที่ผู้เรียนภาษาไม่จำเป็นต้องพูด ระยะที่สองผู้เรียนเริ่มพูดบ้าง และระยะสุดท้ายเป็นช่วงที่ผู้เรียนสามารถใช้ภาษาสื่อความหมายได้ เทคนิคของคำถามที่ใช้ในระยะเริ่มแรกมักใช้คำถามซ้ำ ๆ ต้องการคำตอบจากท่าทางหรือคำตอบเพียงคำเดียว นอกจากการใช้ Total Physical Response ของ Asher ผู้สอนอาจตั้งคำถามง่ายๆ เกี่ยวกับตัวผู้เรียนและสิ่งใกล้ตัวเช่น

Answer with names : What is your name?

Who is wearing a blue shirt?

ในระยะที่สองลักษณะของคำถามจะเป็นแบบถาม-ตอบ เลือกลง หรือตอบแบบสั้น ๆ ความซับซ้อนของการตั้งคำถามขึ้นอยู่กับระดับของผู้เรียน ตัวอย่างเช่น

Yes-No Questions : Is the boy fat?

Is it small?

Either-or Questions : Is this a dog or a cat?

Is this man tall or short?

Simple/two word answers : Is the man old or young?

What is he wearing?

Is it in the desk or on the table?

นอกจากนี้เทคนิคการถามคำถามอาจอยู่ในรูปของการใช้แผนภูมิ ตาราง ภาพโฆษณาต่าง ๆ มาเป็นเครื่องช่วยกระตุ้นให้ผู้เรียนอยากตอบ เช่นการให้จัดลำดับงานอดิเรกที่ชอบ

Preference ranking :

My favorite hobby is _____ reading novels

_____ cooking

_____ playing badminton

_____ swimming

Tasks and series Krashen และ Terrell (1983 : 110) เสนอว่าให้รูปภาพต่อไปนี้ให้นักเรียนดูและตั้งคำถามเหล่านี้เพื่อช่วยให้นักเรียนเล่าเรื่องได้

คำถามที่ถามได้แก่

- What is this young woman doing in picture one ?
- Where is she ?
- What time of day shall we say it is ?
- Do you want to give her a name ?
- How old is she ?
- What does she do in picture two ?
- What does she do in picture three ?
- Why ?
- etc.

Charts, Graphs and Maps

ผู้สอนอาจนำตารางจากหนังสือพิมพ์ นิตยสารและสิ่งพิมพ์อื่น ๆ มาให้นักเรียนดูและตั้งคำถามเกี่ยวกับ ตารางนั้น ๆ

RESTAURANTS	ADDRESS	TEL.	DISCOTHEQUES & NIGHTCLUBS & SKATING RINKS	
ARABIC			Byblos Disco	Orchid Lodge Hotel
Mumtaz Restaurant	Next to Queen Pattaya		Disco Duck	Pattaya Resort Hotel 418-104-5
Layla Restaurant	South Pattaya	419-630		North Pattaya Road
CHINESE			Mai Kai Supper Club	Tropicana Hotel 418-516
Cliff-top Seafood Pavillion	Asia Pattaya Hotel	418-602-6	Neptune Discotheque	Beach Rd
Food Fair	South Pattaya	418-813		Asia Pattaya Hotel 418-602-6
Hide Away Seafood	Royal Garden Hotel	418-126-7	Penelop's	Cliff Road
Oriental Food Market	Grand Palace Hotel	418-541	Playboy Disco Club	Inside Ocean View Hotel 418-084
P.K.Restaurant	173 Beach Rd.	419-217		Diamond Beach Hotel 419-885-6
Talay Tong Restaurant	Ocean View Hotel	418-084	Sea Horse Disco Club	Tropicana Hotel
ENGLISH			Simon Super Disco	South Pattaya 419-919
Dolf Riks	279 South Pattaya	418-269	Space Roller Skate	Sea View Hotel 419-189
	(Behind Pattaya Bowl)			
Trade Winds Restaurant	Regent Marina Hotel	419-586	Studio 44 Discotheque	237 South Pattaya 419-832
Pizza King	Beach Rd, near Soi 3		Tahiti Nightclub	Seaview Hotel 419-189
	South Pattaya Village		Triangle Discotheque	Alcazar Complex 418-400
Pizza Hut	beside Marina Hotel		MASSAGE PARLOURS	
Red Baron	Royal Garden Resort	418-126-7	Sabailand	102/1 Moo 9, Soi 3 419-037
JAPANESE				Pattaya 2nd Road
Akomon	North Pattaya	419-598	V.I.P. Massage	Diamond Beach Hotel 419-885-6
Yamato	219/49 Soi Samarn Mitr			South Pattaya
	Soi before Post Office		SHOWS	
FRENCH			Alcazar Cabaret	78/14 Pattaya 2nd Road 418-746
Chez Jean	Soi Chaiyasit, Opp.		Simon Super Disco	South Pattaya 419-919
	Pattaya Post Office		(Arabic Dance)	
Pepper Mill	South Pattaya Beach Rd.	418-248	Tiffany's Show	Pattaya 2nd Road, next 419-642
Maris Stella Supper Club	Woing Amat Hotel			to Palm Garden Hotel
The Orient Express	Nipa Lodge Hotel		Variety Show	Nong Nooch Village 419-321
				Sukhumvit Rd, opp. km 163

ครูอาจตั้งคำถามข้างล่างนี้ให้นักเรียนนำข้อมูลจากตารางมาตอบ เช่น

If you want to try Japanese food, which number would you call ?

If your friends are staying at a hotel near South Pattaya and want to go dancing, where could they go ?

Where could you have an Arabic dinner ?

Developing Speech for Particular Situations

คำถามอาจใช้ในสถานการณ์ใดสถานการณ์หนึ่งก็ได้ Krashen และ Terrell (1983:116) ยกตัวอย่างการใช้คำถามเพื่อกระตุ้นให้เกิดการพูดในสถานการณ์เช่น

Your washing machine is broken. You called the repair service two days ago and they made an appointment with you for today at 11 a.m. You have waited all morning and no one has shown up. What will you do ?

Advertisements

การตั้งคำถามเกี่ยวกับข้อความในโฆษณาเป็นอีกวิธีหนึ่งที่จะช่วยให้ผู้เรียนตอบคำถาม โดยใช้ความเข้าใจ เช่น

Paradise Discovered

BANGKOK SALES OFFICE: 4th floor,
Air France Bldg, 3 PATPONG Rd. BKK.
Telex 87654 WOL Tel. 236-9283-7

Pansea Boutique
Thai chic... Fashions, Knick Knacks & Novelties

*Look smart in Phuket.
Comfortable cottons in
island colours and styles.
Take home a handcrafted
souvenir.*

the Pansea
Boutique Gift Shop

PANSEA BOUTIQUE GIFT SHOP
Rassada Rd, Phuket Thailand Telex: 69522 Tel: (076) 211-856

Where could you make a reservation if you are interested in Paradise Discovered?

What can tourists buy at the boutique?

Which sport is popular in this advertisement?

ค. คำถามที่ใช้ในการสอนวิชาเนื้อหา White (1981) กล่าวว่าคำถามที่สามารถนำมาถามในการสอนวิชาเนื้อหา แบ่งได้เป็น 3 ประเภท คือ

1. คำถามเกี่ยวกับข้อมูลที่ปรากฏ
2. คำถามเกี่ยวกับความเข้าใจ
3. คำถามเกี่ยวกับความรู้สึกรักนึกคิด

คำถามเกี่ยวกับข้อมูลได้แก่คำถามที่สามารถหาคำตอบได้เลยจากเรื่อง มักเป็นคำถามที่ใช้ทักษะการเลือกหาคำตอบ (scanning) เช่น

Find the highest and lowest voter turnouts of the 1986 general election.

Who received the largest number of votes in the last election ?

สำหรับคำถามเกี่ยวกับความเข้าใจ Johnson (1982) เสนอว่าอาจตั้งคำถามเกี่ยวกับใจความหลัก ชื่อเรื่อง เจตนาของผู้เขียน หรือความสัมพันธ์ของเนื้อเรื่อง เช่น

What is the text about ?

What is the main point in paragraph 1 ?

What is the writer's purpose ?

What is the writer about to say ?

How is the passage organized ?

ส่วนคำถามเกี่ยวกับความรู้สึกนึกคิดเป็นการถามความคิดเห็นของผู้เรียน เช่น

In your opinion who should be the Prime Minister ?

Which political party should form the government ? Why ?

ตัวอย่างของคำถามประเภทต่าง ๆ ที่ยกมาข้างต้น เป็นคำถามที่เกิดจากแนวการสอนภาษาแบบต่าง ๆ ที่วิวัฒนาการมาเป็นการสอนภาษาเพื่อสื่อความหมาย การเลือกใช้คำถามประเภทใดขึ้นอยู่กับลักษณะของกิจกรรมที่ใช้ ซึ่งผู้สอนต้องคำนึงถึงวัตถุประสงค์ในการเรียน ประสบการณ์ ความสามารถและความสนใจของผู้เรียนด้วย คำถามจะมีความหมายในการเรียนการสอนต่อเมื่อคำถามเหล่านั้นช่วยให้ผู้สอนบรรลุวัตถุประสงค์ในการสอนได้คือ ทำให้ผู้เรียนมีทัศนคติที่ดีในการเรียนภาษา เกิดการเรียนรู้และสามารถนำภาษาไปใช้ได้ในที่สุด

References

- Brumfit, C. 1980. *Problems and principles in English teaching*. Oxford : Pergamon Press.
- Burt, M.K. and H.C. Dulay. 1983. Optimal language learning environments. In J.W. Oller, Jr. and P.A. Richard-Amato (Eds.), *Methods that work*. Rowley, Mass. : Newbury House Publishers, Inc.
- Canale, M. and M. Swain. 1980. *Approaches to communicative competence*. Singapore : SEAMEO Regional Language Center.
- Dulay, H., M. Burt, and S. Krashen. 1982. *Language two*. New York : Oxford University Press.
- Finocchiaro, M. and C. Brumfit. 1983. *The functional-notional approach*. New York : Oxford University Press.
- Halliday, M.A.K. and R. Hasan 1976. *Cohesion in English*. London : Longman.
- Hymes, D. 1974. *Foundations in sociolinguistics*. Philadelphia : University of Pennsylvania Press.
- Johnson, K. 1982. *Communicative syllabus design and methodology*. Oxford : Pergamon Press.
- Krashen, S.D. 1981. *Second language acquisition and second language learning*. Oxford : Pergamon Press.
- Krashen, S.D. and T.D. Terrell. 1983. *The natural approach. Language acquisition in the classroom*. Oxford : Pergamon Press.
- Maley, A. 1981. Games and problem solving. In K. Johnson and K. Morrow (Eds.), *Communication in the classroom. Applications and methods for a communicative approach*. London : Longman.
- Morrow, K. 1981. Principles of communicative methodology. In K. Johnson and K. Morrow (Eds.), *Communication in the classroom. Applications and methods for a communicative approach*. London : Longman.
- Oller, J.W., Jr. 1983. Some working ideas for language teaching. In J.W. Oller, Jr. and P.A. Richard-Amato (Eds.), *Methods that work*. Rowley, Mass. : Newbury House.
- Richard-Amato, P.A. 1983. ESL in Colorado's Jefferson County Schools. In J.W. Oller, Jr. and P.A. Richard-Amato (Eds.), *Methods that work*. Rowley, Mass. : Newbury House.
- Savignon, S.J. 1983. *Communicative competence : theory and classroom practice*. Reading, Mass. : Addison-Wesley Publishing Co.
- Sturtridge, G. 1981. Role-play and simulations. In K. Johnson and K. Morrow (Eds.), *Communication in the classroom. Applications and methods for a communicative approach*. London : Longman.
- White, R.V. 1981. Reading. In K. Johnson and K. Morrow (Eds.), *Communication in the classroom. Applications and methods for a communicative approach*. London : Longman.
- Widdowson, H.G. 1978. *Teaching language as communication*. London : Oxford University Press.
- Widdowson, H.G. 1983. *Learning purpose and language use*. London : Oxford University Press.

สาเหตุของการเรียนภาษาไม่ได้ผล

รัชนีโรจน์ กุลธำรง

นับเป็นเวลาสิบ ๆ ปีที่วงการสอนภาษาอังกฤษเป็นภาษาต่างประเทศก็มีการเวียนว่ายตายเกิดเพื่อหาทฤษฎีที่เหมาะสม วิธีการที่เหมาะสมและวิธีการเตรียมผู้สอนให้สอนได้อย่างมีประสิทธิภาพตามความเหมาะสมทั้งปวง แต่สิ่งที่วงการนี้ให้ความสนใจน้อย คือ ผู้เรียน (learner) Duppenhaler (1986 : 1) ให้ข้อคิดว่า “Perhaps teachers and researchers alike have been approaching language learning from the wrong direction. It is quite possible that the place to start looking for more effective teaching strategies is not with a particular method, but with the learners themselves and the way they perceive and organize the world.” บางทีผู้สอนและนักวิจัยทั้งหลาย อาจจะยังไม่ถูกทางนักในอันที่จะหาวิธีที่ทำให้การสอนภาษาต่างประเทศมีประสิทธิภาพมากกว่าที่เป็นอยู่ การให้ความสนใจในตัวผู้เรียนโดยตรงของ Duppenhaler (1986) นี้ก็คือให้เริ่มให้ความสำคัญกับความนึกคิดของผู้เรียนว่า เขามีวิธีการมองโลกและการเรียบเรียงประสบการณ์ของชีวิตอย่างไร กระบวนการที่เกิดขึ้นในความนึกคิดของผู้เรียนนี้มีผลต่อพฤติกรรมต่าง ๆ ของผู้เรียน ซึ่งย่อมหมายความว่าพฤติกรรมการเรียนภาษาต่างประเทศย่อมได้รับผลกระทบด้วยเช่นกัน จริงอยู่สิ่งนี้ไม่ใช่ของใหม่แต่อย่างใด แต่เรามักจะมองข้ามสิ่งนี้ไปเสมอ เพราะสิ่งที่เกิดขึ้นในความนึกคิดนี้ไม่ได้มองเห็นได้ง่าย ๆ ถึงแม้เราจะรู้ว่ามันอยู่จริง (Dagut 1986 : 199) จึงไม่น่าสงสัยว่าทำไมจึงถูกละเลยเหมือนไม่มีตัวตน

บทความนี้เขียนขึ้นเพื่อเน้นความสำคัญของผู้เรียนว่า มีบทบาทที่สำคัญเช่นเดียวกับทฤษฎีการสอน วิธีการสอน และผู้สอน การสอนภาษาอังกฤษเป็นภาษาต่างประเทศจะสำเร็จหรือล้มเหลวนี้ผู้เรียนมีส่วนและมีบทบาทอยู่ในกระบวนการนี้เช่นเดียวกับทฤษฎีการสอน วิธีการสอน และผู้สอนเราได้ทำการค้นคว้าทดลองอุปสรรคและปัจจัยนานาประการที่ทำให้ทฤษฎีการสอนหนึ่ง ๆ หรือวิธีการสอนหนึ่ง ๆ มีส่วนขัดขวางหรือส่งเสริมการเรียนการสอนภาษาอังกฤษเป็นภาษาต่างประเทศอย่างไร แต่ความสนใจเกี่ยวกับกระบวนการเรียนรู้ของผู้เรียนนั้นค่อนข้างจะมีน้อย

ปัญหา

- จาก : สถานศึกษาแห่งหนึ่งในประเทศไทย
สถานการณ์ : เช้าวันหนึ่ง นิสิตไทยเดินผ่านอาจารย์ชาวต่างประเทศ และทักทายว่า
นิสิต : “Good morning, Mr. Johnson.
Where are you going ?” (Kanittanan 1983 : 64)

Kanittanan กล่าวว่า ประโยค “Where are you going ?” เป็นประโยคเทียบเคียงได้กับประโยค ทักทายในภาษาอังกฤษว่า “How are you” นิสิตผู้นั้นต้องการจะทักทายกับอาจารย์ชาวต่างประเทศของตน เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในประเทศไทย นี้ไม่ใช่ครั้งแรกที่อาจารย์ชาวต่างประเทศได้ยินประโยคนี้นี้ และไม่เข้าใจว่า นิสิต จะอยากทราบไปทำไมว่าคนกำลังจะไปไหน ในขณะที่เดียวกันนั้น นิสิตเองก็ไม่ได้อยากทราบว่าอาจารย์กำลังจะไป ไหน แต่จุดประสงค์ที่พูดประโยค “Where are you going” ก็เพียงเพื่อจะทักทาย

สิ่งที่น่าสนใจเกี่ยวกับเหตุการณ์นี้ก็คือ การที่ นิสิตพูดว่า “Good morning, Mr. Johnson. Where are you going ?” นั้น สะท้อนให้เห็นอะไรได้หลายอย่างที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ หากจะดูใน ด้านการใช้ภาษาหรือไวยากรณ์ (linguistic competence) นิสิตผู้นั้นไม่ได้ทำให้บุรพคณาจารย์ที่สอนภาษาอังกฤษตน มาตั้งแต่เล็กแต่น้อยผิดหวังเลย หากจะมองเหตุการณ์นี้ในด้านการสื่อสาร (communicative competence) นิสิต ผู้นั้นยังไม่อาจเรียกได้ว่าทำให้บุรพคณาจารย์ชายหน้าโดยสิ้นเชิง เขา รู้จักที่จะทักทาย “Good morning” รู้จักที่จะ แอ่ยชื่ออาจารย์ว่า “Mr. Johnson” แต่สิ่งที่เขาพลาดไปก็คือ แทนที่จะจบบททักทายให้สวยงามว่า “How are you ?” กลับลงท้ายด้วย “Where are you going ?” สิ่งหนึ่งที่ขาดหายไปอาจจะเรียกได้ว่าเป็นความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับ “วัฒนธรรม” ของภาษาอังกฤษ (cultural competence) นิสิตผู้นั้นยังขาดความระมัดระวัง ยังไม่แม่นในเรื่องที่ว่า ในสังคมที่ใช้ภาษาอังกฤษนั้น หากจะทักทายกันแล้ว จะต้องพูดว่า “How are you ?” ไม่ใช่ “Where are you going ?”

เราจะป้องกันไม่ให้เกิดเหตุการณ์เช่นนี้ได้อย่างไร

การป้องกันไม่ให้ผู้เรียนกล่าวทักทาย “Where are you going ? แทนที่จะพูดว่า “How are you ?” นั้น จะทำได้อย่างไร การสอน “วัฒนธรรม” ของสังคมที่ใช้ภาษาอังกฤษให้แก่ผู้เรียนจะเป็นการป้องกันได้ ข้อนี้เป็นความจริงที่เรารู้อยู่กันอยู่แล้ว ทั้งนี้มาจากความคิดที่ว่าภาษาและ “วัฒนธรรม” นั้น เป็นของคู่กันและ แยกออกจากกันไม่ได้ ดังนั้น หากจะสอนภาษาอังกฤษก็ต้องสอน “วัฒนธรรม” ของสังคมที่ใช้ภาษาอังกฤษ ควบคู่กันไป จึงจะทำให้ผู้เรียนประสบความสำเร็จ และสามารถใช้อย่างเหมาะสม

Sinhaneti (1985 : 51) ให้ความเห็นว่า “Teaching the grammatical rules or the usage is not enough. Students need to be taught how to use foreign language that is appropriate in a certain social context. If the student knows how to use the language in different situations that will signify his ‘communicative competence ability in the language’” ซึ่งสิ่งนี้จะทำได้โดยจัดทำคู่มือครูซึ่งอธิบาย “วัฒนธรรม” หรือข้อปฏิบัติต่าง ๆ ในสังคมไว้สำหรับใช้ในการสอน Kanittanan (1983) นั้น มีความคิดไปในทำนองเดียวกัน ในส่วนที่เกี่ยวกับการสอนภาษาที่เหมาะสมในสถานการณ์ต่าง ๆ เช่น การทักทาย การอำลา การให้พร เป็นต้น แต่ได้เสนอว่า การสอนนี้ควรจะเริ่มสอนตั้งแต่ระยะเริ่มแรกของการเรียนรู้ภาษาที่สอง หรือภาษาต่างประเทศ โดยผู้สอนควรจะแยกสอนส่วนนี้ต่างหาก ไม่นำไปปนกับการสอนการใช้ภาษาหรือไวยากรณ์ ทั้งนี้เนื่องมาจาก ผู้เรียนมักจะมีแนวโน้มที่จะนำพฤติกรรมด้านภาษาของภาษาที่หนึ่งมาใช้กับภาษาที่สอง ในเมื่อผู้เรียนมีแนวโน้มจะ

กระทำการดังกล่าว การเรียนรู้เกี่ยวกับ “วัฒนธรรม” หรือการใช้ภาษาในสถานการณ์ต่าง ๆ ของสังคมที่ใช้ภาษาต่างประเทศ ก็จะมีส่วนให้ผู้เรียนกระทำการดังกล่าวอย่างระมัดระวัง (Kanittanan 1983 : 72-73)

อย่างไรก็ตาม ทั้ง Kanittanan (1983) และ Sinhaneti (1985) ไม่ได้แนะนำว่าจะสอน “วัฒนธรรม” ได้อย่างไร

การสอน “วัฒนธรรม” จะเป็นการป้องกันได้หรือไม่

เรายังไม่อาจกล่าวได้อย่างเต็มปากว่า นิสิตผู้หนึ่งไม่ทราบเลยว่า ในสังคมที่ใช้ภาษาอังกฤษนั้น หลังจากพูด “Good morning” แล้วผู้คนในสังคมนั้นพูดว่าอะไรต่อไป หากถามคำถามนี้ต่อนักเรียนชั้นมัธยม ก็ยังจะได้รับคำตอบที่ถูกต้อง ในส่วนตัวของนิสิตผู้หนึ่งเล่า บุรพคณาจารย์วิชาภาษาอังกฤษย่อมจะต้องเคยพำสอนในเรื่องนี้มาแล้ว โดยเฉพาะอย่างยิ่ง หากเหตุการณ์นี้ยังจะเกิดขึ้นอีกในอนาคต ก็ยังคงจะโทษบุรพคณาจารย์ไม่ได้แน่นอน ในการสอนภาษาอังกฤษเป็นภาษาต่างประเทศในประเทศไทยขณะนี้ผู้ให้ความสำคัญแก่การสอน “วัฒนธรรม” ควบคู่ไปกับการสอนภาษาแล้ว เช่น Kanittanan (1983) และ Sinhaneti (1985)

การสอน “วัฒนธรรม” จะเป็นการป้องกันได้หรือไม่ เราจะพูดได้เต็มปากหรือว่าในอนาคตจะไม่มีเหตุการณ์เช่นนี้เกิดขึ้นอีก การสอนว่าในสังคมที่ใช้ภาษาอังกฤษนั้น เขาทักทายกันว่า “How are You?” ไม่ใช่ “Where are you going?” จะไม่ทำให้นิสิตผู้หนึ่งพูดทักทายว่า “Where are you going?” อีกเหมือนเดิม

อะไรเล่าที่เป็นสาเหตุของเหตุการณ์นี้ ทฤษฎีการเรียนการสอน วิธีการสอน ผู้สอนหรือตัวผู้เรียนเอง บทความนี้เน้นบทบาทของผู้เรียนในอันที่จะทำให้การเรียนภาษาต่างประเทศประสบความสำเร็จมากน้อยเพียงใด

บทบาทของผู้เรียนในการเรียนภาษาต่างประเทศ

ในการเรียนรู้ภาษาที่สอง (หรือภาษาต่างประเทศ ? - ผู้เขียน) นั้น ตัวแปรสำคัญ ๆ ที่มีอิทธิพลต่อกระบวนการเรียนรู้ อาจแบ่งได้เป็น 2 ประเภท คือ ตัวแปรในส่วนที่เกี่ยวกับผู้เรียนโดยตรง (learner variables) และตัวแปรที่เกี่ยวกับสภาพการเรียนรู้หรือสภาพแวดล้อม (demographic variables) ตัวแปรทั้งสองนี้มีส่วนที่จะส่งเสริมหรือขัดขวางกระบวนการเรียนรู้ (Prapphal 1981 : 41) ตัวแปรในส่วนที่เกี่ยวกับผู้เรียนโดยตรงนี้ Prapphal (1981) ได้แบ่งไว้เป็น 2 ส่วนคือ ส่วนที่เกี่ยวกับความนึกคิด (cognitive) และส่วนที่เกี่ยวกับความรู้สึก (affective) ตัวแปรในส่วนที่เกี่ยวกับความนึกคิด (cognitive) นี้มีผู้อ้างถึงและเรียกกันต่าง ๆ ไป เช่น “innate capacity”, “intelligence”, “aptitude”, “knowledge” และส่วนที่เกี่ยวกับความรู้สึกนั้น ก็มี “attitude, motivation” และ “empathy” (Prapphal 1981 : 41) ในที่นี้จะจำกัดไว้เฉพาะตัวแปรในส่วนที่เกี่ยวกับความนึกคิด (cognitive) หรืออาจจะเรียกกง่าย ๆ ว่า กระบวนการต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในสมอง เช่น กระบวนการเรียนรู้ กระบวนการเรียบเรียงความคิด กระบวนการหาเหตุผล กระบวนการเรียบเรียงประสบการณ์ต่าง ๆ ในชีวิต โลกทัศน์ เป็นต้น

หากจะมองจากด้านของผู้สอนแล้ว การนำเอา “วัฒนธรรม” มาสอนควบคู่ไปกับการสอนภาษา หรือ การให้ “วัฒนธรรม” มาเป็นบทบาทสำคัญพอ ๆ กับไวยากรณ์ในการสอนภาษานั้น นับว่าเป็นการก้าวไปข้างหน้า ที่สำคัญต่อวงการสอนภาษาอังกฤษเป็นภาษาต่างประเทศ เมื่อให้ความสำคัญแก่ “วัฒนธรรม” แล้ว ย่อมหมายความว่า วงการสอนภาษาอังกฤษเป็นภาษาต่างประเทศเห็นบทบาทของ “วัฒนธรรม” ที่มีต่อมนุษย์ (ผู้ใช้ภาษา)

บทบาทของ “วัฒนธรรม” (ไทย) ที่มีต่อผู้เรียน

การที่นิสิตผู้หนึ่งพูดประโยค “Where are you going ? แทนที่จะพูดว่า “How are you ?” นั้น เป็นเพราะเขาคิด “วัฒนธรรม” ของไทยไม่ขาดไปจากความคิด ไม่ใช่เป็นเพราะไม่มีความรู้เรื่อง “วัฒนธรรม” ของภาษาอังกฤษ พฤติกรรมการ “ตัดไม่ขาด” นี้ ยูนอกเหนือความควบคุมของผู้สอนก็จริง แต่ไม่ได้หมายความว่า ผู้สอนจะปล่อยให้ผู้เรียนประสบปัญหากับการ “ตัดไม่ขาด” นี้โดยลำพัง อย่างน้อยก็ยอมรับว่ามีสิ่งนี้เกิดขึ้นในสมองของผู้เรียน ย่อมจะนำไปสู่การค้นหาวิธีประคับประคองสถานการณ์ไม่ให้เลวร้ายไปกว่าเดิม หรือหากจะใช้วิธีหนามยอกเอาหนามบ่ง เมื่อตัดความคิดแบบไทย ๆ นี้ไม่ได้ ตัดสายใยนี้ไม่ขาด ทำไมเราจึงไม่นำสายใยนี้ มาเพื่อเป็นตัวเชื่อมโยงภาษา (และวัฒนธรรม) ต่างประเทศเข้ากับกระบวนการทางความคิดของผู้เรียน

พฤติกรรมการ “ตัดไม่ขาด” นี้ เป็นที่รู้จักกันอีกในนามของ “การคิดเป็นภาษาไทยแล้วจึงแปลเป็นภาษาอังกฤษ”

ทำไมผู้เรียนจึงคิดเป็นภาษาไทย

Dagut (1986 : 198-199) พูดถึงความจริงที่ว่า ผู้เรียนฟังพหุอาศัยภาษาที่หนึ่งตลอดเวลาที่เรียนภาษาที่สอง “Wherever the pupil is present, his language is necessarily present too.” ทั้งนี้เป็นเพราะเมื่อผู้เรียนเป็นเด็กนั้น เขาเริ่มรู้จักความเป็นไปต่าง ๆ ในโลกได้เรียนรู้สิ่งต่าง ๆ โดยใช้ภาษาที่หนึ่ง ประสบการณ์ต่าง ๆ ในชีวิตนั้นใช้ภาษาที่หนึ่งเป็นสื่อ ดังนั้นอาจจะพูดได้ว่า เมื่อใดผู้เรียนภาษาอังกฤษที่เป็นคนไทยคิด เขาจะคิดเป็นภาษาไทย เพราะหัดคิดมาเป็นภาษาไทย และกระบวนการคิดในสมองนั้น ใช้ภาษาไทยเป็นสื่อ การจะแยกความคิดออกจากภาษานั้นทำได้ยาก

Halliday (Baynham 1986 : 10) กล่าวว่า “I find it very hard to separate language and thought as if they were two different things.... I do think that over many thousands, hundreds of thousands, may be millions of years, language has evolved as the primary tool through which humans structure their experience.”

ดังนั้น จึงเป็นไปได้ว่า สาเหตุที่นิสิตไทยผู้หนึ่งพูดประโยค “Where are you going ?” นั้น เพราะในความคิดของเขา เขานึกถึงการทักทาย และการทักทายที่นึกถึงนั้นหมายถึงการพูดประโยค “จะไปไหนคะ/จะไปไหนครับ” สิ่งที่นิสิตผู้หนึ่งทำคือ ถอดความคิดนี้ออกมาเป็นภาษาอังกฤษว่า “Where are you going ?” ความสัมพันธ์ระหว่างนิสิตผู้หนึ่งและภาษาต่างประเทศที่เขาเรียนรู้นั้น มีภาษาไทยเป็นตัวกลาง เหมือนตัวกลั่นกรองประสบการณ์ หรือสื่อกลางระหว่างตัวนิสิตและโลกรอบ ๆ ตัวเขา ภาษาไทยเป็นสื่อกลางระหว่างตัวเขาและความ เป็นไปรอบ ๆ ข้างทุก ๆ ประเภท ไม่แต่เฉพาะการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศเท่านั้น

Dagut (1986 : 200) กล่าวว่า “by his gradual acquisition of L1, the pupil has slowly built up for himself that complex symbolical representation of the outside “world” which becomes his chief means of organizing and controlling his on personal experience, and in particular, of relating to other people ; hence it is to this symbolical system that he immediately and intuitively refers in all his dealings with the “world”, including any foreign language that he encounters. L2 is thus necessarily filtered through L1, like any other experience.” สำหรับนิสิตไทยผู้นั้น “complex symbolical representation” ก็คือ ภาษาไทยนั่นเอง และการเชื่อมโยงระหว่างภาษาที่หนึ่งและภาษาที่สอง (หรือภาษาต่างประเทศ) ก็คือการแปล Dagut (1986 : 200) เสริมว่า “And this relating of L2 to L1 (one symbolical system to another) can take no other form but intuitive translation.” การแปลนี้เกิดขึ้นในความคิดของนิสิตผู้นั้น ถึงจะยากต่อการสังเกตเพราะเกิดขึ้นในกระบวนการทางความคิดในการเชื่อมโยงโลกภายนอกกับความนึกคิดเกี่ยวกับการทักทาย (concept of greeting) แต่ออกจะแน่ชัดว่า การเชื่อมโยงนี้เกิดขึ้นจริง

การแปลเกิดขึ้นที่ไหนและอย่างไร

การแปลนี้เกิดขึ้นอยู่ตลอดเวลาในสมองของผู้เรียนภาษาต่างประเทศ (Dagut 1986 : 199) ในห้องเรียนระดับต้น ๆ ที่ผู้สอนจะพูดประโยค “I am a teacher.” เป็นการแนะนำตัว หากผู้เรียนไม่ได้แปลประโยคง่าย ๆ นี้เป็นภาษาของตนแล้ว ไม่มีทางใดอื่นที่ผู้เรียนจะสามารถเข้าใจประโยคนั้นได้เลย เมื่อผู้สอนพูดว่า “I am a man.” หรือ “I am a linguist” สิ่งที่ผู้เรียนเข้าใจคือ ผู้สอนหมายถึงตัวเองว่าเป็น “teacher” เป็น “man” หรือเป็น “linguist” แต่จะไม่เข้าใจความหมายของคำเหล่านี้ ไม่เข้าใจว่าผู้สอนนั้นเป็นอะไร “teacher”, “man” และ “linguist” คืออะไร (Dagut 1986 : 200) หากสมมติว่า จะมีเหตุการณ์นี้เกิดขึ้นในประเทศไทย ครูกำลังพูดกับนักเรียน ใช้ภาษาอังกฤษแนะนำตัวขณะที่ผู้สอนพูดประโยคว่า “I am a teacher” นั้น ผู้เรียนจะสามารถเข้าใจได้ทันทีถ้าหากผู้เรียนสามารถโยงคำว่า “teacher” กับคำว่า “ครู” ซึ่งเป็นสิ่งที่ผู้เรียนรู้จักเป็นอย่างดี อย่างไรก็ตาม ผู้เรียนจะประสบปัญหาในเรื่องการโยงสิ่งที่เรียนรู้ใหม่เข้ากับสิ่งที่รู้แล้ว (และใช้ภาษาที่หนึ่งเป็นสื่อ) ในกรณีที่ไม่สามารถแปลคำในภาษาต่างประเทศเป็นภาษาที่หนึ่งได้ เพราะคำ ๆ นั้นไม่มีในภาษาที่หนึ่ง เมื่อเกิดกรณีเช่นนี้ไม่ว่าผู้สอนจะอธิบายอย่างไรในภาษาต่างประเทศ ผู้เรียนก็ไม่อาจเข้าใจความหมายนั้นได้ (Dagut 1986 : 200) ผู้เรียนจะสับสนและต้องให้การเดาเข้าช่วยในการเข้าใจ สิ่งที่จะต้องทำนั้นจะไม่ใช่การโยงสิ่งที่เรียนรู้ใหม่ (ในภาษาต่างประเทศ) เข้ากับสิ่งที่รู้แล้ว (ในภาษาที่หนึ่ง) โดยอาศัยกระบวนการแปลช่วยอีกต่อไป แต่เป็นการเรียนรู้ของใหม่ (new concept) ซึ่งผู้เรียนไม่เคยมีประสบการณ์เกี่ยวกับสิ่งนั้นมาก่อนเพราะของใหม่นี้ยังไม่ปรากฏในภาษาที่หนึ่งของเขาเลย สิ่งที่ผู้เรียนจะต้องเรียนรู้ใหม่ในภาษาที่สองนี้ นับเป็นสิ่งที่ยากที่สุดในการเรียนภาษาที่สอง (Dagut 1986 : 206)

โลกทัศน์ของผู้เรียน

จะเห็นได้ว่า กระบวนการที่เกิดขึ้นในสมองของผู้เรียนนั้น มีบทบาทในการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศเป็นอันมาก การที่ผู้เรียนคิดเป็นภาษาไทยแล้ว พยายามสื่อสารออกมานั้น อาจจะเรียกได้ว่า เป็นการกระทำที่ทำไปโดยธรรมชาติ และควรจะได้รับความสะดวกและกำลังใจเพิ่มเติมต่อไป

สิ่งที่ควรจะกล่าวถึงอีกประเด็นหนึ่ง ซึ่งเป็นสิ่งที่เกิดขึ้นในสมองของผู้เรียนก็คือ โลกทัศน์ (world view) การที่มนุษย์เรามีโลกทัศน์ต่าง ๆ กัน ก็เนื่องมาจากมีการมองโลกที่แตกต่างกัน มีความคิดที่ต่างกัน เป็นต้น ความแตกต่างเหล่านี้เห็นได้ชัดจากการที่มีการแบ่งคนเป็นประเภทตามแนวความคิด (cognitive style) Duppenthaler (1986 : 1) ให้ความเห็นว่า คำจำกัดความของ Hansen และ Stransfield ที่อธิบายคนแบบต่าง ๆ นั้นที่ดีที่สุดคือ “Cognitive style is a psychological term used to describe individual differences in the way one habitually tends to perceive, analyze, or recall information and experience.” Duppenthaler (1986) ได้รวบรวมการจำแนกคนประเภทต่าง ๆ ตามโลกทัศน์ที่ต่างกันไว้หลายแบบ และให้ข้อคิดว่า ผู้เรียนแต่ละคนนั้นมีโลกทัศน์ที่ต่างกัน ซึ่งจะทำให้แต่ละคนมีพฤติกรรมไม่เหมือนกัน และย่อมนิยามความว่าพฤติกรรมในการเรียนรู้จะต้องต่างกันไปด้วย เช่น คนประเภทที่ยอมรับความคลุมเครือ (tolerance of ambiguity) กับคนประเภทที่ไม่ยอมรับความคลุมเครือ (intolerance of ambiguity) บุคคลทั้งสองประเภทนี้จะมีพฤติกรรมในการเรียนรู้ที่ต่างกัน ผู้เรียนที่ไม่ยอมรับความคลุมเครือนั้นมักจะขาดพจนานุกรมไม่ได้ เมื่อพบศัพท์ที่ไม่เคยรู้จักมาก่อน ก็จะต้องหาความหมายจากพจนานุกรม ในขณะที่ผู้เรียนที่ยอมรับความคลุมเครือ จะทำแบบฝึกหัดที่ฝึกหาความหมายของศัพท์ใหม่โดยใช้ข้อความข้างเคียงช่วยในการเดาความหมายได้ดีกว่าผู้เรียนประเภทแรก ที่เป็นดังนี้เพราะคนประเภทที่ยอมรับความคลุมเครือนั้นมีใจเปิดกว้างยอมรับสิ่งแปลกใหม่ที่ไม่ชัดเจนได้ ในขณะที่คนประเภทที่ไม่ยอมรับความคลุมเครือมักจะไมยอมรับสิ่งที่ตนไม่เคยชิน และมักจะต้องการแยกแยะสิ่งที่ตนประสบ Duppenthaler เสนอว่า หากการเดาศัพท์เป็นสิ่งจำเป็นสำหรับการอ่านแล้ว ผู้เรียนประเภทที่ไม่ยอมรับความคลุมเครือควรจะได้รับ การช่วยเหลือให้หัดเดา โดยทำแบบฝึกหัดให้อธิบายการเดาถูก ไม่เช่นนั้นแล้ว ผู้เรียนจะหันกลับไปมีพฤติกรรมไม่ชอบเดาตามเดิม

สรุป

สิ่งต่าง ๆ ที่เป็นกระบวนการที่เกิดขึ้นในสมองของผู้เรียนนั้นไม่ว่าจะเป็นการแปลหรือโลกทัศน์นั้นมีส่วนที่จะทำให้การเรียนภาษาต่างประเทศประสบความสำเร็จมากหรือน้อย ดังนั้น ดูเหมือนว่า ทฤษฎีการเรียนการสอนที่คำนึงถึงกระบวนการนี้จะส่งเสริมและสนับสนุนให้เกิดการเรียนรู้ หรืออีกนัยหนึ่งเป็นทฤษฎีที่มีประโยชน์ต่อการศึกษโดยตรง แต่เป็นที่น่าเสียดายว่า ในส่วนที่เกี่ยวกับกระบวนการที่เกิดขึ้นในสมองนี้ยังไม่มีหลักฐานแน่นอนมาให้ทราบว่า มีโครงสร้างอย่างไรแน่ (Prapphal 1981 : 49) อย่างไรก็ตาม การที่เรายังไม่มีความรู้ที่แน่ชัดนี้ไม่ควรจะทำให้ผู้สอนเลิกล้มความตั้งใจที่จะศึกษาความเป็นไปของกระบวนการดังกล่าว หากความนึกคิดและภาษาแยกกันไม่ได้แล้ว โครงสร้างของความนึกคิดที่ยังหาไม่พบก็ไม่ได้ไร้ตัวตนโดยสิ้นเชิง เพราะเรายังมีภาษาไว้เป็นสื่อนำไปสู่ความนึกคิด

Whorf (1956 : 252) กล่าวว่า “Actually, thinking is most mysterious, and by far the greatest light upon it that we have is thrown by the study of language. This study shows that the forms of a person's thoughts are controlled by inexorable laws of pattern of which he is unconscious. These patterns are the unperceived intricate systematizations of the own language shown readily enough by

a candid comparison and contrast with other languages, especially those of a different linguistic family.”

ดังนั้น การที่ผู้เรียนใช้วิธีการแปลเพื่อให้เข้าใจภาษาต่างประเทศที่ตนกำลังเรียนอยู่นั้นย่อมจะเปรียบได้เหมือนสะพานที่จะให้ผู้สอนเดินข้ามเข้าไปทำความเข้าใจ และเข้าใจความคิดของผู้เรียนได้ หากผู้สอนสมัครใจจะให้ความสำคัญแก่ผู้เรียน และสนใจจะรู้ว่าผู้เรียนมีกระบวนการอย่างไรในสมอง การใช้วิธีการแปลเป็นเครื่องช่วยในการเรียนการสอน ย่อมจะไม่ใช่สิ่งที่น่ารังเกียจจนเกินไป เมื่อผู้เรียนคิดเป็นภาษาไทย ผู้สอนจะช่วยผู้เรียนคิดหรือพยายามเข้าใจความคิดของผู้เรียน โดยใช้การแปลเป็นตัวเชื่อมนี้ ย่อมไม่ใช่ช่องทางเสียหาย เมื่อผู้เรียนเริ่มคุ้นเคยกับภาษาที่สองแล้ว การแปลที่ผู้เรียนกระทำอยู่ตลอดเวลาในสมองก็จะค่อย ๆ ลดปริมาณลง และจะเริ่มคิดเป็นภาษาที่สอง (Dagut 1986 : 204)

ถึงเวลาหรือยังที่การแปลในส่วนที่เป็นเครื่องช่วยในการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ จะได้รับความสนใจและยอมรับมากกว่าที่เป็นอยู่ และการสอนการแตกศัพท์จากข้อความข้างเคียงจะได้รับการปฏิบัติอย่างระมัดระวังมากกว่าเดิม

เอกสารอ้างอิง

- Baynham, Mike. “Talking to Halliday : an interview with the linguist Michael Halliday.” *Language Issues. The Journal of NATESLA*, Number 1, Spring (1986), pp. 7-11.
- Dagut, M.B. “The fact of translation in learning English as a foreign language.” *Papers and Studies in Contrastive Linguistics*, Vol. 21 (1986), pp. 197-207.
- Duppenthaler, Cathy. “A review of cognitive styles of learning and their applications in TESOL.” *Cross Currents*, Vol. XIII, No.1 (Fall/Winter, 1986), pp. 1-11.
- Kanittanan, Wilaiwan. “Some evidence of cross-cultural transfer and some proposals on second/foreign language teaching.” *PASAA*, Vol. XIII, No. 1-2 (October 1983), pp. 63-73.
- Prapphal, Kanchana. *Learning English in Thailand : Affective, Demographic, and Cognitive Factors*. Ph. D. Dissertation. The University of New Mexico, Albuquerque. 1981.
- Sinhaneti, Kantatip. “Culture! Culture! Everywhere”. *PASAA*, Vol. XV, No. 2 (December 1985), pp. 41-53.
- Whorf, Benjamin Lee. “Language, mind, and reality”. *Language, Thought & Reality*. ed. by John B. Carroll. Cambridge : The M.I.T. Press, 1956, pp. 246-270.

การใช้ทัศนูปกรณ์เป็นสื่อการสอน

สุทธรัตน์ ฒ นคร

บทนำ

ปัจจุบันการเรียนการสอนภาษาโดยเฉพาะอย่างยิ่งในระดับอุดมศึกษาเน้นหนักไปทางการเรียนรู้แล้วนำมาใช้ (Language use) มากกว่าการเรียนรู้เพื่อจดจำกฎเกณฑ์ (Language usage) ดังนั้น ทักษะต่างๆ อันได้แก่ การฟัง พูด อ่านและเขียนจึงถูกนำมารวมเข้าด้วยกัน เพื่อให้ผู้เรียนให้ความสนใจและให้ความสำคัญในแต่ละทักษะเท่าๆ กัน ก่อนที่ผู้เรียนจะพูดภาษาต่างประเทศได้อย่างถูกต้อง คล่องแคล่ว ผู้เรียนจำเป็นต้องสามารถเข้าใจได้ว่าบทสนทนานั้นเกี่ยวกับเรื่องอะไร และในการเรียนรู้หรือแลกเปลี่ยนความคิดเห็นหรือประสบการณ์ใหม่ๆ ซึ่งไม่สามารถสนทนากับบุคคลนั้นๆ โดยตรงจำเป็นต้องอาศัยการเขียนเป็นสื่อ จะเห็นได้ว่าทักษะทั้ง 4 ดังที่กล่าวมาแล้วนั้นมีความสัมพันธ์กลมกลืนกัน ไม่สามารถแยกออกได้ว่าขณะนี้กำลังเรียนแต่ทักษะอย่างใดอย่างหนึ่งเท่านั้น การเรียนการสอนแบบนี้ทำให้ผู้เรียนเห็นความสำคัญในแต่ละขั้นตอนและพยายามทำความเข้าใจในบทเรียน ในการเพิ่มประสิทธิภาพในการเรียนการสอนให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้และทำความเข้าใจได้รวดเร็ว ถูกต้องตามวัตถุประสงค์ จดจำได้นาน และสามารถนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ได้ ผู้สอนจำเป็นต้องหาเครื่องมือหรืออุปกรณ์มาใช้ประกอบการสอน สิ่งที่น่าสนใจก็คือ สื่อที่ใช้ในการถ่ายทอดความรู้ หรือ สื่อการสอนนั่นเอง

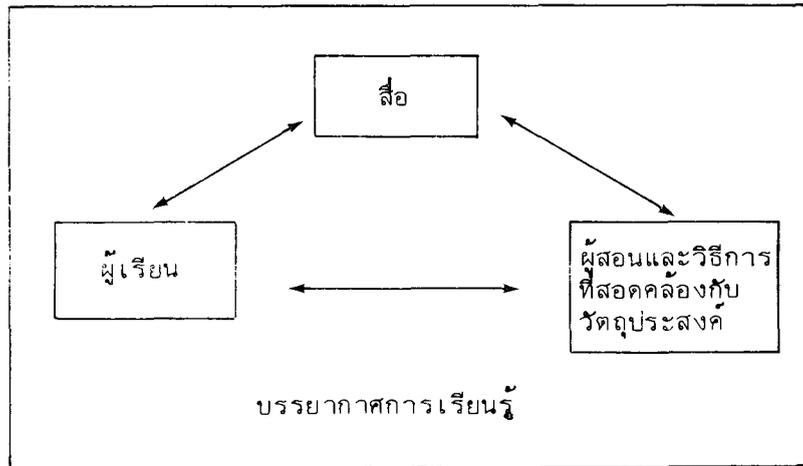
ในที่นี้จะขออภิปรายรายละเอียดของหัวข้อต่อไปนี้

1. ความสำคัญและประโยชน์ของสื่อการสอน
2. ประเภทของทัศนูปกรณ์
3. ข้อควรคำนึงถึงในการเลือกใช้ทัศนูปกรณ์
4. ข้อเสนอแนะบางประการในการสร้างและการใช้ทัศนูปกรณ์

ความสำคัญและประโยชน์ของสื่อการสอน

ในการเรียนรู้ประสบการณ์ใหม่ๆ มักจะมีตัวแปร 4 ประการเข้ามามีอิทธิพลอยู่เสมออันได้แก่

1. ผู้เรียน
2. สื่อที่ใช้ในการถ่ายทอดความรู้
3. บรรยากาศการเรียนรู้
4. ผู้สอนและวิธีการที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการเรียนรู้

(ลักษณะ หมีนจักร 2529)

ซึ่งตัวแปรแต่ละประการมีความสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน กล่าวคือ ในบรรยากาศการเรียนรู้นี้ ผู้สอนและผู้เรียนจะต้องสร้างความคุ้นเคยต่อกัน ผู้สอนแต่ละคนต่างก็มีลักษณะการสอนที่เป็นเอกลักษณ์ของตนเอง ในขณะเดียวกันผู้เรียนแต่ละคนก็มีระดับการเรียนรู้ที่ต่างกัน บางคนเรียนรู้ได้เร็ว แต่บางคนเรียนรู้ได้ช้า ผู้สอนจะต้องเลือกเดินทางสายกลางที่มีความเหมาะสมแก่ผู้เรียนทุกคน (Brown 1980) ทำให้การเรียนการสอนดำเนินไปได้อย่างราบรื่น ผู้เรียนมีความเข้าใจในบทเรียนและนำไปใช้ได้ เพื่อช่วยให้การเรียนรู้มีประสิทธิภาพขึ้น สื่อการสอนจึงถูกนำเข้ามาประกอบการสอนและการอธิบาย ความสัมพันธ์ระหว่างผู้สอนกับสื่อก็คือ ผู้สอนจะต้องมีความคุ้นเคยกับสื่อการสอนชนิดที่เลือกใช้นั้นเป็นอย่างดี ศึกษาถึงคุณสมบัติที่ดีและข้อจำกัดในการใช้ เมื่อใช้ประกอบการสอนสื่อจะสามารถดึงดูดความสนใจ และช่วยให้ผู้เรียนเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

การใช้สื่อประกอบการสอนเป็นการนำเอาหลักการและขั้นตอนในการเรียนรู้ของมนุษย์มาใช้ให้เกิดประโยชน์ กล่าวคือในการเรียนรู้ประสบการณ์ใหม่ๆ เราใช้ประสาทสัมผัสแตกต่างกัน และการทำงานของประสาทสัมผัสแต่ละอย่างเป็นไปอย่างอัตโนมัติ บางครั้งเราสามารถบอกได้ว่าขณะนี้กำลังใช้ประสาทสัมผัสประเภทใดอยู่ แต่บางครั้งก็ไม่สามารถบอกได้เพราะประสาททุกประเภททำงานพร้อมกันในเวลาเดียวกัน

ได้มีผู้ทำการทดสอบความสามารถในการรับรู้ของประสาทสัมผัสทั้ง 5 และประเมินค่าโดยประมาณได้ดังนี้คือ

คือ

ประสาทตา	93 %
ประสาทหู	13 %
การสัมผัสด้วยมือ	2 %
การรับรู้รส	1.5 %
การรับรู้กลิ่น	0.5 %

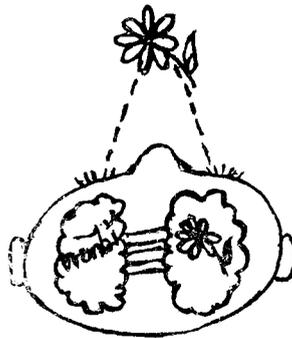
(ลักษณะ หมีนจักร 2529)

จากผลการทดสอบจะเห็นได้ว่า การรับรู้โดยการมองเห็นและการได้ยินนี้มีประสิทธิภาพมากกว่าการสัมผัสด้วยมือ การใช้ลิ้นรับรู้รส และการดมกลิ่น ด้วยหลักการทางธรรมชาติให้นำเอาสื่อการสอนเข้ามาใช้ จึงเป็นการกระตุ้นให้ผู้เรียนได้ใช้ประสาทสัมผัสในการรับรู้ของตนให้เกิดประโยชน์ ซึ่งสื่อการสอนที่ใช้มากที่สุด

ในการเรียนการสอนภาษานั้นเน้นหนักไปในด้านการฟังและการมองเห็น ดังนั้นสื่อหรือตัวกลางในการสอนประเภทนี้ จึงเรียกว่า โสตทัศนอุปกรณ์ แต่ในที่นี้จะขอกล่าวเฉพาะส่วนที่ต้องใช้ประสาทตาหรือการมองเห็นเท่านั้น ซึ่งเรียกว่าทัศนอุปกรณ์

Dwyer (1973) ได้ทำการวิจัยว่า เมื่อใช้ทัศนอุปกรณ์ประกอบการอธิบายด้วยถ้อยคำแล้วจะช่วยให้การเรียนรู้มีประสิทธิภาพมากขึ้นไม่ว่าจะเป็นด้านความจำ ความเข้าใจ การคิดแยกแยะ รวมทั้งทักษะการเรียนรู้หรือการเปลี่ยนแปลงทัศนคติ การถ่ายทอดความรู้ด้วยวาจาเพียงอย่างเดียวจะทำให้คนเราใช้การทำงานของสมองเพียงครึ่งเดียวของสมรรถภาพสมองที่มีอยู่ Dwyer ได้ทำการวิจัยเกี่ยวกับการรับส่งรหัสข้อมูล ซึ่งอยู่ที่สมองส่วนที่เรียกว่า Cerebral Hemispheres ในการค้นคว้าวิจัยเขาได้ทดลองแยกสมองคน ใช้ออกเป็นส่วนซ้ายและขวา แล้วใช้คลื่นไฟฟ้าวัดจากกะโหลกศีรษะ ผลการทดลองพบว่า การรับส่งรหัสข้อมูลด้านถ้อยคำจะปรากฏขึ้นทางด้านซ้ายของสมองในขณะที่รหัสด้านที่ใช้รูปภาพแทนถ้อยคำปรากฏขึ้นทางด้านขวาของสมอง ซึ่งปรากฏการณ์เช่นนี้เกิดขึ้นประมาณ 90% ของผู้ถนัดมือขวา และประมาณ 70% ของผู้ถนัดมือซ้าย

สมองด้านซ้ายและด้านขวา (Hemispheres)

สมองด้านซ้าย (Left Hemisphere)

- ถ้อยคำ (Verbal)
- เหตุผล (Logical)
- เส้นตรง (Linear)
- วิเคราะห์ (Analytical)
- จัดลำดับ (Sequential)
- เช่น อ่าน เขียน คำนวณตัวเลข

สมองด้านขวา (Right Hemisphere)

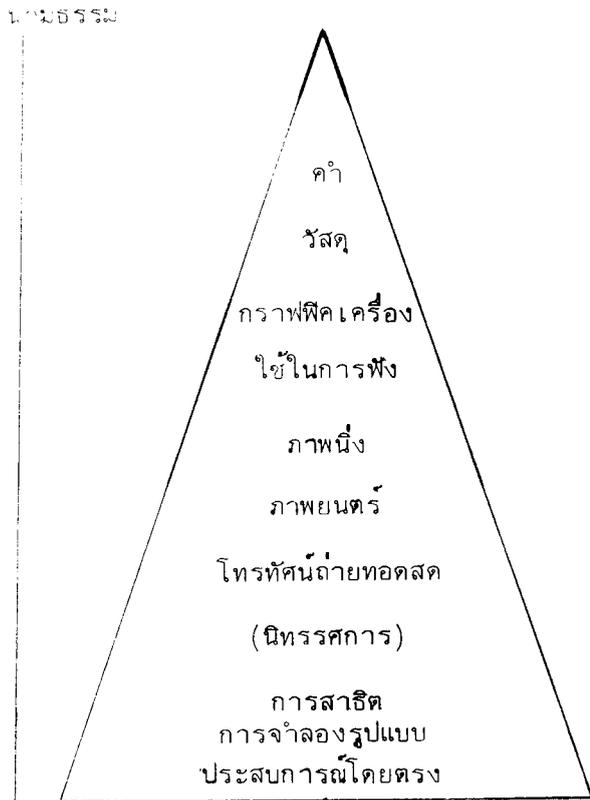
- การเห็นภาพ (Visual)
- อาณาบริเวณ (Spatial Abilities)
- คาดคะเนด้วยสามัญสำนึก (Intuitive)
- ความคิดริเริ่ม (Creativity)
- จินตนาการ (Imagination)

(Bever & Chiarello, 1974)

และ Fleming (1972) เป็นนักวิจัยอีกผู้หนึ่งที่ให้ความเห็นว่ามนุษย์เรามีขีดความสามารถในการจำแบบระยะภาพได้มากมายและไม่น่าเชื่อ ซึ่งอาจจะเป็นเพราะเราจับ-ส่งรหัสทั้งในลักษณะของถ้อยคำและรูปภาพ

จากผลการวิจัยเหล่านี้การสร้างทัศนอุปกรณ์แต่ละประเภท จึงยึดถือหลักในการแปรสิ่งที่เป็นนามธรรม (abstract) ให้เป็นรูปธรรม (concrete) การฟังคำอธิบายแต่เพียงอย่างเดียวนั้นบางครั้งผู้ฟังอาจไม่ได้ภาพพจน์ที่ชัดเจน หรือไม่ได้ภาพพจน์ตรงตามที่คุณสอนต้องการ การเปลี่ยนคำอธิบายซึ่งเป็นนามธรรมให้เป็นสิ่งที่มีตัวตน สัมผัสได้ มองเห็น หรือได้ยินเสียงได้ จะช่วยให้การเรียนรู้มีประสิทธิภาพ และช่วยในการจดจำ

กระบวนการการเปลี่ยนสิ่งที่เป็นนามธรรมให้เป็นรูปธรรมอาจทำได้ตามลำดับขั้นดังภาพนี้ กล่าวคือ คำหรือการอธิบายสามารถแปรเปลี่ยนหรือแทนที่ได้ด้วยวัสดุต่าง ๆ และการออกแบบ ประกอบกับความคิดสร้างสรรค์

รูปธรรม

เปลี่ยนคำพูดมาเป็นวัตถุที่จับต้องมองเห็นได้ และอาจมีเสียงประกอบโดยการใช้เครื่องเสียง จากการแปรสิ่งที่ไม่มีความหมายให้เกิดตัวตนขึ้นมาขึ้นหนึ่งแล้ว วิวัฒนาการขั้นต่อไป คือ ใช้ภาพที่ถ่ายจากของจริงหรือสถานการณ์จริง ซึ่งขั้นตอนนี้ได้แก่การใช้ภาพถ่าย ภาพนิ่ง (film strips) หรือ ภาพวาด และต่อมาได้มีการทำให้ภาพเหล่านี้มีชีวิตชีวาขึ้นโดยการเขียนบทแต่งเติม หรือตัดสิ่งที่ไม่ต้องการออก เช่น ภาพยนตร์หรือวิดีโอ แม้ว่าสิ่งเหล่านี้จะดูมีชีวิตชีวาขึ้นมากก็ตาม แต่ก็ยังไม่เป็นธรรมชาติ เหมือนกับสภาพการณ์ที่ดำเนินไปตามปกติโดยปราศจากการเติมแต่ง หรือมีการเติมแต่งน้อยที่สุด เช่นการใช้โทรทัศน์ถ่ายทอดสด เนื่องจากวัตถุประสงค์ในการเรียนรู้หรือจุดมุ่งหมายปลายทางก็คือ การที่ผู้เรียนได้สัมผัส และมีประสบการณ์ด้วยตัวเอง จึงจะเข้าถึงบทเรียน มีความ

สนใจ ใฝ่รู้ จดจำได้นาน และสามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ ดังนั้นการแปรนามธรรมให้เป็นรูปธรรม จึงต้องยึดหลักของธรรมชาติและความเป็นจริงของสิ่งนั้น ๆ ทักษะที่ฝึกที่ดีที่สุด คือ วัตถุจริงซึ่งผู้สอนสามารถแจกจ่ายหรือส่งผ่านไปในห้องให้ผู้เรียนทุกคนได้ดู ได้สัมผัสด้วยตนเอง ในกรณีศึกษาไม่มิงงบประมาณหรือผู้สอนไม่สามารถจัดหาวัตถุของจริงได้ ผู้สอนอาจจำลองรูปแบบของจริงมาโดยยังคงลักษณะสำคัญและรายละเอียดบางประการของวัตถุจริงไว้ ยิ่งถ้ามีการจัดเป็นนิทรรศการ และมีการสาธิตให้ดู จะช่วยให้ผู้เรียนเข้าไปมีส่วนร่วมมากขึ้นซึ่งสิ่งเหล่านี้จะช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการเรียนรู้แก่ผู้เรียน

ประเภทของทัศนูปกรณ์

ทัศนูปกรณ์ที่ใช้เป็น สื่อการสอน มีมากมายหลายประเภท นับตั้งแต่สิ่งที่อยู่ใกล้ตัวผู้สอนมากที่สุด คือ ชอล์คและกระดานดำ จนกระทั่งถึงทัศนูปกรณ์ขนาดใหญ่ซึ่งใช้เวลาในการผลิตหรือทำนาน ต้องอาศัยขั้นตอนต่าง ๆ ได้แก่ วิดีโอเทป และภาพยนตร์ ทัศนูปกรณ์แต่ละประเภทต่างก็มีข้อดีและข้อจำกัดในการใช้แตกต่างกันไป ดังนั้นจึงไม่มีกฎเกณฑ์ใด ๆ จะมาใช้ตัดสินว่า ทัศนูปกรณ์ชนิดใดจะดีกว่าชนิดใด ในการสอนบทเรียนบทเดียวกัน อาจารย์ 2 ท่านอาจเลือกใช้ทัศนูปกรณ์ที่แตกต่างกัน เช่น อาจารย์ท่านหนึ่งใช้เครื่องฉายภาพข้ามศีรษะ (overhead projector) ในขณะที่อีกท่านใช้บัตรคำ (flashcards) แต่อาจารย์ทั้งสองก็สามารถที่จะบรรลุตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ได้เช่นเดียวกัน ขึ้นอยู่กับความสามารถในการนำเสนอสิ่งที่เป็นนามธรรมให้ออกมาในรูปของรูปธรรม และขึ้นอยู่กับความชำนาญในการใช้ทัศนูปกรณ์ของผู้สอนเอง

Billow (1975) ได้แบ่งทัศนูปกรณ์ออกเป็น 2 ประเภทใหญ่ ๆ คือ

- I. ทักษะอุปกรณ์แบบ 2 มิติ (Two-Dimensional Aids) ได้แก่
 1. กระดานดำ (blackboard) กระดานแม่เหล็ก (magnet board) และกระดานสักหลาด (flannel board)
 2. รูปภาพหรือภาพถ่าย (ready-made pictures)
 3. เครื่องฉายภาพข้ามศีรษะ (overhead projector) พร้อมแผ่นใส (transparencies) และเครื่องฉายภาพนิ่ง (slide projector)
 4. แผนที่ (maps) แผนภูมิแบบต่าง ๆ (plans and charts) และบัตรคำ (flashcards)
- II. ทักษะอุปกรณ์แบบ 3 มิติ (Three-Dimensional Representation) ได้แก่
 1. แสดงละคร (dramatization)
 - แสดงท่าทาง (mime & gesture)
 - แสดงสีหน้าประกอบ (facial expression)
 2. ใช้หุ่นกระบอกประกอบคำบรรยาย (puppetry)
- III. เบ็ดเตล็ด

สำหรับการเรียนการสอนในระดับอุดมศึกษา^{นี้} ขอกกล่าวถึงทักษะอุปกรณ์ 2 ชนิดที่นิยมใช้กัน ชนิดแรกจัดอยู่ในทักษะอุปกรณ์ประเภท 2 มิติ คือ เครื่องฉายภาพข้ามศีรษะ (overhead projector) ส่วนอีกชนิดนี้อยู่ในประเภท 3 มิติ ได้แก่ การใช้ท่าทางประกอบ (nonverbal action)

เครื่องฉายภาพข้ามศีรษะ (overhead projector)

ทักษะอุปกรณ์ประเภทนี้เป็นที่แพร่หลายในการสอนทักษะทางภาษา เครื่องฉายข้ามศีรษะมีคุณสมบัติเฉพาะตัวอยู่หลายประการ อาทิเช่น ผู้สอนสามารถปรับความชัดเจน ความใกล้-ไกล รวมถึงขนาดของภาพที่ปรากฏบนจอได้ตามความต้องการ ฉากที่จะใช้รับภาพจะต้องเรียบเป็นสีขาวหรือสีอ่อน ๆ เพื่อลดความยุ่งยากในการจัดหาผู้สอนสามารถใช้ผนังห้องเรียนแทนฉากรับภาพได้ทันที ในด้านการเตรียมบทเรียนนั้น ผู้สอนสามารถเขียนข้อมูลหรือภาพลงบนแผ่นใสล่วงหน้าได้ ซึ่งเป็นการช่วยประหยัดเวลาที่จะเสียไปกับการเขียนแผ่นใสในระหว่างการสอนและข้อมูลหรือภาพที่เตรียมไปล่วงหน้านั้น บางส่วนผู้สอนต้องการปกปิดไว้ก่อนในช่วงที่กำลังอธิบายข้อมูลอื่น ๆ อยู่ ซึ่งสามารถทำได้โดยการหวัดลู่หรือเศษกระดาษมาปิดกั้นแสงในส่วนนั้น ผู้เรียนจะเห็นแต่เงาของสิ่งที่มาบังบังไว้เท่านั้น การเพิ่มเติมหรือตัดข้อมูลบางส่วนออกในระหว่างการสอนก็สามารถทำได้อย่างสะดวกและรวดเร็ว ส่วนแผ่นใสที่เขียนหรือได้ผ่านการถ่ายเอกสารเป็นข้อมูลที่ถาวรแล้วมีขนาดบางและเบา สะดวกในการขนย้ายเก็บรักษา และสามารถนำมาใช้ในครั้งต่อ ๆ ไปได้ และประการสุดท้ายที่สำคัญที่สุดก็คือ ในขณะที่สอนผู้สอนหันหน้าเข้าหาผู้เรียน ทำให้ได้ทราบว่าผู้เรียนทุกคนกำลังให้ความสนใจในส่วนที่ต้องการหรือไม่

แม้ว่าเครื่องฉายข้ามศีรษะสามารถนำมาใช้ประโยชน์ได้มากมาย แต่ที่ทักษะชนิดนี้ก็มีข้อจำกัดอยู่บางประการ เช่น ภาพหรือข้อมูลที่ปรากฏบนจอเคลื่อนไหวไม่ได้ ภาพของวัตถุที่บ่งแสงจะปรากฏแต่เพียงเงาขาว-ดำบนจอเท่านั้น และในขณะที่ใช้เครื่องฉาย พัฒลมระบายอากาศภายในเครื่องอาจส่งเสียงดังรบกวนสมาธิผู้เรียนได้

การใช้ท่าทางประกอบ (non-verbal communication)

ทัศนูปกรณ์ประเภท 3 มิติชนิดนี้ ทำให้ผู้เรียนได้สัมผัสกับความเป็นจริงในชีวิตประจำวันมากยิ่งขึ้น ในการสอนภาษานั้น การแสดงท่าทางและสีหน้าประกอบคำพูดหรือคำอธิบายมีความจำเป็นอย่างยิ่ง เนื่องจากภาษาต่างประเทศโดยเฉพาะอย่างยิ่งภาษาอังกฤษ คำพูดและสีหน้า ท่าทาง มีความสัมพันธ์กันอย่างเห็นได้ชัด ตัวอย่างเช่น การยกไหล่ใช้ประกอบกับคำพูดที่ว่า "I don't care" หรือการอนุญาตให้ผู้ที่มาช้าเข้าชั้นเรียนได้โดยการผงกศีรษะไปข้างเล็กน้อยพร้อมกับพูดว่า "Come in" คำพูดและท่าทางที่ใช้ประกอบเหล่านี้เป็นไปโดยอัตโนมัติ ผู้เรียนไม่สามารถเรียนรู้ได้จากหนังสือหรือเอกสารประกอบการเรียนใดๆ ได้ดีเท่าการได้เรียนรู้จากของจริงคือ ครูผู้สอนท่าทางประกอบในขณะที่พูดประโยคหรือวลีนั้นๆ ส่วนการแสดงสีหน้าก็เป็นสิ่งจำเป็นมากเช่นกัน เพราะเราสามารถบอกได้ว่าผู้ที่เรากำลังพูดด้วยนั้นมีความรู้สึกอย่างไรในเวลาที่กำลังมีความสุข พูดคุยถึงเรื่องตลกขบขัน หรือหยอกล้อกันเล่นควรแสดงสีหน้าเช่นไร และในเวลาเศร้าหรือมีความทุกข์ควรแสดงสีหน้าเช่นไร ครูผู้สอนจะทำหน้าที่เป็นแม่แบบให้ผู้เรียนได้เรียนรู้และทำความเข้าใจก่อน แล้วอาจจะให้ผู้เรียนออกมาแสดงละครโดยใช้สิ่งที่ตนเองได้เรียนรู้ได้เห็นมาใช้ประโยชน์ การใช้สีหน้า และท่าทางสามารถใช้ประกอบการสอนคำศัพท์ได้ เช่น การต้องการแนะนำคำศัพท์ใหม่คือ to nausea ซึ่งแปลว่ารู้สึกคลื่นไส้ ผู้สอนอาจให้คำอธิบายและท่าทางประกอบให้ผู้เรียนเข้าใจ โดยการเลียนแบบอาการของคนรู้สึกคลื่นไส้จริง ผู้เรียนก็จะสามารถเข้าใจได้ถูกต้องและจดจำได้นาน เพราะจะจำคำพูดและท่าทางประกอบนั้นพร้อมๆ กันไป เมื่อใดที่ผู้เรียนต้องการกล่าวถึงอาการนี้เขาจะใช้ท่าทางประกอบไปด้วยโดยไม่รู้ตัว การคัดเลือกทัศนูปกรณ์ประเภทใด ชนิดใดเหมาะสมหรือไม่ขึ้นอยู่กับวิจารณ์ญาณของครูผู้สอนแต่ละท่าน ซึ่งตัวแปรที่เข้ามามีบทบาทในการคัดเลือกในขั้นแรกสุดนี้คือ เวลาในการสอนว่ามีมากหรือน้อยเพียงใด และผู้เรียนมีความสนใจกับการนำสิ่งใหม่ๆ มาใช้ หรือมีความกระตือรือร้นในการเรียนเท่าใด

ข้อควรคำนึงถึงในการเลือกใช้ทัศนูปกรณ์

ในการพิจารณาเลือกใช้ทัศนูปกรณ์ Salamon (1978) ได้ให้ข้อเสนอแนะว่าผู้ใช้ควรพิจารณาถึงคุณภาพ 4 ประการอันได้แก่

1. คุณภาพทางด้านเทคนิค

ทัศนูปกรณ์ที่ดีจะต้องช่วยในการถ่ายทอดเจตนาของครูผู้สอน ช่วยให้การเรียนการสอนเป็นไปได้อย่างสะดวกรวดเร็ว และมีประสิทธิภาพ ขนาดของทัศนูปกรณ์ที่ใช้ไม่ควรมีขนาดเล็กจนผู้เรียนมองเห็นไม่ชัดหรือใหญ่จนเกินความจำเป็นและทำให้เกิดความลำบากในการเคลื่อนย้าย ถ้าครูผู้สอนเลือกใช้เครื่องฉายภาพข้ามศีรษะ (overhead projector) หรือทัศนูปกรณ์อื่นๆ ที่มีข้อความประกอบ ข้อความจะต้องมีความชัดเจน อ่านง่าย และข้อควรคำนึงเกี่ยวกับคุณภาพทางด้านเทคนิค อีกประการหนึ่งก็คือ ครูผู้สอนควรศึกษาลักษณะพิเศษของทัศนูปกรณ์ที่จะใช้ก่อนล่วงหน้า เพื่อไม่ให้เกิดการติดขัดทางด้านการใช้เมื่อถึงเวลาสอนจริง เช่น เครื่องฉายภาพนิ่ง (slide projector) ชนิดที่ผู้ฉายสามารถเลือกฉายภาพก่อนหรือหลังได้ตามความต้องการ ถ้าผู้ใช้ไม่ได้ศึกษาการใช้มาก่อนล่วงหน้า อาจก่อให้เกิดความสับสนแก่ผู้เรียน และการเสียเวลาไปกับเรื่องทางเทคนิคเหล่านี้ยังทำให้ผู้เรียนเกิดความเบื่อหน่ายหมดความสนใจในเนื้อหาของบทเรียนได้อีกด้วย

2. คุณภาพด้านสภาพการณ์และสิ่งแวดล้อม

นอกจากจะต้องคำนึงถึงคุณภาพทางด้านเทคนิคแล้ว ผู้สอนยังต้องคำนึงถึงสภาพการณ์หรือสิ่งแวดล้อมที่จะมีผลต่อการใช้ทัศนูปกรณ์แต่ละชนิดด้วย ตัวอย่างเช่น ในการใช้เครื่องฉายภาพข้ามศีรษะ (overhead projector) ลักษณะของห้องเรียนจะต้องมีทพอสสมควรผู้เรียนจึงจะสามารถมองเห็นภาพหรือข้อความที่เขียนอยู่บนแผ่นใส (transparency) นั้นได้ คุณภาพทางด้านสิ่งแวดล้อมอาจรวมถึงสภาพการจัดโต๊ะเก้าอี้ที่นั่งสำหรับผู้เรียนด้วย ในกรณีที่เก้าอี้ที่นั่งของผู้เรียนไม่สามารถเคลื่อนย้ายได้และแต่ละคนนั่งอยู่ในคอกเล็ก ๆ (booth) ของตนโดยมีที่กันอยู่ 3 ด้าน คือทางด้านหน้าและด้านข้าง โดยที่ที่กันด้านข้างอาจทำด้วยวัสดุทึบแสง ซึ่งเราจะพบลักษณะที่นั่งดังกล่าวได้ในห้องทดลองทางภาษา (language laboratory) การนำเอาทัศนูปกรณ์มาใช้ประกอบการอธิบายอาจทำได้ยากและลำบาก ผู้สอนควรหาทางแก้ไขโดยการจัดหาห้องใหม่ที่เหมาะสม หรือจำลองแบบทัศนูปกรณ์นั้น ๆ ลงบนแผ่นกระดาษซึ่งสามารถถ่ายเอกสารออกมาให้ได้เท่ากับจำนวนผู้เรียนเพื่อให้ผู้เรียนทุกคนได้มองเห็นสิ่งนั้นโดยทั่วถึงกัน

3. คุณภาพทางด้านเนื้อหา

เนื่องจากเวลาในการเรียนการสอนปกติแต่ละครั้งนั้นมีจำกัด อาจจะมีเพียงแค่ครั้งละ 50 นาที หรืออาจใช้เวลาติดต่อกัน 2 ชั่วโมงต่อครั้ง ผู้สอนที่มีประสบการณ์จะพบว่าเราไม่สามารถใช้ทุกนาทีที่มีอยู่ในการสอนได้ เวลาที่ใช้ไปกับบทเรียนจริงๆ นั้นอาจมีเหลือเพียงแค่ 40 นาที หรือน้อยกว่านั้นจากเวลาที่มีอยู่ 50 นาที จะเห็นได้ว่ากว่าผู้สอนจะเริ่มการเรียนการสอนเนื้อหาใหม่ๆ ของวันนั้นได้จะต้องผ่านกระบวนการมากมาย เช่น รอให้ผู้เรียนเข้าห้องมากพอสมควรแล้วจึงเริ่มการสอน อาจมีการซักถามปัญหาข้อข้องใจเกี่ยวกับบทเรียนในวันก่อนหรือการบ้าน และในระหว่างการสอนเวลาส่วนหนึ่งจะหมดไปกับการเขียนกระดาน การให้เวลาในการอ่านแก่ผู้เรียน การทำกิจกรรมคู่หรือกลุ่มที่จะต้องจับกลุ่มหรือย้ายที่นั่ง การติดตั้งโสตทัศนูปกรณ์ และอื่นๆ ภายในเวลา 40 นาทีที่มีอยู่ ผู้สอนจะต้องใช้เวลาอย่างคุ้มค่าที่สุด ดังนั้น การนำโสตทัศนูปกรณ์เข้ามาใช้ เป็นการช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจได้รวดเร็วขึ้น และยังเป็นการจูงใจให้อยากทราบและติดตามเนื้อหาของบทเรียนอีกด้วย ทัศนูปกรณ์ที่นำมาใช้จึงต้องรวบรวมเนื้อหาสาระสำคัญที่ผู้สอนต้องการเอาไว้อครบถ้วน ไม่สับสนยุ่งยากหรือกำกวม ควรมีการเน้นเนื้อหาสาระที่สำคัญโดยการขีดเส้นใต้ วงกลมหรือใช้สีสันทัดให้เกิดความแตกต่างจากเนื้อหาอื่น ๆ ที่เป็นแต่เพียงส่วนประกอบ ทัศนูปกรณ์ที่แสดงออกถึงความคิดริเริ่ม และความสามารถของผู้สร้าง ในการแปรสิ่งที่เป็นนามธรรม (abstract) ซึ่งผู้เรียนเข้าใจได้ยากมาเป็นรูปธรรม (concrete) ซึ่งผู้เรียนสามารถมองเห็นภาพและเข้าใจได้ง่ายและรวดเร็วย่อมช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการเรียนการสอนและจูงใจให้เกิดความน่าเรียนได้เป็นอย่างดี

4. คุณภาพทางด้านสัญลักษณ์

ในการนำทัศนูปกรณ์เข้ามาใช้ประกอบการเรียนการสอนนั้น ก็เพื่อช่วยให้การเรียนรู้เป็นไปอย่างรวดเร็วและช่วยในการจดจำ ดังนั้น ทัศนูปกรณ์ที่ดีจึงต้องมีความเพียบพร้อมทางด้านข้อมูลและช่วยสร้างเสริมสติปัญญาแก่ผู้เรียน ตัวอย่างเช่น ผู้สอนต้องการกล่าวถึงสภาพความเป็นอยู่ของผู้คนในเมืองใหญ่ในประเทศสหรัฐอเมริกา แต่ไม่สามารถที่จะหาทัศนูปกรณ์ใดๆ มาใช้ประกอบคำอธิบายได้นอกจากรูปภาพของผู้คนที่กำลังเดินชวักไขว่อยู่บนถนนใหญ่สายหนึ่งในกรุงโตเกียวประเทศญี่ปุ่น เนื่องจากบทเรียนนี้ผู้สอนต้องการเน้นเรื่องความหนาแน่นของประชากร

ความสับสนวุ่นวายในเมืองใหญ่ และเห็นว่ารูปภาพหรือภาพหนึ่งที่มีอยู่แล้วนั้นสามารถนำมาใช้ประกอบการสอนได้ เพราะเกี่ยวกับความหนาแน่น และความสับสนวุ่นวายในเมืองใหญ่เช่นกัน อาจใช้สมมติได้ว่าเป็นสภาพการณ์ที่เกิดขึ้นในประเทศสหรัฐอเมริกา การนำทัศนูปกรณ์มาใช้แทนกันเช่นนี้จัดได้ว่าทัศนูปกรณ์ที่ใช้ในชาติคุณภาพทางด้านสัญลักษณ์ ทั้งนี้เนื่องจากตัวผู้เรียนไม่มีโอกาสได้ไปสัมผัสกับเหตุการณ์จริง ๆ ดังนั้นความรู้และภาพพจน์ที่ได้จะมาจากทัศนูปกรณ์ที่ผู้สอนนำมาใช้ประกอบการสอนเท่านั้น ถ้าเรียนเกี่ยวกับประเทศหนึ่งแต่ใช้สภาพการณ์ของอีกประเทศหนึ่งมาสมมติแทน ผู้เรียนอาจเกิดความเบื่อหน่ายต่อบทเรียน เพราะจะต้องใช้จินตนาการของตนเองเข้าช่วยอย่างมากในการทำความเข้าใจด้วยเหตุนี้คุณภาพทางด้านสัญลักษณ์จึงเป็นสิ่งที่ควรคำนึงถึงด้วย

นอกเหนือจากคุณภาพทั้ง 4 ประการที่ Salomon ได้เสนอแนะแล้วยังมีสิ่งอื่น ๆ อีกบางประการที่ควรคำนึงถึงในการเลือกใช้ทัศนูปกรณ์ที่สำคัญได้แก่ ผู้เรียน ผู้สอนควรทราบข้อมูลเกี่ยวกับจำนวนผู้เรียน วัย และระดับความรู้ของผู้เรียน Frymer (1977) และ Allen (1975) เป็นบุคคลที่คำนึงถึงตัวแปรนี้มาก เนื่องจากตัวแปรเหล่านี้มีผลต่อรูปแบบและเนื้อหาของสื่อทัศนูปกรณ์ต่าง ๆ ที่จะนำมาใช้ ตัวอย่างเช่น ถ้ากลุ่มผู้เรียนมีความแตกต่างกันมากในด้านสติปัญญา ความริเริ่มสร้างสรรค์ แรงจูงใจ หรือประสบการณ์แล้ว ผู้เรียนแต่ละคนหรือแต่ละกลุ่มอาจจะมีปฏิกิริยาสนองตอบต่าง ๆ กัน อาทิเช่น ทัศนูปกรณ์ที่เคลื่อนไหวได้ มีสีสันและจังหวะในการใช้ประกอบการสอนเป็นไปอย่างเหมาะสมอาจใช้ได้เป็นอย่างดีกับกลุ่มหนึ่ง แต่อาจไม่จำเป็นกับอีกกลุ่มหนึ่งซึ่งมีระดับสติปัญญาที่สูงกว่า เพราะผู้เรียนอาจเห็นว่าเป็นของที่ทราบกันอยู่แล้วจึงไม่จำเป็นต้องให้ความสนใจมากนัก นอกเหนือจากนี้อาจมีข้อควรคำนึงปลีกย่อยอื่น ๆ อีก เช่น ค่าใช้จ่ายในการจัดหาสื่อทัศนูปกรณ์นั้น ๆ เวลาในการจัดหาหรือสร้างขึ้น แม้กระทั่งความคุ้มค่าที่จะใช้ในการประกอบการเรียนการสอน

ข้อเสนอแนะบางประการในการสร้างและการใช้ทัศนูปกรณ์

การใช้ทัศนูปกรณ์เป็นการเรียกร้องความสนใจของผู้เรียนให้มารวมอยู่ที่เดียวกัน ซึ่งการใช้สีเข้ามามีบทบาทอย่างมากเพราะการใช้สีช่วยก่อให้เกิดผลหลายประการได้แก่ ช่วยดึงดูดความสนใจ เพิ่มความชัดเจนในการมองเห็นแยกแยะส่วนประกอบต่าง ๆ และสีเป็นตัวการที่ทำให้เกิดการมองไกลออกไปนอกเหนือข้อมูลของภาพ (Katzman 1972) การใช้สีหลากหลายจะช่วยให้มองเห็นได้ง่ายสะดวกตา ซึ่งจากผลการวิจัยพบว่าการใช้สีปะปนกันตั้งแต่ลำดับวันจะช่วยให้มองเห็นภาพได้เด่นชัดขึ้น

1. สีดำบนพื้นสีเหลือง	7. สีเหลืองบนพื้นสีดำ
2. สีเขียวบนพื้นสีขาว	8. สีขาวบนพื้นสีแดง
3. สีแดงบนพื้นสีขาว	9. สีขาวบนพื้นสีเขียว
4. สีน้ำเงินบนพื้นสีขาว	10. สีขาวบนพื้นสีดำ
5. สีขาวบนพื้นสีน้ำเงิน	11. สีแดงบนพื้นสีเหลือง
6. สีดำบนพื้นสีขาว	12. สีแดงบนพื้นสีเขียว

(Page 1974)

สำหรับสีและความจำนั้น Dwyer (1973) ได้ยืนยันข้อเท็จจริงเกี่ยวกับความง่ายของรูปภาพเส้นขาว-ดำว่ามีประสิทธิภาพต่อความจำมากกว่า เพราะเราสามารถกำจัดหรือลดสิ่งปลีกย่อย และรายละเอียดที่ไม่จำเป็นออกไป

และในระหว่างภาพสีและภาพขาว-ดำ เราจะจำภาพขาว-ดำได้ถูกต้องมากกว่าภาพสี แต่จะนึกถึงภาพสีได้เร็วกว่าภาพขาว-ดำ

ในแง่ความคมของภาพที่ต้องใช้เครื่องฉาย การใช้สีขาเป็นสีพื้น (เช่น แผ่นใสที่สะอาด) เป็นสิ่งที่จำเป็นอย่างยิ่ง (Snowberg 1973) การให้สีสันนั้นเป็นสิ่งที่ดีในการสร้างอารมณ์หรือดึงดูดความสนใจ แต่สีสันของพื้นอาจลดความคมของภาพที่เราต้องการจะใช้เป็นตัวสื่อข้อความได้

นอกเหนือจากการใช้สีแล้วยังมีข้อเสนอแนะที่น่าสนใจอีกมากมายอาทิเช่น

- ข้อความหรือคำอธิบายที่ประกอบทัศนูปกรณ์ รวมถึงข้อความบนแผ่นภูมิวงกลม ควรเขียนให้อยู่ในแนวระนาบ เพื่อง่ายแก่การอ่านและการมองเห็น
- ไม่ควรนำทัศนูปกรณ์ที่ขาดคุณภาพ เช่น ใจความไม่ครบถ้วน ชัดช้อนเกินไป ภาพไม่ชัดเจนมาใช้ การอธิบายเพิ่มเติมด้วยคำพูด หรือยกตัวอย่างหลาย ๆ ตัวอย่าง ยังกดีกว่าการใช้ทัศนูปกรณ์ที่บกพร่องดังกล่าวมาประกอบการสอน
- ในกรณีที่ใช้แผนภูมิหรือมีตัวเลขทางสถิติเข้ามาเกี่ยวข้อง ข้อมูลที่ปรากฏบนทัศนูปกรณ์นั้น ๆ ต้องเป็นข้อมูลที่ถูกต้องสมเหตุสมผล ตัวอย่างเช่น การใช้กราฟเส้นแสดงจำนวนนักท่องเที่ยวที่เดินทางมาประเทศไทยในปี 2530 เส้นกราฟต้องเป็นไปตามความเป็นจริง ไม่ใช่ให้นักท่องเที่ยวเข้ามาจำนวนปานกลาง แต่เส้นกราฟมีความชันมาก ดูแล้วคล้ายกับมีจำนวนมาก
- ในกรณีที่มีภาพหรือข้อความหลาย ๆ ข้อความปรากฏอยู่บนทัศนูปกรณ์เดียวกัน ภาพหรือข้อความที่ผู้สอนให้ความสำคัญมากที่สุด ควรมีความแตกต่างจากข้อมูลข้างเคียงอื่น ๆ โดยการวงกลม ชีดเส้นใต้หรือทำให้มีขนาดใหญ่เห็นได้ชัดเจน
- ไม่ควรใช้ทัศนูปกรณ์หลายประเภทในเวลาจำกัด ภายในชั่วโมงสอน 50 นาที ผู้สอนใช้แผนภูมิ เครื่องฉายภาพข้ามศีรษะ และให้ผู้เรียนออกมาแสดงละคร ผู้เรียนอาจเกิดสับสนเพราะปรับตัวไม่ทัน และยังเสียเวลาไปกับการคิดถึงทัศนูปกรณ์หรือทำความเข้าใจบทบาทในการแสดงละครอีกด้วย
- บางครั้งจะพบว่าทัศนูปกรณ์ที่ดีที่สุดคือ วัตถุของจริงที่สามารถส่งไปรอบ ๆ ห้องให้ผู้เรียนแต่ละคนได้เห็นและสัมผัสด้วยตนเอง แต่ผลเสียที่อาจตามมาก็คือ ผู้เรียนอาจส่งเสียงคุยกันกับเพื่อนข้างเคียงในระหว่างที่กำลังดูวัตถุอยู่นอยู่ซึ่งเป็นการทำลายสมาธิของผู้เรียนอื่น ๆ
- ทัศนูปกรณ์ที่เป็นแผ่นภาพ หรือสไลด์ (slide) ที่มีจำนวนมากและได้จัดเรียงอยู่ตามลำดับก่อน-หลัง ควรเขียนลำดับตัวเลขไว้ทุกใบเพื่อกันการสับกันและสูญหาย

บทสรุป

จากรายละเอียดข้างต้นจะเห็นได้ว่า การใช้ทัศนูปกรณ์เป็นสื่อการสอนช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการเรียนการสอนภาษา ช่วยให้ผู้เรียนจดจำบทเรียนได้ง่ายและจำได้นาน และยังช่วยให้บรรยากาศในการเรียนน่าสนใจขึ้น อาจารย์แต่ละท่านอาจมีความถนัดในการใช้ทัศนูปกรณ์ประกอบการสอนต่างประเภทกัน บางท่านใช้เครื่องฉายข้าม

คีระระ (overhead projector) เป็นประจำ ถ้ามีการเปลี่ยนรูปแบบการสอนโดยใช้ทัศนอุปกรณ์ชนิดอื่น ซึ่งสามารถจัดหาหรือสร้างขึ้นเองได้โดยง่าย อาจช่วยเปลี่ยนแปลงบรรยากาศการเรียนรู้ให้ดีขึ้น ผู้เรียนมีความกระตือรือร้น สนใจใฝ่รู้ จดจำได้และสามารถบรรลุจุดประสงค์ของการเรียนการสอนคือ ผู้เรียนสามารถนำสิ่งที่เรียนรู้ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้

หนังสืออ้างอิง

- ลักษณะ หมิ่นจักร 2529 *การผลิตและบริการสื่อการฝึกอบรม* ฝ่ายเทคโนโลยีการฝึกอบรม สถาบันพัฒนาข้าราชการพลเรือน สำนักงาน ก.พ.
- Bever, T.G., & Chiarello, R.J. 1974. *Cerebral dominance in musicians and nonmusicians*. Science vol. 185.
- Brown, H. Douglas. 1980. *Principles of language learning and teaching*. Englewood Cliffs, N.J. : Prentice-Hall.
- Billows, F.L. 1973. *The techniques of language teaching*. London : Longman.
- Dwyer, F.M. 1973. *Effect of method in presenting visualized instruction*. AV Communication Review, Winter, p.437.
- Fleming, M.L. & Shickhain, M. 1972. *Influence of pictorial attributes on recognition memory*. AV Communication Review, Winter, p. 423.
- Katzman, Nand Nyenhuis. 1972. *J. Colour V.S. black and white effects on learning opinion and attention*. AV Communication Review, Spring.
- Page, A. 1974. *Colour in the use of visual aids*, Visual Education, April.
- Salomon, G. 1978. *On the future of media research : no more full acceleration in neutral gear*. Educational Communication and Technology, Spring.
- Snowberg, R.L. 1973. *Bases for the selection of background colours for transparencies*. AV Communication Review. vol. 21.
- Wright, Andrew. 1976. *Visual materials for the language teacher*.

แนวความคิดใหม่เกี่ยวกับการสอนอ่าน

ทรงพร อิศโรวุธกุล

ทำไมต้องอ่านภาษาอังกฤษ

ดังที่ทราบกันดีอยู่แล้วว่าภาษาอังกฤษได้เข้ามามีบทบาทอย่างกว้างขวางในชีวิตของคนไทย ทั้ง ๆ ที่ประเทศไทยเราไม่เคยตกเป็นเมืองขึ้นของประเทศตะวันตก แต่เนื่องจากความเจริญทางด้านวิชาการและเทคโนโลยีต่าง ๆ จากโลกตะวันตกเผยแพร่เข้ามาสู่โลกตะวันออกอย่างรวดเร็ว ทำให้ผู้ที่สามารถจะเข้าถึงวิชาการเหล่านั้นได้ก่อน จะเป็นผู้ที่ประสบความสำเร็จในชีวิตการงาน ชาวต่างประเทศมากมายเข้ามาในประเทศไทย ทั้งในฐานะสื่อหน้าวิชาการ และความก้าวหน้าทางอุตสาหกรรม รวมไปถึงนักท่องเที่ยว นอกจากนี้สภาพเศรษฐกิจที่บีบคั้นก่อให้เกิดการแก่งแย่งในตลาดแรงงานในประเทศ จึงเกิดสภาพที่มีแรงงานไทยอพยพไปทำงานในต่างประเทศกันครั้งใหญ่ เริ่มแรกจากสหรัฐอเมริกา ยุโรป ตะวันออกกลาง สิงคโปร์ บรูไน และญี่ปุ่น เป็นต้น

ความต้องการอยากรู้ภาษาอังกฤษจึงขยายตัวขึ้นอย่างรวดเร็วสังเกตได้จากระยะ 15 ปีที่ผ่านมา ประเทศไทยมีหนังสือพิมพ์ภาษาอังกฤษถึง 3 ฉบับ นอกจากนิตยสารภาษาต่างประเทศ เช่น Time, Newsweek ก็เข้ามามีบทบาทสูงในหมู่ผู้มีการศึกษาและผู้รักความก้าวหน้า ประกาศ โฆษณา แจงความสำคัญ ๆ เช่น ประกาศรับสมัครงานตำแหน่งสูงที่มีรายได้ดีมากโฆษณาในหนังสือพิมพ์ภาษาอังกฤษ ซึ่งมักจะระบุว่าผู้ที่รู้ภาษาอังกฤษจะได้เปรียบผู้สมัครคนอื่น ภาษาที่ใช้สื่อสารภายในบริษัทที่ชาวต่างประเทศเป็นเจ้าของมักจะใช้ภาษาอังกฤษ บัตรเชิญไปงานใหญ่ที่เกี่ยวข้องกับคนต่างชาติมักเป็นภาษาอังกฤษ คำสั่ง บ้ายประกาศ ตามสถานที่สำคัญ ๆ ก็มักมีภาษาอังกฤษประกอบ ในธุรกิจหรือโรงงานอุตสาหกรรม คู่มือคำแนะนำการใช้ผลิตภัณฑ์มักเป็นภาษาอังกฤษ ในบ้านคู่มือการใช้อุปกรณ์ไฟฟ้าในบ้าน รวมถึงฉลากที่มากับสินค้าอุปโภคบริโภค อยู่เป็นประจำทุกวันด้วย

สภาพการสอนอ่านในห้องเรียนเป็นอย่างไร

ตำราที่ใช้ในการสอนอ่านในห้องเรียนในประเทศไทยในช่วง 60 ปีที่ผ่านมามักเป็นตำราที่คัดลอกมาจากวรรณกรรมเรื่องทั้ง ๆ ของประเทศตะวันตก ที่เลือกสรรและปรับภาษาให้ง่ายแล้ว เช่น *Rebecca*, *David Copperfield*, *The Murder of Roger Accroyd*, *Prisoners of Zenda*, *A Tale of Two Cities* เป็นต้น ซึ่งมักเป็นหนังสืออ่านนอกเวลา แต่ผู้เรียนมักบ่นว่ายาก ลงท้ายครูจึงต้องอธิบายหรือแปลให้ฟังในห้อง

ส่วนตำราการอ่านในระยะหลัง มีการนำเนื้อหาที่น่าสนใจเข้ามาบ้าง เช่น การท่องเที่ยวในต่างแดน ในอวกาศ บุคคลสำคัญ เป็นต้น อย่างไรก็ตามบทอ่านเหล่านี้ มีปัญหาตั้งพ้อจะประมวลได้ดังนี้คือ

1. ข้อเขียนที่เอามาให้อ่านมักจะแต่งขึ้นเองเพื่อเป็นการให้ตัวอย่างการใช้ภาษา เช่น เขียนขึ้นเพื่ออธิบายการใช้ present future tense ผู้เขียนก็จะพยายามบรรจุตัวอย่างการใช้อนาคตกาลไปให้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้จนดูไม่สมจริง
2. หัวเรื่อง (topics) ที่เลือกมาให้อ่านมักจะเป็นเรื่องพื้น ๆ ที่รู้ ๆ กันอยู่ เช่น Weather, Transport Travel เป็นต้น ทั้งนี้เพราะต้องการจะให้เป็นเรื่องที่ง่าย ๆ ไม่ต้องใช้ศัพท์ซับซ้อน
3. บางทีข้อเขียนเหล่านี้ ก็มีตัวอย่างและการอธิบายความมากไปเพราะกลัวผู้อ่านจะไม่เข้าใจ จึงทำให้ผู้อ่านไม่ต้องใช้ความพยายามเลยที่จะเข้าใจความหมายของบทอ่านนั้น ๆ นั่นก็คือ ผู้อ่านหมดโอกาสที่จะฝึกฝนทักษะที่จำเป็นในการอ่าน
4. ข้อเขียนที่เลือกมาไว้ในตำราสอนการอ่านในภาษาอังกฤษส่วนใหญ่มักจะมีเนื้อหาไม่มาก เพราะการเลือกบทอ่านมักจะมีหัวข้อทางภาษา (language items) ตรงกับที่ต้องการหรือไม่ ข้อเขียนเหล่านี้จึงมักมีเนื้อหาซ้ำซากใช้คำวนไปวนมา ไม่มีสาระอะไรมากนัก
5. แบบฝึกหัดท้ายเรื่องมักจะมีลักษณะซ้ำ ๆ กันคือเป็นประเภทคำถาม Wh-Questions โดยอาจให้ตอบเป็นประโยค หรือ มีข้อมาให้เลือก (Multiple Choices) หรือเป็นแบบ True/False คำถามท้ายเรื่องเหล่านี้เป็นคำถามเพื่อทดสอบความเข้าใจเนื้อเรื่อง ครูจะพอใจต่อเมื่อผู้เรียนตอบคำถามโดยไม่สนใจว่าผู้เรียนได้คำตอบมาอย่างไร และจะเอาคำตอบไปใช้ทำอะไรบ้าง

ปัญหาที่สำคัญอีกอันหนึ่ง ในการเรียนการสอน การอ่านในบ้านเราก็คือ ตัวผู้สอน บางท่านคิดว่าสอนอ่านนั้นสอนง่ายมาก เพียงแต่หาบทอ่านและคำถามท้ายเรื่องที่มีคำสั่งว่า “Read the text and answer the questions after it.” แล้วผู้สอนก็นั่งดูเฉย ๆ รอว่าเมื่อไรผู้เรียนทำกันเกือบเสร็จทั้งห้อง แล้วจะเขียนคำตอบ A, B, C หรือ D บนกระดาน แล้วถ้ามีเวลาก็จะอธิบายประกอบว่าทำไมข้อนั้นจึงถูก ข้อนี้จึงผิด ถ้าไม่มีเวลาก็แล้วกันไป

และมีอยู่บ่อยครั้งที่ผู้เรียนทำแบบฝึกหัดเหล่านี้ด้วยตนเองไม่ได้เพราะศัพท์ยาก แถมยังไม่คุ้นเคยกับเนื้อเรื่องเลยแม้แต่น้อย ครูจึงมักต้องอธิบายเรื่องให้ฟัง หรือที่ร้ายอาจต้องแปลเรื่องให้ฟังทั้งเรื่อง กว่าที่ผู้เรียนจะพอใจและตอบคำถามท้ายเรื่องได้ด้วยตัวเอง

เช่นกัน กระบวนการเรียนการสอนแบบนี้ไม่ใช่ว่าการอ่าน เพราะผู้เรียนมิได้มีโอกาสฝึกอ่านด้วยตัวเอง ถ้าการเรียนรู้อาจเกิดก็อาจจะเป็นการได้เรียนรู้ศัพท์สำนวนใหม่บางตัว ได้เรียนรู้โครงสร้างไวยากรณ์ที่มีปัญหา ซึ่งตรงข้ามกับวัตถุประสงค์เดิม

สาเหตุของปัญหาเหล่านี้ ก็มาจากปัญหาใจกลางปัญหาเดียวกัน ก็คือ ข้อเขียนที่เลือกมามีจุดมุ่งหมายเพื่อสอนภาษามากกว่าสอนการอ่าน มีคนจำนวนไม่น้อยที่มองว่าการสอนอ่าน ก็คือการสอนภาษา การเรียนวิชาการอ่านก็เพื่อหวังว่าจะรู้ภาษาเพิ่มขึ้น และก็หวังว่าเมื่อรู้ศัพท์ หรือไวยากรณ์มากขึ้น ก็คงจะอ่านเก่งไปเอง ตำราการเรียนภาษาอังกฤษที่แพร่หลายในบ้านเราในระยะ 10 ปีที่ผ่านมา จึงเน้นการฝึกฝนศัพท์และโครงสร้างทางไวยากรณ์เสียเป็นส่วนใหญ่

อย่างไรก็ตาม การเรียนการสอนอ่านแบบนั้นนอกจากจะไม่ได้ฝึกผู้เรียนให้มีความชำนาญในทักษะการอ่านแล้ว ยังเป็นการอ่านโดยขาดจุดมุ่งหมายที่สมจริง (authentic purposes of reading)

ด้วยเหตุนี้ จึงเป็นภาระหน้าที่ของครูผู้สอนภาษาอังกฤษที่จะต้องสร้างแรงจูงใจ (motivation) ในการเรียน โดยทำให้การเรียนการสอนในชั้นเรียนน่าสนใจ ซึ่งในกรณีนี้ ทำได้โดยต้องสร้างให้ผู้เรียนเกิดความจำเป็น มีเหตุผลสมจริงที่อยากจะอ่าน และเป็นเหตุผลที่สอดคล้องและเกี่ยวพันกับการใช้ชีวิตประจำวันของผู้เรียน จึงควรให้ผู้เรียนได้มีโอกาสได้อ่านข้อเขียนหลายๆ ประเภท และในรูปแบบภาษา และความยากง่ายที่ใกล้เคียงของจริงมากที่สุดเท่าที่จะทำได้

จุดมุ่งหมายของการสอนอ่านควรจะอยู่ที่ไหน

คงได้กล่าวว่าในการอ่านควรจะทำให้ผู้เรียนเกิดจุดมุ่งหมายในการอ่านบทอ่านแต่ละอัน เนื่องจากบทอ่านมีหลายประเภท จุดมุ่งหมายในการอ่านจึงอาจมีได้หลายจุดมุ่งหมาย อย่างไรก็ตาม ถ้าจะจัดการสอนอ่านสำหรับผู้เรียนไม่ว่าระดับใดก็ตาม วัตถุประสงค์ใหญ่ ๆ ของการจัดการเรียนการสอนอ่านควรจะเป็นตามที่ Christine Nuttal (1982 : หน้า 21) ได้เสนอไว้ดังนี้ :--

“To enable students to read without help unfamiliar authentic texts, at appropriate speed, silently and with adequate understanding”

นั่นก็คือ ควรจะจัดให้ผู้เรียนได้อ่านบทอ่านที่ผู้เรียนยังไม่คุ้นเคยแต่พบเห็นได้ในชีวิตจริงได้โดยไม่ต้องช่วย ด้วยความเร็วพอประมาณ อ่านในใจ และมีความเข้าใจในเรื่องที่อ่านพอสมควร

สอนอ่าน : หลักการพื้นฐาน

ในการสอนอ่าน และจัดกิจกรรมการอ่านมีข้อพิจารณาต่าง ๆ ที่ควรคำนึงถึงดังนี้

1. เข้าใจระดับประโยคยังไม่พอ

เท่าที่ผ่านมาตำราสอนภาษาอังกฤษมักเน้นความสำคัญของโครงสร้างภาษาในระดับประโยคและหน่วยที่เล็กกว่าประโยค จริงอยู่เราไม่ปฏิเสธความสำคัญของสิ่งนี้เพราะบทอ่าน (text) ก็ประกอบด้วยประโยคหลายประโยคที่มีเนื้อความเกี่ยวข้องมารวมกัน ดังนั้น ในการเรียนการสอนภาษาจึงจำต้องสนใจความหมายในระดับโครงสร้างและระดับประโยคด้วย

แต่ถ้าจะให้อ่านได้อย่างมีประสิทธิภาพ ผู้เรียนจะต้องเข้าใจไม่เฉพาะความหมายของประโยคนั้น ๆ คำนั้น ๆ แต่จะต้องเข้าใจความหมายทั้งหมดในย่อหน้า (paragraphs) นั้น รวมทั้งความหมายของทั้งบทอ่าน (text) ด้วย เราไม่ควรสอนผู้เรียนให้ศึกษาเฉพาะส่วนย่อย ๆ ของภาษาในบทอ่าน และมองว่า คำ วลี ประโยค ในบทอ่านต่างเป็นอิสระต่อกันจนเข้าใจผิดว่า การจะเข้าใจบทอ่านนั้น ๆ จะต้องศึกษาหน่วยย่อย ๆ เหล่านี้อย่างละเอียดลออ และอ่านบทอ่านแต่ละประเภทด้วยความเร็วที่เท่ากัน รวมถึงการสังเกตที่จะอาศัยข้อความที่มาก่อน หรือหลัง มาคาดเดาความหมายของคำ ประโยค หรือย่อหน้าที่ตนเองกำลังอ่านอยู่

2. ความเข้าใจทั้งหมดมาก่อนรายละเอียด

สืบเนื่องมาจากข้อ 1 ในการสอนอ่านเราจึงควรเน้นให้ผู้่าน อ่านเพื่อทำความเข้าใจทั้งหมด (global understanding) ของเรื่องที่อ่านเสียก่อน หลังจากนั้นจึงค่อยลงไปในรายละเอียดของเนื้อหา (detailed understanding)

เช่นกัน งาน (tasks) หรือแบบฝึกหัดทำความเข้าใจ (comprehension exercises) ที่ให้ผู้เรียนทำประกอบการอ่านควรจะเป็นงานที่เน้นให้ผู้เรียนได้ใช้ความเข้าใจกว้าง ๆ เช่น เกี่ยวกับหน้าที่ (function) และจุดมุ่งหมาย (aim) ของบทอ่าน หลังจากนั้นจึงค่อยลงไปตามความเข้าใจเกี่ยวกับศัพท์ สำนวน หรือเนื้อหาในรายละเอียด

การกระทำเช่นนี้มีประโยชน์ ดังนี้ คือ

2.1 ช่วยให้ผู้เรียนเกิดความมั่นใจ โดยเฉพาะอย่างยิ่งเวลาที่ต้องอ่านบทอ่านที่พบในชีวิตจริงนอกห้องเรียน (authentic texts) ซึ่งมักมีศัพท์สำนวนโครงสร้างยากกว่าที่พบเห็นในตำราภาษาอังกฤษทั่วไป การที่กิจกรรมเป็นกิจกรรมที่ต้องใช้เฉพาะความเข้าใจกว้าง ๆ เกี่ยวกับเรื่องที่อ่าน จะช่วยให้ผู้เรียนเกิดความเชื่อมั่นในตัวเองว่า อย่างน้อยถึงตนจะไม่รู้ศัพท์ทุกตัว แต่ก็สามารถบอกได้ว่า เรื่องนี้เกี่ยวกับอะไร ในอนาคต ผู้เรียนจะมีกำลังใจและไม่ทอดทิ้งที่จะอ่านเรื่องใหม่ ๆ ที่ไม่เคยพบเห็นมาก่อน

2.2 ช่วยให้ผู้เรียนค่อย ๆ พัฒนาการเข้าใจเกี่ยวกับเค้าโครง (Structure) ของเรื่องที่อ่าน เช่น รู้ว่ารอบแรกอ่านให้ได้ใจความสำคัญ และต่อไปที่เหลือเป็นรายละเอียดที่มาสสนับสนุนใจความหลัก ๆ นั้น

2.3 การเน้นให้อ่านให้เข้าใจเรื่องทั้งหมดเพื่อให้ทราบโครงของเรื่อง รวมทั้งการหาคำศัพท์ คำตาราง ประกอบ ผู้เรียนจะค่อย ๆ พัฒนากทักษะที่จะช่วยให้การอ่านมีประสิทธิภาพ คือทักษะการเดาความหมายจากข้อความรอบ ๆ (inference) การคาดคะเน (anticipation) และการเข้าถึงความหมายด้วยการสรุปเอา (deduction)

ดังได้กล่าวแล้วว่า การอ่านเป็นกิจกรรมที่ฝึกก็มีชีวิตชีวา เพราะตลอดเวลาผู้อ่านจะคาดเดาคาดคะนตลอดเวลา (constant process of guessing) เพื่อจะเข้าถึงความเข้าใจเรื่องให้ได้ และบ่อยครั้งผู้อ่านเอาความรู้เดิม ประสบการณ์เดิมของตนเข้ามาช่วยในการตีความ ด้วยเหตุนี้จึงเป็นสิ่งจำเป็นที่เราจะฝึกผู้เรียนเสียตั้งแต่ต้นให้หัดอ่านบทอ่าน (text) ที่ใหม่ต่อผู้เรียนทั้งด้านเนื้อหาและศัพท์หรือโครงสร้าง

3. ใ้บบทอ่านที่พบในชีวิตจริง (authentic texts) มีข้อดีคือ

3.1 ตำราที่ใช้สอนภาษาอังกฤษโดยทั่วไปมักเลือกใช้ภาษาที่ทำได้ง่าย (simplified) แล้ว การทำให้ง่ายนั้นก็ยังมีข้อเสีย กล่าวคือ ในชีวิตจริง คนเรามักพูดหรือเขียนข้อความเดิมอ้างถึงสิ่งที่กล่าวมาแล้ว วกกลับไปทีเดิม หรือมักมีการใช้เครื่องบ่งบอก (indicators/markers) ต่าง ๆ การเอาข้อเขียนนั้นมาทำให้ง่ายด้วยเจตนาที่ดีกลับทำให้ข้อความนั้นยากแก่การเข้าใจ เพราะผู้เรียนขาดเครื่องช่วยในการเดาความหมาย

3.2 การหัดให้ผู้เรียนคุ้นเคยกับบทอ่านที่พบในชีวิตจริง (authentic texts) เสียแต่เนิ่น ๆ กลับมีผลดี และไม่ใช่ว่าเรื่องที่ยากเกินไป ทั้งนี้เพราะความยากง่ายที่ผู้เรียนจะพบเวลาอ่านนั้นมักขึ้นกับลักษณะและกิจกรรมการอ่านเสียเป็นส่วนใหญ่ ถ้ากิจกรรมนั้นไม่ได้ยากเกินไปอยู่ในวิสัยที่ผู้เรียนพอจะทำได้ เช่น อาศัยเฉพาะความเข้าใจกว้าง ๆ เกี่ยวกับเรื่องมาทำกิจกรรม ดังนั้น ครูจึงควรเลือก “จัดกิจกรรม” ให้เหมาะสมกับผู้เรียนมากกว่าที่จะเลือก “ตัดแปลง” ภาษาในบทอ่าน

4. ควรใช้ทักษะสัมพันธ์ (integrated skills)

ในการสอนทักษะการอ่านนั้น เราไม่ควรสอนโดด ๆ แยกออกจากการสอนทักษะอื่นโดยสิ้นเชิง ในชีวิตจริงเมื่อเราได้ฟังอะไรหรืออ่านอะไรแล้วเรามักจะนำไปเล่าต่อหรือเขียนเล่าให้อีกคนหนึ่งฟัง ดังนั้นในการจัดกิจกรรมการอ่านควรนำทักษะอื่นมาเสริมการฝึกฝนทักษะการอ่านด้วย

เช่น *อ่าน* พบประกาศสมัครงานในหนังสือพิมพ์ แล้ว *เขียน* จดหมายไปถึงเพื่อนที่กำลังตกงาน และมีคุณสมบัติเหมาะกับงานนั้น ๆ

อ่าน ข่าวเกี่ยวกับเบื้องหลังการฆาตกรรมลึกลับ แล้ว *ฟัง* รายงานสืบหน้าเกี่ยวกับการตามล่าฆาตกร จากหลายแหล่งทั้งจากหนังสือพิมพ์ จากการวิเคราะห์ข่าวทั้งจากวิทยุและโทรทัศน์ แล้วลองคาดเดาเอาว่าฆาตกรควรจะเป็นใคร โดยการ *อภิปราย*

5. อ่านอย่างมีจุดมุ่งหมาย (reading with a purpose)

คนที่สามารถอ่านได้อย่างมีประสิทธิภาพ มักจะต้องรู้ว่าตัวเองอ่านข้อเขียนนั้น ๆ เพื่อจุดมุ่งหมายอะไร ทำไมตนเองต้องอ่านเรื่องนั้น ๆ จุดมุ่งหมายของบางคนอาจจะกว้างมากเช่น อ่านนวนิยาย เพื่อความเพลิดเพลิน เพื่อหนีจากปัญหาในชีวิตประจำวัน แต่สำหรับบางคนอาจจะแคบมาก เช่น เปิดหนังสือพิมพ์เพื่อดูรายการโทรทัศน์ หรือเปิดสมุดโทรศัพท์เพื่อหาเบอร์โทรศัพท์ และที่อยู่ของบริษัทขายตัวเครื่องบิน การมีจุดมุ่งหมายนี้สำคัญมาก เพราะจะเป็นเครื่องกำหนดประเภทของการอ่าน และจะกำหนดว่าการอ่านแบบนั้นต้องอาศัยทักษะการอ่านอะไรมาช่วยบ้าง

ฉะนั้นกฎข้อแรกของการสอนอ่านก็คือ จะต้องให้ผู้เรียนทราบจุดมุ่งหมาย *ก่อน* เริ่มอ่านทุกครั้ง ถึงแม้ว่าฟังแล้วจะทำไม่ยากแต่ก็เป็นที่น่าสังเกตว่า ครูมักไม่ค่อยได้ทำกันเพราะมักชินกับคำสั่งที่ว่า “Read the passage and answer the questions that follow.” การอ่านแบบนี้จึงเป็นการอ่านแบบเรื่อยเปื่อยไม่มีจุดมุ่งหมายไม่มีทิศทางเหมือนเรือขาดหางเสือ เนื่องจากผู้เรียนไม่ทราบว่าเมื่ออ่าน จบแล้ว ครูจะให้ทำอะไร จะถามอะไร จะทดสอบว่าตนรู้อะไรบ้าง จึงมักจะพยายามอ่านทุกตัวอักษรพยายามจะเก็บข้อมูลทุกอันทั้ง ๆ ที่บางอันอาจไม่สำคัญและมีประโยชน์เลยก็ได้ บ่อยครั้งการอ่านจะดำเนินไปอย่างเชื่องช้า สม่่าเสมอจนกระทั่งความเบื่อหน่ายคืบคลานเข้ามา และอาจจะเลิกอ่านในที่สุดเมื่อพบกับศัพท์ยากหรือ เนื้อหาที่ยากแก่การเข้าใจ

ทางแก้ปัญหานี้เฉพาะหน้าของครูเมื่อต้องใช้ตำราการสอนอ่านแบบเก่า ที่มีคำถามต่อท้ายบทอ่าน ก็คือ ย้ายคำถามมาไว้ก่อนอ่าน เพื่อให้ผู้เรียนทราบคร่าว ๆ ว่าตนจะต้องอ่านเนื้อหาข้อมูลอะไร เพื่อให้ผู้เรียนจะได้นำทักษะการอ่านและยุทธศาสตร์การอ่านที่เหมาะสมมาใช้ อย่างนี้จึงจะพอเรียกได้ว่าเป็นการ *สอน* อ่าน ไม่ใช่มีแต่การ *ทดสอบ*

6. กระบวนการค้นหาคำตอบสำคัญกว่าคำตอบ

การอ่านนั้นเป็นกิจกรรมที่เต็มไปด้วยการเคลื่อนไหวก็คล้ายชีวิตชีวา เพราะตลอดเวลาผู้อ่านจะต้องคาด (guessing) ทำนาย (predicting) ตรวจสอบ (checking) และถามคำถามตัวเอง (asking oneself questions) ดังนั้นในการจัดกิจกรรมการอ่านควรมุ่งให้ผู้เรียนได้พัฒนาและฝึกฝนความสามารถที่จะให้ผู้เรียนได้มีการฝึกฝนทักษะเหล่านี้อย่างเป็นระบบด้วย

ในขณะที่เดียวกัน งาน (task) หรือแบบฝึกหัด (exercise) จะต้องไม่มีคำตอบที่สมบูรณ์แบบเพียงคำตอบเดียว ทั้งนี้เพราะการสอนวิชาที่เป็นทักษะต่างจากการสอนวิชาที่มีเนื้อหา (content subject) เช่น วิทยาศาสตร์ หรือคณิตศาสตร์ วิชาที่เน้นทักษะนั้น การจัดทำกิจกรรมการเรียนรู้เน้นที่กระบวนการ (process) ที่ผู้เรียนจะได้คำตอบมากกว่าจะสนใจเฉพาะแต่คำตอบต่อคำถามนั้น

7. สอน (Teaching) VS. สอบ (Testing)

ก่อนอื่นต้องถามตัวเองว่าเรากำลัง *สอน* หรือ *ทดสอบ* นั่นก็คือ ตัวบทอ่าน (text) รวมทั้งกิจกรรมการอ่านที่จะให้ผู้เรียนอ่านนั้นมีขึ้นเพื่อช่วยให้ผู้เรียนได้มีโอกาสพัฒนาความสามารถในการอ่าน หรือว่ามีขึ้นเพื่อครูจะได้ทราบว่าผู้เรียนสามารถนำทักษะการอ่านที่ได้สอนไปแล้วไปใช้ในการอ่านบทอ่านที่ยังไม่เคยเห็นได้หรือไม่ หรือพูดอย่างง่าย ๆ ก็คือ เราต้องถามตัวเองว่าบทเรียนและกิจกรรมการอ่านที่เราให้ผู้เรียนทำก่อนสอบ กับระหว่างสอบ มีความแตกต่างกันบ้างหรือไม่

8. อ่านด้วยตนเอง

ผู้สอนต้องถามตัวเองว่า เราได้ตั้งใจและได้ลงมือที่จะช่วยให้ผู้เรียนสามารถอ่านด้วยตนเองหรือไม่ ครูสอนอ่านที่คืบหน้าหลังจากที่ได้ให้หลักการในการอ่าน ได้ช่วยสอนศัพท์บางคำที่คาดว่าจะมีปัญหา ช่วยแนะนำเรื่องที่จะอ่านพร้อมทั้งมอบหมายงาน (task) ให้ทำแล้วควรจะปล่อยให้ผู้เรียนอ่านด้วยตนเอง เพื่อเขาจะได้ฝึกแก้ปัญหาฝึกช่วยตนเองเพื่อว่าเวลาพบศัพท์ใหม่จะได้รู้จักเดาศัพท์นั้น จากคำข้างเคียง (context) หรือจากรากศัพท์ (roots) หรือ prefixes และ suffixes ขณะเดียวกันขณะที่ผู้เรียนกำลังอ่าน ครูควรคอยอยู่ใกล้ ๆ ให้ความช่วยเหลือเฉพาะเมื่อผู้เรียนต้องการ

9. กลยุทธ์ในการอ่าน

เพื่อที่จะฝึกผู้เรียนให้มีความสามารถดังที่ Munby (1978) ได้ระบุไว้ จำจะต้องฝึกผู้เรียนให้มีความชำนาญในการอ่านแบบต่าง ๆ (types of reading) หรือที่บางทีก็เรียกว่ากลยุทธ์ในการอ่าน (reading strategies) ดังจะขอพูดถึงกลยุทธ์ในการอ่านที่สำคัญดังนี้ :-

Skimming ในกรณีนี้ ผู้อ่านจะกวาดสายตาอย่างรวดเร็วจนทั่วบทอ่านเพื่อรู้ว่าบทอ่านนี้เกี่ยวกับเรื่องอะไร ใจความสำคัญ ๆ มีอะไรบ้าง ในชีวิตประจำวัน เมื่อหยิบหนังสือที่ไม่เคยอ่านมาก่อน คนเรามักจะพลิกไปดูหน้าสารบัญ แล้วกวาดตาดูหัวข้อต่าง ๆ หรือเวลาที่เรานั่งเปิดหนังสือพิมพ์ตอนเช้าเพื่อกวาดตาดูหัวข้อสำคัญ ๆ ของหนังสือพิมพ์ฉบับนั้น หรืออ่านเรื่องที่กำลังสนใจอย่างรวดเร็ว เพื่ออยากรู้ว่าข้อใหญ่ใจความของเรื่องนั้น ๆ เป็นอย่างไร

Scanning ในที่นี้ ผู้อ่านคิดไว้ในใจแล้วตั้งแต่ก่อนอ่านว่า จะต้องค้นหาข้อมูลบางอย่างซึ่งเขาเชื่อว่ามีอยู่ในบทอ่าน (text) บทนี้แน่ การอ่านแบบนี้เป็นการอ่านเร็ว มุ่งจะเอาเฉพาะสิ่งที่ต้องการ จึงมักจะตัดข้อมูลที่ไม่ต้องการทราบออกไปจากความสนใจ คนที่กระตือรือร้นอยากทราบผลการแข่งขันกีฬาที่ตนสนใจมักจะรีบเปิดหนังสือพิมพ์รายวันไปที่หน้ากีฬา แล้วกวาดตาดูเฉพาะคอลัมน์ที่แจ้งผลการแข่งขันประเภทที่ตนสนใจ และรายชื่อทีมที่ตนติดตาม

Intensive reading การอ่านแบบเข้มข้นเราอ่านเวลาที่เรากำลังต้องการทราบรายละเอียดของข้อมูล เหมือนกับเวลานักเรียนนักศึกษาอ่านตำรับตำรา ซึ่งต้องอ่านให้ละเอียดเพื่อจำให้เข้าใจได้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้ การอ่านแบบนี้จึงจะต้องเป็นไปอย่างค่อนข้างช้าเมื่อเทียบกับ 2 แบบแรก

ตัวอย่าง

A. (SCANNING)

วันนี้เป็นวันศุกร์ ก่อนวันขึ้นปีใหม่ นาย Robert Fuller นักท่องเที่ยวชาวแคนาดาอยากชมวิดีโอที่
ฉายตามสถานที่ต่างๆ ภาพยนตร์เรื่องที่เขาอยากดู คือ The Bounty, Cleopatra, The Act

VIDEO

PROGRAMMES appear on this page as a service to our readers. Show times and films may be changed without notice.

INDRA REGENT HOTEL

Rajaprarob Road. Tel: 251-1111

Two films daily at 18.00 and 21.00 hrs in the Video Lounge.

Today : Ben Hur (Part I); Ben Hur (Part II)

Tomorrow : Jesus Christ Superstar; Cleopatra

Sunday : Ulyssis; Lies

New Year's Eve : Herbie Goes to Monte Carlo; Big Red

New Year's Day : The Kung-Fu Warrior; Bolero

Wednesday : Swordkill; Top Secret

Thursday : Once Upon A Time In America (Part I); Once Upon A Time In America (Part II)

ONE WAY PUB

(Jetset relocated) Sukhumvit Road, between Soi 14 and Soi 16. Tel: 252-6365

Daytime shows start at 13.00 hrs, evening shows at 19.00 hrs.

Today : (evening) Top Secret; Why Did You Pick On Me; Rush

Tomorrow : (daytime) The Bounty; Trading Places; Crimes of Passion. (evening) Escape To Mindanao; Cannonball Run II; Conan The Destroyer

Sunday : (daytime) NFL Football 84/85 Season; Supergirl; The Survivors. (evening) Greystoke The Legend of Tarzan; Hard Bodies; Apocalypse Now

New Year's Eve : (daytime) Romancing The Stone; Once Upon A Time In America. (evening) The Bounty; Purple Rain

New Year's Day : (evening) The Master; Hit Lady; The Slams

Wednesday : (evening) Hard To Hold; Why Did You Pick On Me; Top Secret

Thursday : (evening) Rush; Crimes Of Passion; Escape To Mindanao

WHOLE EARTH RESTAURANT

93/3 Soi Lang Suan. Tel: 252-5574.

Two shows daily, at 7 p.m. and 9 p.m. On weekends there is also a 12 noon show.

Today : Top Secret; Escape From El Diablo
Tomorrow: The Last Starfighter, Red Dawn; Purple Rain

Sunday : Nadia; The Ask Of The God; Top Secret

New Year's Eve: The Act; Simon and Garfunkel In Central Park

New Year's Day: Lace (Part I); Lace (Part II)

Wednesday : Bolero, Silent Kill

Thursday : Top Secret, The Baby Sitter

กรุณาช่วย Robert Fuller จกวัน เวลา สถานที่ที่จะมีการฉายวิดีโอที่เขาอยากดู

The Bounty : shown at _____

time _____

day _____

Cleopatra : shown at _____

time _____

day _____

The Act : shown at _____

time _____

day _____

Boat Sailing

Catamarans, and other small boats are available for enthusiasts. B 400 per hour.

Scuba Diving

Many fully-certified shops offer equipment and lessons. Special introductory classes for beginners. Full course B 700 ; B 1,000 per day including boat & equipment.

LAND SPORTS	FEES

LAND SPORTS & OTHER ACTIVITIES**Bowling**

Excellents and ultra modern alleys are available in three leading hotels as well as balls and shoes. B 25 per game.

Tennis

Courts and equipment are offered by practically all first class hotels. Pro instructors may also be requested. B 40 per hour in day time; B 120 per hour at night.

Bicycles

A cheap and healthy way to explore Pattaya. Bikes are offered for rent along the beach road. B 20 per hour or B 80 per day.

Motorcycles

A faster, though riskier way to travel. Machines of many sizes are available. Driving license is required. B 150 (80 cc) and up per day.

Shooting

Target shooting with pistol or rifle is safe and a lot of fun. Modern range will rate your sharpshooting skills.

Darts

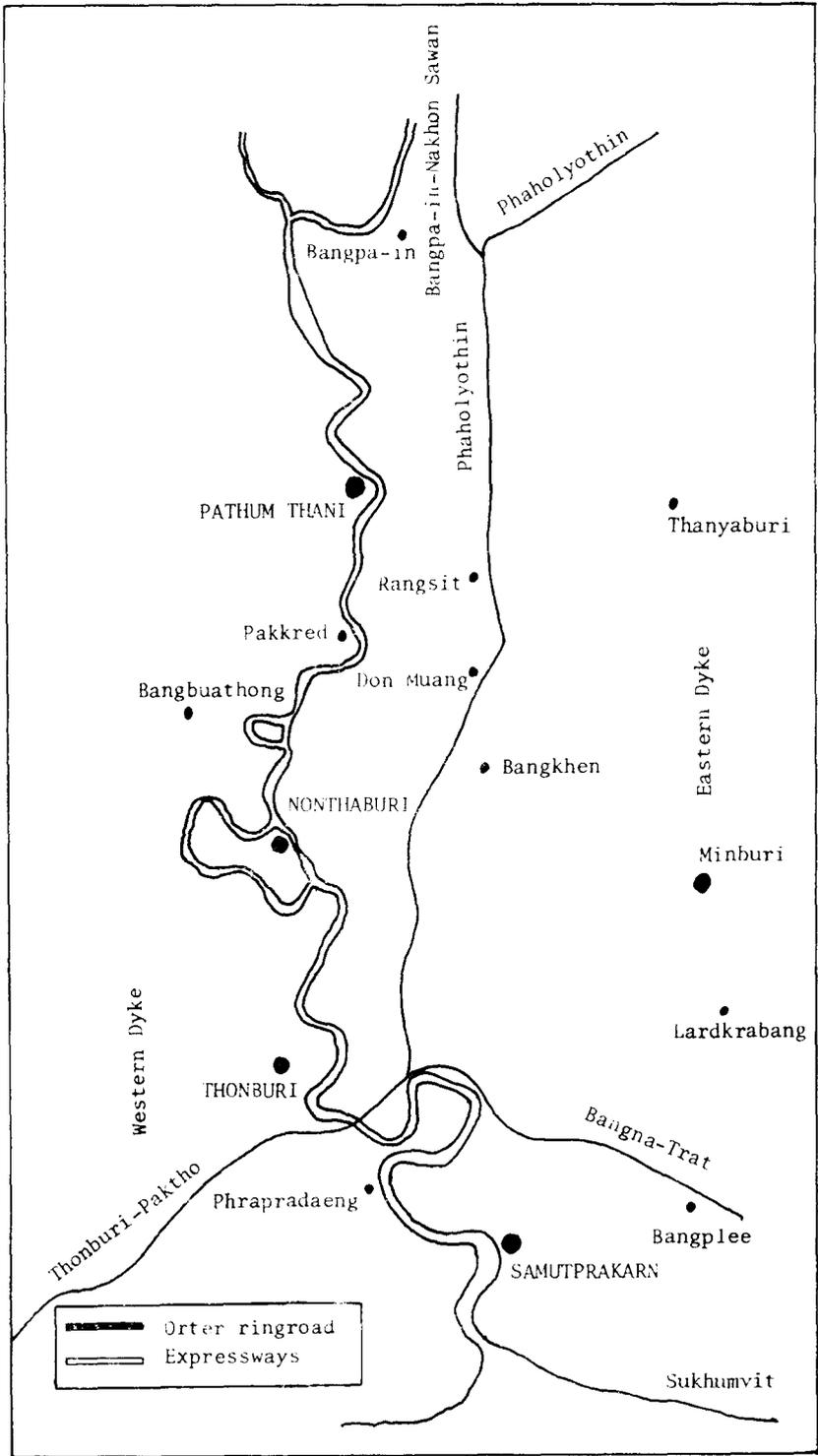
Available in many restaurants and bars. Regular tournaments are held by local residents. **Free.**

ค. จงช่วยสมบัติ และเพื่อนคิดว่า เขา 2 คนมีเงินพอจะทำกิจกรรมเหล่านี้ได้ *ก็อย่าง อะไรว่าง*

C. (SKIMMING/INTENSIVE READING)

ให้ใส่เครื่องหมาย ลงในแผนที่ (labelling a map)

ถือเป็นกิจกรรมการถ่ายโอนข้อมูล (transfer of information) ประเภทหนึ่ง การวัดว่าผู้เรียนอ่านเรื่องแล้วเข้าใจหรือไม่ สามารถกระทำได้โดยไม่ต้องให้ผู้เรียนใช้ภาษาก็ได้ (non-linguistic response to text) นอกจากนี้ยังเป็นการฝึกการอ่านแบบ intensive reading ด้วย

- รัฐบาลไทยกำลังวางโครงการจะจัดสร้างถนนวงแหวนรอบนอกกรุงเทพฯ เพื่อความชัดเจนและสะดวกต่อการเข้าใจว่าถนนสายนี้ตัดผ่านที่ไหนบ้าง
1. ให้ผู้เรียนอ่านรายงานข่าวแล้วลากเส้นแสดงเส้นทางที่จะตัดถนนสายนี้ลงไปในพื้นที่
 2. ให้ใส่ข้อความต่อไปนี้ลงไปในพื้นที่ให้ถูกต้อง
 Highway 32
 Highway 34
 Highway 35

GOVT TO SEEK PRIVATE FUNDS FOR BIG ROAD PLAN

The private sector will be invited by the government to invest in the construction of a multi-million-baht outer ringroad project which, if completed, will ease traffic congestion in the inner metropolitan area and link Bangkok with other provinces.

The proposal to woo private contractors to join the project was made to the Cabinet yesterday by the Communications Ministry which said that such a move would relieve government spending. The Cabinet approved the proposal in principle.

The outer ringroad project is divided into four major parts and the entire project is scheduled to be completed in 1990.

According to the proposed project, the first part—between Bangplee and Minburi of Highway 32—will start at km marker 11 or the intersection of Highway 34 (Bangna-Trat). The span, about 22 kilometres long, will go through the western side of Lardkrabang and Minburi. The road will have four lanes for traffic.

The second part—Minburi-Thanyaburi-Bangpa-in of Highway 32—will be about 42 kilometres long. It will begin at Ram-intra intersection and go through the western side of Lamluca and Thanyaburi districts and the eastern side of Klong Luang District in Pathum Thani. The road will meet Highway 32 (Bangpa-in-Nakhon Sawan) at the intersection of Highway 1 (Phaholyothin) at Bangpa-in, Ayudhya.

The road, which will have four lanes for traffic, will run parallel to a dyke on the eastern

side of Bangpa-in. This will be in accordance with the anti-flood project for Bangkok and its outlying areas. The road will link Bangkok with Nakhon Nayok and Prachinburi (eastern border provinces) and improve communications from Bangkok to the North and Northeast.

The third part, which will be an outer ringroad in Bangpa-in-Bangbuathong, will link the eastern and western outer ringroad. It will start at the intersection in Bangpa-in and go through the northern part of Bangsai District in Ayudhya, the Chao Phya River and the northern part of Muang District in Pathum Thani and meet Highway 340 at Bangbuathong in Nonthaburi. The road will be about 36 kilometres long and will have two lanes for traffic.

The fourth part—the Bangkhunthien-Phrapradaeng-Bangplee span of Highway 340—will be about 36 kilometres long. It will start from km marker 9 of Thonburi-Paktho Road (Highway 35) and pass through the southern part of Phrapradaeng District and the northern part of Samut Prakarn District and meet Highway 34 (Bangna-Trat) at km marker 11 in west Bangplee District in Samut Prakarn.

The road will have four lanes for traffic with a tunnel under the Chao Phya River.

This road will, according to a survey, be the busiest one with transportation from the industrial estate on Suksawat Road, Phrapradaeng and Bangplee districts.

The first and third parts are scheduled to be completed in 1990 and the second and fourth parts in 1987.

D. SCANNING, SKIMMING, INTENSIVE READING

ครอบครัวที่กำลังวางแผนจะพาลูกสาวไปเที่ยวงานวันเด็ก พ่ออยากจะให้ลูกไปสถานที่ที่ให้ความรู้ทั้งด้านวิทยาศาสตร์ สังคม วัฒนธรรม ให้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้

1. ท่านคิดว่าคุณพ่อคุณแม่ครอบครัวนี้จะพาลูกไปเที่ยวที่ไหนบ้าง

2. ถ้าครอบครัวนี้มีบ้านอยู่ปทุมวัน และมีเวลาเพียง 1 วัน จงลำดับสถานที่ที่ครอบครัวนี้จะไปตามความเหมาะสมก่อนหลัง

WHERE TO GO TODAY

Thai children nationwide will have the time of their lives as a myriad of activities are held in their honour today, National Children's Day.

In Bangkok, government agencies and various other organisations have organised various educational and entertaining events in celebration of the occasion. Here are some of the places where children can go today :

Their Royal Highnesses Princess Soamsawali and Princess Bhajara Kittiyabha will officiate at the opening ceremony of a day-long celebration organised by the National Council of Women of Thailand at the Manangkasila House on Larn Luang Road. The opening ceremony at 10 a.m. will be followed by a variety of activities including an exhibition on mother's and child's health, cleanliness campaign, talent contest and more.

● The Bangkok Planetarium and Museum of Science will be the hub of activities combining exhibitions, music and films, quizzes and contests from 8 a.m. to 5 p.m. As highlight of the programme, the Bangkok Planetarium will show a special film, "Star on the Night of Children's Day".

● The National Museum in Bangkok and those in the provinces have lined up a variety of contests for children from 9 a.m. to 4 p.m. The youngsters can show off their talents in painting, sculpture and carving or participate in quizzes on such subjects as arts, dramatic arts, music, antiquities, literature and languages.

● Those at the National Library on Samsen Road will put a smile on every face by presenting a delightful puppet show, followed by the screening of the award-winning anti-drug film "The Story of Odd". In the afternoon there will be interviews with young sports stars and young writers; story-telling and talent show.

● Children can enjoy Thai classical dances and music at Sanam Sua Pah, the spacious grounds of the Supreme Command Headquarters. Here, there will be singing contest, quiz, games and painting contests for children both today and tomorrow.

● The National Children's Day organising committee of the National Council for Social Welfare of Thailand will mark the day with painting, singing and cultural knowledge contests and other constructive activities at the NCSWT office, Mahidol Building, Rajvithee Road starting at 8:30 a.m.

● Those at the Catholic Youth Council of Thailand will celebrate Children's Day as well as the International Youth Year at Assumption School, Bangrak, tomorrow. The day begins with the Sunday mass at 8.30 a.m. during which the young Christians will hear a message from Pope John Paul II. An exhibition on the role of the youth will be put up by students and other Catholic organisations. Capping off the event will be sports and games.

● For children who love flying, the Royal Thai Air Force and the British Aerospace Co have organised an informative time for all. Those who visit the RTAF aviation exhibition at its headquarters in Don Muang and other bases will receive a special publication entitled "Learn to Fly with RTAF". The book contains the rules and regulations of a painting contest offering scholarship funds to the winners.

● And here's for parents....If you are looking for some gifts to give your children, new children's book's are available at all branches of Central Department Store.

And the Communications Authority of Thailand will today launch a new set of stamps commemorating National Children's Day. The stamps have been designed by children. You can buy some for your children as souvenir, or to add to their stamp collection.

● Meanwhile, the children at Thep Prathan Village at Klong Toey will celebrate Children's Day with the opening of their newly renovated school.

The Netherlands Ambassador Dr. Piet Hein Houben will preside at the opening ceremony at 10 a.m. With financial help from the embassy, the school, which was badly damaged by the floods last year, is now back to normal, serving more than 120 children from poor slum families.

ขั้นตอนการสอนอ่าน

ขั้นตอนในการสอนอ่าน	บทบาทครู	จุดมุ่งหมาย
1. ขั้นก่อนอ่าน (Pre-reading) <ul style="list-style-type: none"> - เตรียมเนื้อหา (Topic warm-up หรือ Contextualization) - สอนล่วงหน้า (Pre-teaching) - คำศัพท์ (Vocabulary) - โครงสร้าง (Structure) 	<ul style="list-style-type: none"> - ครูมีบทบาทหลักในการสร้างสิ่งแวดล้อมให้ผู้เรียนอยากเรียน - ครูสอนศัพท์/โครงสร้าง 	<ul style="list-style-type: none"> - สร้างความสนใจ - สัมผัสความรู้ของผู้เรียน - ปรับระดับความรู้ของผู้เรียน - สอนทักษะที่ช่วยในการอ่าน (enabling skills)
2. ขั้นระหว่างอ่าน (During-reading) <ul style="list-style-type: none"> - ผู้เรียนเรียนด้วยตนเองอย่างเงียบ ๆ โดยทราบก่อนว่าจุดมุ่งหมายในการอ่านคืออะไร 	<ul style="list-style-type: none"> - ลดบทบาทลงเป็นเพียงผู้กำกับรายการ หรือผู้อำนวยความสะดวก - ให้ความช่วยเหลือเฉพาะที่จำเป็น เช่น ไม่เข้าใจคำสั่ง - จัดความผิด/ข้อบกพร่องเพื่อแก้ไขใน ชม. ถัดไปหรือท้าย ชม. 	<ul style="list-style-type: none"> - ให้ผู้เรียนฝึกอ่านด้วยตนเองเพื่อเข้าใจเรื่องทั้งหมด (global comprehension)
3. ขั้นหลังอ่าน (Post-reading) <ul style="list-style-type: none"> - ผู้เรียนตรวจคำตอบอาจจะผู้เรียนด้วยกันตรวจสอบความเข้าใจกันเองระหว่างทำกิจกรรมหรือระหว่างครูกับผู้เรียนก็ได้ - ผู้เรียนทำกิจกรรมที่ต้องใช้ความเข้าใจเกี่ยวกับเรื่องที่อ่านไปทำกิจกรรมในรูปแบบอื่น เช่น พูด หรือ เขียน 	<ul style="list-style-type: none"> - ครูตรวจสอบคำตอบจนแน่ใจว่าผู้เรียนเข้าใจเนื้อเรื่อง - ครูทบทวน/แก้ไขความผิดที่ผิดกันมาก - ครูให้ผู้เรียนทำกิจกรรมต่อเนื่องจากการอ่าน 	<ul style="list-style-type: none"> - ให้ผู้เรียนได้ทบทวนฝึกฝนภาษาที่เรียนไปแล้วให้แม่นยำขึ้น - ให้ผู้เรียนได้นำสิ่งที่เรียนและเนื้อหาของเรื่องที่อ่านไปใช้ในชีวิตจริงนอกห้องเรียน

การแบ่งการสอนอ่านเป็นขั้นตอนอย่างนี้มีใช้หมายความว่ากิจกรรมการอ่านนั้นแบ่งซอยย่อยเป็นส่วนเล็กส่วนน้อย จนขาดความต่อเนื่องกัน มิได้เป็นกระบวนการ (process) เดียวกัน จริงอยู่ในการสอนการอ่านนั้นเรามุ่งสอนทักษะการอ่าน (reading skills) ทักษะการรู้ความหมายของคำ (word-attack skills) ต่าง ๆ ตลอดจนกลยุทธ์การอ่าน (reading strategies) และในระบะต้นของการสอนอาจมีการแยกสอนทักษะเหล่านี้ทีละทักษะ จนทำให้ดูเหมือนว่าเราเน้นให้ผู้เรียนเป็นนักวิเคราะห์ กล่าวคือมองเห็นแต่ละอย่างเป็นส่วน ๆ และไม่เห็นความต่อเนื่องของทักษะต่าง ๆ ที่ได้สอนไปว่าในเวลาทีอ่านด้วยตนเอง จะต้องสามารถประยุกต์ทักษะเหล่านี้มาใช้ในชีวิตจริงให้ได้ ทักษะประเภทที่ช่วยผู้เรียนด้านภาษานี้ เราเรียกว่า enabling skills

ในการจัดกิจกรรมการอ่าน จึงควรจัดให้มีกิจกรรมประเภทที่ช่วยให้ผู้เรียนได้ใช้ทักษะต่าง ๆ ที่สอนไปแล้ว โศด ๆ มาให้ผู้เรียนได้ฝึกพร้อม ๆ กัน เพื่อฝึกทักษะการเข้าใจเรื่องทั้งหมด (global skills) ด้วย

ใช้ภาษาอะไรในการสอนอ่าน : ไทย หรือ อังกฤษ

โดยทั่วไป ครูไทยมักใช้ภาษาไทยในการสอนอ่าน เพราะสะดวกในการสื่อสารกับผู้เรียน แต่ในบางโรงเรียนก็มีกฎให้ครูใช้ภาษาอังกฤษตลอดเวลาในห้องเรียน ปัญหาขึ้นอยู่กับระดับความสามารถของผู้เรียนเป็นหลัก อย่างไรก็ตาม ครูควรพยายามมากที่สุดที่จะใช้ภาษาอังกฤษในห้องเรียน โดยเฉพาะอย่างยิ่งระหว่างการนำเข้าสู่เรื่อง (topic warm-up) และการสอนศัพท์ล่วงหน้า เพราะการได้ฝึกใช้ภาษาทำให้การเรียนรู้ได้ผลดีกว่าการเป็นฝ่ายรับทางสมองแต่เพียงอย่างเดียว การออกคำสั่งง่าย ๆ ในห้องเรียนก็ควรใช้ภาษาอังกฤษ รวมถึงช่วงการตรวจคำตอบในตอนท้ายด้วย

ครูควรยึดหยุ่นในเรื่องนี้ และพร้อมที่จะเปลี่ยนจากภาษาอังกฤษเป็นภาษาไทยทันทีที่ผู้เรียนตามไม่ทัน และพร้อมที่จะกลับไปใช้ภาษาอังกฤษอีกตามความเหมาะสม อันที่จริง ถ้าครูเตรียมล่วงหน้าว่าจะพูดอะไรบ้าง โดยใช้รูปประโยคแบบใด ก็จะช่วยให้การใช้ภาษาอังกฤษของครูในห้องประสบความสำเร็จโดยไม่ยาก

ความรู้เกี่ยวกับศัพท์ของผู้เรียน

ทักษะการอ่านอีกอย่างหนึ่งที่สำคัญมากก็คือ ทักษะการเดาความหมายจากคำข้างเคียง (inference from context) หรือจากที่มาของคำนั้น (word formation) หรือจากวิภัติ (prefixes) และปัจจัย (suffixes) ทักษะเหล่านี้เป็นทักษะที่สำคัญ และผู้เรียนสมควรได้รับการฝึกอยู่เสมอ แต่ในขั้นนี้จะไม่ขอกล่าวในรายละเอียด เพราะมีตำราที่มีแบบฝึกหัดมากมายที่ครูอาจคัดเลือกมาให้ผู้เรียนหัดทำเป็นประจำ และอย่างมีชั้นมีตอนนอกเหนือจากการสอนศัพท์ล่วงหน้า

การอ่านนอกเวลาเรียน (Extensive Reading)

คงได้กล่าวแล้วว่า การอ่านเป็นทักษะซึ่งจะทำได้เก่งจะต้องมีการฝึกฝนอยู่เสมอจนเกิดความชำนาญ การอ่านในห้องเรียนจึงไม่พอ ในฐานะครู เราจึงต้องมีส่วนที่จะช่วยส่งเสริมผู้เรียนให้สนใจในการอ่านหนังสือนอกห้องเรียน นอกเหนือจากแบบฝึกหัดในห้องเรียน

หนังสือที่จะส่งเสริมให้ผู้เรียนอ่านด้วยตนเองนอกห้องเรียนจึงต้องเป็นหนังสือที่มีเนื้อหาสนุก รูปแบบสวยงามน่าจับต้อง มีภาพประกอบ แต่ต้องไม่มีคำอธิบายศัพท์ หรือคำถามความเข้าใจระดับยากก่อนข้างง่าย หรือควรง่ายกว่าระดับภาษาที่ใช้ในตำรา เพราะเราอยากให้ผู้เรียนอ่านได้เร็ว ได้คล่อง นอกจากนี้หนังสือไม่ควรมีความยาวมากเกินไป และควรมีเนื้อหาให้เลือกมากมายหลายประเภท

สำหรับผู้เรียนระดับกลางก่อนข้างสูงหรือสูง ครูควรกระตุ้นให้ผู้เรียนสนใจอ่านหนังสือพิมพ์ นิตยสาร เป็นภาษาอังกฤษที่มีจำหน่ายในบ้านเรา เพราะนอกจากจะได้เรียนรู้ศัพท์สำนวนที่ทันสมัยแล้ว ยังได้นิสัยการอ่านที่ดีด้วย ควรให้กำลังใจผู้เรียนว่า การอ่านหนังสือพิมพ์ภาษาอังกฤษเป็นประจำมิใช่เรื่องที่ยากเกินไป และบ่อยครั้งเราอ่านรู้เรื่องเพราะเราพอจะทราบเรื่องราวของข่าวนั้นมาแล้วจากการอ่านหนังสือพิมพ์ภาษาไทย หรือฟังวิทยุ

ครูก็ต้องเป็นนักอ่านด้วย

จากการที่พูดถึงบทบาทของครูในฐานะที่เป็นผู้จัดการเรียนการสอนในห้องเรียน และการเตรียมการด้านต่าง ๆ ก่อนการสอน จะเห็นว่าภาระของครูเป็นภาระที่หนัก แต่เป็นสิ่งที่จำเป็น เพราะความสำเร็จของการเป็นครูมิได้อยู่ที่ความสามารถเท่านั้น แต่ยังอยู่ที่ความใส่ใจของครูที่จะช่วยให้ผู้เรียนพัฒนาความสามารถด้านการอ่าน คุณสมบัติที่ดีในตัวครูก็น่าถ่ายทอดไปให้ลูกศิษย์ ดังนั้น ถ้าครูเป็นผู้รักการอ่าน ลูกศิษย์ก็จะรักการอ่านตามไปด้วย

ครูเช่นเรา ๆ ท่าน ๆ จึงต้องหมั่นถามตัวเองว่า แล้วพวกเราเองอ่านหนังสือกันมากเพียงไร บางคนอาจจะอ่านมาก ทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ บางคนอาจจะอ่านมากในภาษาไทย แต่ไม่อ่านภาษาอังกฤษ หรือบางคนแทบจะอ่านหนังสือน้อยมาก ไม่ว่าจะ เป็นภาษาใดก็ตาม

ถ้าเป็นสองประการหลัง ครูอาจต้องพยายามแก้ไข เริ่มแรกอาจจะด้วยการสำรวจหนังสือชุดการอ่าน (readers) ที่จะนำมาให้ผู้เรียนฝึกอ่านนอกเวลา แล้วอ่านล่วงหน้าผู้เรียนให้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้ ทั้งนี้เพราะเราต้องไม่ลืมว่า ตัวเราเองซึ่งเป็นครูผู้สอนการอ่านก็จำเป็นต้องฝึกทักษะการอ่าน เช่น Skimming, Scanning หรือ ฝึกการใช้กลยุทธ์ในการอ่านต่าง ๆ เช่นเดียวกับผู้เรียนเหมือนกัน

สรุป

จากการที่ในระยะปัจจุบัน มีการตื่นตัวกันมากขึ้นเกี่ยวกับบทบาทและความสำคัญของการอ่านต่อชีวิต และการทำงานสมัยใหม่ รวมทั้งแนวคิดใหม่เกี่ยวกับกระบวนการและขั้นตอนที่ควรจะเป็นในการสอนอ่าน ที่กำลังแพร่หลายไปทั่วโลกขณะนี้ ก็เชื่อมั่นว่า การเรียน การสอนอ่าน จะต้องมีประสิทธิภาพกว่าในอดีตอย่างแน่นอน อย่างไรก็ตาม แม้จะมีการผลิตตำราการอ่านกันมากมายที่อ้างว่าจัดทำขึ้นตามแนวคิดใหม่เกี่ยวกับการอ่าน แต่หลายเล่มก็ใหม่เฉพาะรูปแบบเท่านั้น แต่กระบวนการอ่าน หรือกิจกรรมยังเป็นแบบเก่าอยู่ จึงเป็นหน้าที่ของครูที่จะต้องมีความเข้าใจอย่างถ่องแท้จนเอาไปปฏิบัติได้ เพื่อจะได้สามารถจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในห้องเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ ไม่ว่าจะต้องสอนด้วยตำราการอ่านประเภทใด และกำลังเผชิญปัญหาและอุปสรรคอะไร

บรรณานุกรม

ทรงพร อิศโรวสุกุล : การสอนอ่านแนวใหม่. กรุงเทพฯ ๑. 2528

สำอางค์ หิรัญบุรณะ และคณะ : โครงการติดตามและประเมินผลโครงการพัฒนาการสอนภาษาอังกฤษระดับมัธยมศึกษา กรมสามัญศึกษาระหว่างปีการศึกษา 2524-2526. กรุงเทพฯ ๑. 2526

Abbot, G. and Wingard P. *The Teaching of English as an International Language*. Collins, 1981.

Greller, F. *Developing Reading Skills*. Cambridge University Press, 1981.

Johnson, K & Morrow K. *Communication in the Classroom*. Bunt Mill : Longman Group Limited. 1981.

Munby, John. *Communicative Syllabus Design*. Cambridge : Cambridge University Press, 1978.

Nuttal, Christine. *Teaching Reading Skills in a Foreign Language*. Heinemann Educational Book Ltd. 1982.

Williams, Ray. 'Top ten' principles for teaching reading. *ELTJ*, Volume 40/1 (January, 1986.) p.p. 42-45.

การเจรจาต่อรองทางธุรกิจหรือการค้า (Commercial Negotiations) : ความหมาย แนวทาง และภาษาอังกฤษที่ใช้

บังอร สว่างวิโรต

ปัจจุบันนี้หัวข้อเรื่องการเจรจาต่อรองทางธุรกิจหรือการค้า เป็นที่สนใจกันอย่างกว้างขวางนับจากทศวรรษที่แล้ว (George Holmes และ Stan Glaser, 1984) เพราะการเจรจาต่อรองทางธุรกิจเป็นหัวใจของการประกอบอาชีพธุรกิจ และในมหาวิทยาลัยหลายแห่งในประเทศไทยก็เริ่มสอนและฝึกการใช้ภาษาที่ใช้ในการเจรจาต่อรองทางธุรกิจ เพื่อเตรียมตัวนักศึกษาให้มีพื้นฐานที่จะใช้ภาษาเพื่อวัตถุประสงค์นี้อย่างมีประสิทธิภาพ

บทความเรื่องนี้จึงขอเสนอเรื่องเกี่ยวกับการเจรจาต่อรองทางธุรกิจในขอบเขตดังต่อไปนี้

1. การเจรจาต่อรองคืออะไร
2. ลักษณะของการเจรจาต่อรองทางธุรกิจหรือการค้า
3. แนวทางในการเจรจาต่อรองทางธุรกิจหรือการค้า
4. ภาษาอังกฤษที่เกี่ยวข้องกับการเจรจาต่อรองทางธุรกิจหรือการค้า

การเจรจาต่อรองคืออะไร

Pruitt (1981) ให้ความหมายของการเจรจาต่อรอง (Negotiation) ว่าเป็นวิธีการที่บุคคล 2 กลุ่มหรือมากกว่าใช้เพื่อก่อให้เกิดการตกลงร่วมกัน กระบวนการเจรจาต่อรองจะเริ่มต้นด้วยการแสดงความต้องการหรือข้อเรียกร้องซึ่งขัดแย้งกัน และต่อมาจะใช้วิธีการเพื่อให้เกิดการยินยอม (compromise) และหาข้อตกลงกัน หรือเพื่อเลือกข้อตกลงใหม่ ส่วน Gulliver (1979) ให้ความหมายของการเจรจาต่อรองละเอียดกว่าของ Pruitt ว่า คือการที่บุคคล 2 กลุ่มแลกเปลี่ยนข้อมูล แสดงความคิดเห็น ถกเถียง โต้ตอบ ต่อจากนั้นก็ยื่นข้อเสนอที่เกี่ยวกับเรื่องที่ยังถกเถียงกันอยู่ เพื่อให้ได้ผลที่เป็นที่ยอมรับของทั้งสองฝ่าย การตัดสินใจจะเป็นการตัดสินใจร่วมกันของผู้เจรจาต่อรอง (joint decision) และการเจรจาต่อรองจะสิ้นสุดลงด้วยการตกลงใจร่วมกันของผู้เจรจา เช่นเดียวกับความคิดของ Pruitt

Fisher และ Ury (1985) กล่าวว่าไม่ว่าการเจรจาต่อรองจะเกี่ยวกับการทำสัญญาหรือเรื่องโต้เถียงภายในครอบครัว หรือการตกลงเพื่อสันติภาพระหว่างชาติ บุคคลจะเกี่ยวข้องกับการเจรจาโดยมีความผูกพันกับตำแหน่งหรือหน้าที่ ผู้เจรจาต่อรองแต่ละฝ่ายจะอยู่ในฐานะของตนทั้งสองฝ่ายจะโต้เถียงกันและหาข้อตกลงที่ทำให้เกิดการอะลุ่มอล่วยกันขึ้น (compromise) วิธีการเจรจาต่อรองจะใช้เกณฑ์พิจารณา 3 ประการคือ (1) เกิดข้อตกลงกันถ้า

เป็นไปได้ (2) การเจรจาต่อรองจะต้องมีประสิทธิภาพและ (3) การเจรจาต่อรองต้องพัฒนาความสัมพันธ์หรืออย่างน้อยไม่ทำลายความสัมพันธ์ระหว่างผู้เจรจา ในเรื่องที่ 3 นี้ Holmes และ Glaser (1984) ใช้เป็นข้อเสนอแนะที่เป็นจุดสำคัญของการเจรจาต่อรองทางธุรกิจหรือการค้าอีกด้วย

การเจรจาต่อรองทางธุรกิจหรือการค้าคืออะไร (Commercial Negotiations)

การเจรจาต่อรองทางธุรกิจหรือการค้า (Commercial Negotiation) คือ การต่อรองระหว่างผู้ซื้อและผู้ขาย เพื่อกำหนดว่าฝ่ายใดจะเป็นผู้ให้ (donate) รับ (receive) เสี่ยง (risk) หรือประสบ (incur) ในข้อตกลงตามสัญญาระหว่างผู้เจรจา (contractual agreement) หมายความว่าในการซื้อขายตามข้อตกลงตามสัญญา ฝ่ายซื้อหรือฝ่ายขายจะเป็นผู้ให้ผลกำไร หรือผลประโยชน์ หรือรับผลกำไร หรือผลประโยชน์ หรือฝ่ายใดจะต้องเสี่ยงหรือประสบกับการขาดทุน หรือเสียผลประโยชน์

Holmes และ Glaser กล่าวว่าลักษณะเด่นของการเจรจาทางธุรกิจหรือการค้า คือ ไม่มีกฎเกณฑ์โดยสิ้นเชิง (complete absence of rules) แต่จะมีกฎเกณฑ์ของวัฒนธรรม (cultural norms) หมายความว่า การเจรจาที่เกิดขึ้นไม่มีกฎเกณฑ์ว่าจะต้องดำเนินเช่นแบบใด เป็นแบบใดหรือไม่เป็นแบบใด มีขั้นตอนตามที่คาดหวังหรือไม่ สิ่งที่เกิดขึ้นจะกำหนดไม่ได้ แต่การที่มีกฎเกณฑ์ทางวัฒนธรรมเข้ามาช่วยทุกครั้ง โดยเฉพาะผู้เจรจาที่มีวัฒนธรรมต่างกันของแต่ละฝ่ายจะทำให้เกิดเงื่อนไข และทำให้เกิดการปรับ (adjustment) หรือข้อตกลงกัน การที่ผู้เจรจาไม่มีพื้นฐานทางวัฒนธรรมเดียวกัน ย่อมจะทำให้อีกฝ่ายหนึ่งเข้าใจความหมายที่ตนเองต้องการได้ยากหรือไม่ได้และอาจเกิดความเข้าใจผิด การเจรจาที่ดีควรจะดูหนักแน่น (firm) แต่เป็นมิตร (friendly) หนักแน่นที่จะไม่ยอมรับข้อเสนอที่ไม่อาจรับได้ แต่เป็นมิตรในการที่จะเสนอแนะให้ผู้เจรจาเพื่อนำไปสู่การตกลงหรืออีกนัยหนึ่งคือ ใช้คำพูดที่ว่า “เสียใจที่ไม่อาจรับข้อเสนอของคุณได้ แต่ขอเสนอให้เราเจรจากันต่อไป เชื่อแน่ว่าเราคงจะตกลงกันได้ที่สุดในที่สุด”

ในการเจรจานั้น ฝ่ายหนึ่งหรือผู้เจรจาทั้งสองฝ่ายอาจจะต้องการสร้างกฎขึ้นแต่กฎอาจเปลี่ยนไปเนื่องจากสถานการณ์ กฎที่ตั้งขึ้นจะได้รับการยึดถือหรือเป็นผลสำเร็จขึ้นอยู่กับปัจจัยหลายประการ เช่น พลังในการต่อรอง กลวิธี ความฉลาดในการพูด และความรู้ในเรื่องที่เจรจา

การเจรจาต่อรองเป็นการแก้ไขความแตกต่างซึ่งอยู่ในวิถีทาง หรือระหว่างมารตกลงกันเพื่อให้เกิดสัญญา ความแตกต่างเหล่านี้เกิดขึ้นจากฐานะของแต่ละฝ่ายและความคิดเห็นซึ่งจะแสดงออกมาในรูปของเรื่องที่เจรจาต่อรอง หรือวาระในการเจรจาต่อรอง การแก้ไขข้อแตกต่างจะเกี่ยวข้องกับวิธีการในการตกลง หรือปรองดองอะลุ่มอล่วย (adjustment และ compromise) การชักจูง (persuasion) และการยินยอม (concession) ประเด็น (point) ที่สำคัญในการเจรจาทุกครั้งคือ ข้อเสนอทั้งหลายมีเงื่อนไข “All offers are conditional” การยินยอมจะเกิดขึ้นได้เมื่อฝ่ายหนึ่งยอมที่จะเป็นฝ่ายยินยอมก่อน ส่วนอีกฝ่ายหนึ่งก็จะยินยอมด้วยเพื่อการตอบแทน

ลักษณะของการเจรจาต่อรองทางธุรกิจหรือการค้าที่ดี

การเจรจาต่อรองที่ดีนั้นจะจบลงด้วยข้อตกลงที่ทำให้อีกฝ่ายหนึ่งคิดว่าตนเองเป็นผู้ได้ (receive) จาก การเจรจา

ผู้เจรจาต่อรองที่ดีจะพิจารณาผลซึ่งจะมีต่อความสัมพันธ์ทางการค้า ซึ่งมีอยู่กับอีกฝ่ายหนึ่ง Charles Goadman ได้ตั้งข้อสังเกตว่า “บริษัททั้งหลายมิได้ทำการซื้อขายแต่สร้างสัมพันธ์ต่อกัน” (Robinson, Faris และ Wind 1967) ดังนั้น จึงควรคำนึงถึงความสัมพันธ์อย่างมากเมื่อมีการเจรจาต่อรองทางการค้า

ความตั้งใจที่จะเจรจามีใช้เพียงเพื่อหาข้อตกลงกัน แต่อาจจะเจรจาเพื่อค้นหาทัศนคติซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการค้นหาความจริง ผู้ซื้ออาจเจรจากับผู้ขายหลาย ๆ บริษัทเพียงเพื่อให้ได้ข้อมูลมาปฏิบัติต่อผู้ขายที่ตนพอใจ

แนวทางเพื่อการเจรจาต่อรองทางธุรกิจหรือการค้า (Guidelines for Commercial Negotiations)

Holmes และ Glaser ได้เสนอแนะแนวทางเพื่อพิจารณาในการเจรจาทางธุรกิจ หรือการค้าซึ่งได้จากการวิจัยและประมวลมาจากการเจรจาที่เกิดขึ้นจริง ซึ่งได้จากประสบการณ์ในการทำงานในองค์กรต่าง ๆ นับเป็นเวลา 10 ปี ดังต่อไปนี้

1. ความรู้ (Knowledge) คือพลังในการเจรจาโดยเฉพาะเป็นพลังของผู้ซื้อ ถ้าผู้ซื้อรู้ความจริงและสามารถพิสูจน์ได้ถึงข้อมูลเกี่ยวกับราคาคง (cost) และส่วนกำไร (profit) ถ้าผู้ซื้อรู้อะไรเหล่านี้เขาจะประมาณเงื่อนไขของผู้ขายได้ การรู้ราคาคงของผู้ขายเป็นสิ่งสำคัญสำหรับผู้ซื้อเพราะราคาขาย (price) ไม่ใช่เป็นเรื่องพิจารณาในการเจรจาต่อรองทางการค้า แต่เป็นเรื่องราคาคง

2. การเตรียมตัว (Preparation) เป็นส่วนสำคัญในการวางแผนเพื่อการเจรจาต่อรองทางการค้า และมีกฎที่แน่นอนว่าผู้ที่เตรียมตัวมาดีที่สุดจะชนะ การเตรียมตัวจะรวมถึงการกำหนดกลยุทธ์ (strategies) ความรู้ความเข้าใจในเรื่องที่จะเจรจาต่อรอง (knowledge and understanding) เพราะเรื่องที่จะเจรจาย่อมช่วยกำหนดทางเลือกให้กับผู้เจรจา

Maurice (1986) ได้เสนอกลวิธีสำหรับการเตรียมตัวเพื่อการเจรจาต่อรองทางการค้าไว้หลายประการ

2.1 การเรียนรู้วัฒนธรรมของคู่เจรจาต่อรองทางธุรกิจหรือการค้าในกรณีที่เป็นการเจรจากับต่างชาติ การเจรจาต่อรองกับต่างชาติจะได้รับผลสำเร็จมากกว่าการเจรจากับชนชาติเดียวกัน Maurice ได้ยกตัวอย่างการเจรจาต่อรองของบริษัทอเมริกันกับบริษัทญี่ปุ่น (p. 64) บริษัทชาวอเมริกันได้ชักจูงให้บริษัทญี่ปุ่นซื้อโรงงานของตนซึ่งกำลังจะปิด ทั้งสองฝ่ายได้ตกลงกันด้วยดี แต่บริษัทญี่ปุ่นมีเรื่องที่ต้องเจรจากับหัวหน้าสหภาพแรงงานของโรงงาน พวกเขาสหภาพแรงงานยังมีข้อข้องใจเกี่ยวกับชาวญี่ปุ่น เนื่องจากเขารู้ว่าญี่ปุ่นต่อต้านสหภาพ ในขณะที่กำลังดำเนินการเจรจาต่อรองกัน หัวหน้าสหภาพแรงงานไม่ได้อิงใจเอื้อถึงเฟิร์ล ฮาร์เบอร์ และกล่าวคำผรุสวาทชาวญี่ปุ่นออกมา หัวหน้าสหภาพต้องการแสดงให้ญี่ปุ่นเห็นอิทธิพลของสหภาพต่อโรงงาน และคิดว่าชาวญี่ปุ่นไม่มีอารมณ์อ่อนไหวเช่นเดียวกับผู้บริหารชาวอเมริกันทั่วไป แต่เป็นการเข้าใจผิด ชาวญี่ปุ่นตกใจกับวาทะของหัวหน้าสหภาพ ต่อมาเขาจึงบินกลับประเทศ ซึ่งการบินกลับนี้อาจจะเป็นกลยุทธ์ในการต่อรองของเขาด้วย นอกเหนือไปจากความไม่สบายอารมณ์ในวาทะของหัวหน้าสหภาพแรงงานชาวอเมริกัน ทำให้โรงงานต้องปิดและหัวหน้าสหภาพแรงงานไม่มีงานทำ แต่ต่อมาเขาตระหนักถึงความรุนแรงของสถานการณ์และข้อผิดพลาดในคำพูดของเขา เขาจึงได้เขียนไปขอโทษ และขอร้องให้บริษัทญี่ปุ่นกลับมาเจรจาอีกครั้งหนึ่ง เหตุการณ์จึงจบลงด้วยดีโดยที่ชาวญี่ปุ่นกลับมาเจรจาและได้ซื้อโรงงานไป เรื่องนี้เป็นตัวอย่างที่แสดงให้เห็นถึงความแตกต่างในด้านวัฒนธรรมของ

ชนสองชาติ ชาวญี่ปุ่นมีความกังวลหรือใส่ใจมากกับบรรยากาศในการเจรจาซึ่งต่างจากชาวอเมริกัน การเจรจากับต่างชาติจึงมีความจำเป็นที่ผู้เจรจาต้องเรียนรู้วัฒนธรรมของอีกฝ่ายหนึ่ง เพื่อให้การเจรจาประสบความสำเร็จ ไม่ผิดพลาดดังเช่นตัวอย่างข้างต้น

2.2 กลวิธีโดยทั่ว ๆ ไปในการเจรจา (General Strategies) Maurice ได้เสนอให้ใช้ผู้เชี่ยวชาญและผู้ช่วยในการเจรจาให้ระมัดระวังในเรื่องตำแหน่ง ยศ และธรรมเนียมของต่างชาติ และให้รู้ว่าอีกฝ่ายหนึ่งหมายความว่าอะไรถ้ามีการต่อรองกันขึ้น ให้ตั้งเป้าหมายในการเจรจาให้สูงไว้ก่อน แล้วจึงค่อยยินยอมลงทีละน้อย และท้ายที่สุดให้ตระหนักถึงธรรมชาติของการต่อรองว่าเป็นทั้งการแข่งขัน และขณะเดียวกันก็เป็นการร่วมมือกันด้วย

2.3 กลวิธีส่วนตัว (Personal Strategies) ผู้เจรจาท้องมีความอดทน ต้องเรียนรู้ที่จะยืดหยุ่นและอะลุ้มอล่วย รู้จักปรับตัว และเต็มใจที่จะเกี่ยวข้องกับอีกฝ่ายหนึ่งให้เชื่อเขาและให้เขาเชื่อเราด้วยทั้งขณะเจรจาและหลังจากที่มีการตกลงกันแล้ว ให้มีความสัมพันธ์เป็นส่วนตัว และให้ไวในการรับรู้ว่าจะอะไรเป็นเครื่องกระตุ้นอีกฝ่ายหนึ่งให้มีการปฏิบัติเกิดขึ้น

3. การสื่อสาร (Communication) เป็นกุญแจสำคัญในการเจรจาเพื่อให้เกิดผลสำเร็จ ผู้เจรจาต้องเข้าใจทัศนคติ สิ่งจูงใจและบุคลิกภาพของอีกฝ่ายหนึ่ง การเจรจาเป็นการเผชิญหน้ากันระหว่างบุคคล 2 ฝ่าย แต่ถ้ามีฝ่ายที่ 3 เข้ามาจะทำให้การเจรจายากขึ้น

Fisher และ Ury (1985) ได้เสนอแนะการแก้ปัญหาซึ่งเกิดจากการสื่อสารดังต่อไปนี้

3.1 ให้ฟังอย่างตั้งใจและรับรู้ว่าอีกฝ่ายกำลังพูดถึงเรื่องใดอยู่ (Listen actively and acknowledge what is being said) เทคนิคในการเป็นผู้ฟังที่ดีก็คือให้ตั้งใจฟังอย่างจริงจังว่าอีกฝ่ายกำลังพูดอะไร ถ้าไม่เข้าใจความหมายก็ต้องขอให้ผู้พูดอธิบายให้เข้าใจตรงกับผู้พูด ให้รับความคิด ความต้องการและข้อจำกัดของผู้พูด และแสดงให้เห็นผู้พูดว่าเราเข้าใจโดยการทวนซ้ำประเด็นสำคัญที่อีกฝ่ายหนึ่งพูดมาแล้ว

3.2 พูดเพื่อให้เข้าใจ (Speak to be understood) ให้ระลึกว่าบุคคลที่เรากำลังชักจูงอยู่ตรงหน้าเราให้คิดว่าเรากำลังชักจูงอีกฝ่ายหนึ่งให้ตกลงด้วย ควรกำหนดจำนวนของผู้ที่จะร่วมเจรจา ถ้ามีหลายฝ่ายการเจรจาจะไม่ค่อยคืบหน้า

3.3 ควรพูดเรื่องของตนเอง ไม่ใช่เรื่องของคู่เจรจา (Speak about yourself, not about them) ควรพูดถึงปัญหาที่มีผลต่อเรา ไม่ใช่ต่อคู่เจรจา ควรจะแสดงข้อมูลที่ไมทำให้เกิดปฏิกิริยาที่จะป้องกันตัวหรือไม่ยอมรับจากคู่เจรจา

3.4 ควรพูดเพื่อวัตถุประสงค์ (Speak for purpose) ก่อนให้ข้อมูลที่สำคัญ ควรรู้ว่าเราต้องการสื่อสารเพื่อเรื่องใดหรือค้นหาข้อมูลอะไร และข้อมูลที่เราจะให้จะใช้เพื่อวัตถุประสงค์ใด

4. การเจรจาทอรองที่ผ่านมา (Past Negotiations) การเจรจาทอรองครั้งก่อน ๆ มีความสำคัญต่อการเจรจาที่ทำในปัจจุบัน เนื่องจากผู้เจรจาเชื่อว่า เขาเข้าใจวิธีการของอีกฝ่ายหนึ่งและมีความสบายใจที่จะเจรจากับคู่เจรจาเดิม ข้อนี้เป็นกฎที่ผู้เจรจายอมรับและตั้งขึ้น แต่อย่างไรก็ตามการเจรจาทอรองแต่ละครั้งควรถือว่าเป็นเหตุการณ์เอกภาพ (unique) ควรคิดว่าเป็นการเจรจาใหม่ถึงแม้ว่าการเจรจาครั้งปัจจุบันจะเป็นการเจรจาทอรอง

จากครั้งที่แล้ว ควรคิดว่าข้อเรียกร้องของอีกฝ่ายหนึ่งในครั้งก่อนเป็นข้อเท็จจริง และให้ใช้เป็นประโยชน์ในการเอาชนะประเด็นของอีกฝ่ายหนึ่ง และใช้เน้นเหตุผลเพื่อการยอมรับของอีกฝ่าย ถ้าข้อมูลเดิมจะเป็นประโยชน์กับฝ่ายตน

ภาษาอังกฤษที่ใช้ในการเจรจาต่อรองทางธุรกิจหรือการค้า

ปัจจุบันนี้ภาษาอังกฤษเป็นภาษาที่ใช้สื่อสารในโลกธุรกิจมากกว่าภาษาใด ๆ Keith Maurice (1986) กล่าวว่าภาษาที่ใช้ในการเจรจาทางธุรกิจหรือการค้ามีบทบาทคล้ายกับภาษาที่ใช้ในการแก้ปัญหา (problem-solving) Maurice ยกผลของการศึกษาของ Bales (1950) ว่า Bales แบ่งการสื่อสารออกเป็น 2 ประเภท ประเภทแรกคือ Task Dimension คือการสื่อสารที่เกิดขึ้นจากข้อเท็จจริง และจากข้อมูลที่มี เป็นการสื่อสารตรง ๆ เช่น คำแนะนำ (suggestions) ความคิดเห็น (opinions) การหันเห (orientation) และข้อมูล (information) อีกประเภทหนึ่งเรียกว่า Socio-emotional Dimension คือการสื่อสารที่เกิดขึ้นโดยมีฐานะทางสังคม วัฒนธรรม และอารมณ์เข้ามาเกี่ยวข้องด้วยประกอบขึ้นด้วยปฏิกริยาในทางบวกและทางลบ คือการตกลง เห็นพ้อง (agreement) และไม่เห็นพ้อง (disagreement)

ภาษาอังกฤษที่ใช้ในการเจรจาทางธุรกิจนั้น มีความสำคัญต่อนักธุรกิจไทยเป็นอย่างยิ่ง เนื่องจากชาติสำคัญที่ไทยติดต่อการค้าคือ สหรัฐอเมริกาซึ่งใช้ภาษาอังกฤษเป็นสื่อในการติดต่อ ดังนั้น การเจรจาจะประสบความสำเร็จได้ ผู้เจรจาจะต้องมีทักษะทางภาษาอื่นนอกเหนือจากกลวิธีอื่น ๆ เช่น รู้จักลีลาในการสื่อสารของอีกฝ่ายหนึ่ง Laver (1981) ให้เรียนรู้วิธีการใช้คำพูดทางอ้อมในการโต้เถียง Bales (1950) ให้เรียนรู้วิธีถามและตอบคำถามยาก ๆ เนื่องจากมีคำถามมากมายหลายชนิดและวิธีตอบต่าง ๆ กัน ซึ่งเป็นหัวใจของขบวนการเจรจาทางธุรกิจ

จากขบวนการการเจรจาทางธุรกิจ และหนังสือตำราภาษาอังกฤษธุรกิจและการเจรจาทางธุรกิจการค้า พอจะประมวลหัวข้อพื้นฐานที่จำเป็นต้องใช้ในการเจรจาต่อรองได้ดังต่อไปนี้

1. การอธิบายถึงสภาพการณ์หรือฐานะ Explaining positions
2. การวิจารณ์ Criticizing
3. การชักชวน Persuading
4. การต่อรอง Bargaining
5. การเสนอ Proposing
6. การประเมิน Evaluating
7. การหาข้อมูล/การหยั่งหาข้อปลีกย่อย Seeking information/Probing for details
8. การแนะนำ Suggesting
9. การขอและให้ความเห็น Getting and Giving opinions
10. การขยายข้อความให้กระจ่าง Clarifying points
11. การยืนยัน Confirming

12. การตกลง Agreeing
13. การไม่ตกลง Disagreeing
14. การวางแผนเพื่อความสำเริง Making plan for implementation

Maurice (1986) รวบรวมเทคนิคในการสอนการพูดเพื่อให้ครูได้เลือกใช้ตามความเหมาะสมดังต่อไปนี้

1. กรณีศึกษา Case studies
2. เล่นบทบาทสมมติ Role-plays
3. จำลองสถานการณ์จริง Simulations
4. เน้นการถกเถียง ใช้กลวิธีการจัดการในค้ำสนทนา Focused discussions, using conversational management strategies
5. เกมส์ที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจ (ไม่แพร่หลายในประเทศไทย) Business-related games
6. ฝึกโต้วาที Practice debates
7. ถ่ายวิดีโอเพื่อคุณผล Videotaping for feedback
8. ใช้วิดีโอเทปเกี่ยวกับธุรกิจและการเจรจา Use of commercial videotapes for business and negotiations

เทคนิคที่ Maurice เสนอเหล่านี้ ผู้เขียนเห็นว่าควรใช้กับนักศึกษาไทยระดับปริญญาโทหรือผู้ที่มิทักษะในการพูดโดยทั่วไป และมีพื้นฐานในการพูดเพื่อการเจรจาที่พอสมควร นอกจากนั้นยังควรได้เรียนรู้พื้นฐานในกลวิธีในการเจรจาแล้วอีกด้วย ตัวอย่างในเรื่องกรณีศึกษา (case studies) ผู้เรียนจะต้องวิเคราะห์และถกปัญหาในเรื่องธุรกิจเฉพาะเรื่อง จะต้องพิจารณาปัญหา หาข้อมูลและค้นหาความคิดและทัศนคติของบุคคลในกรณีนั้น ๆ และจะต้องหาวิธีแก้ปัญหานั้น ๆ การใช้กรณีศึกษาจึงเหมาะกับผู้มีประสบการณ์ทางการทำงานแล้ว หรืออย่างน้อยก็นักศึกษาระดับปริญญาโท

ส่วนการเล่นบทบาทสมมติ (role-plays) และ การจำลองสถานการณ์จริง (simulations) ก็เช่นกัน ผู้เรียนจะต้องรู้จักรูปแบบในการพูดเพื่อการเจรจามาก่อน รู้จักกลวิธีที่ใช้ในการเจรจา และพูดภาษาสนทนาได้คล่องพอสมควรจึงจะเล่นบทบาทสมมติและจำลองสถานการณ์จริงได้ เช่นเดียวกับข้อที่ 4 ซึ่งผู้เรียนจะต้องรู้จักวิธีการจัดการ (management) ด้วย

หัวข้อที่ 1-4 และหัวข้อที่ 6 จึงเป็นวิธีการสอนที่เหมาะสมสำหรับผู้ที่มิทักษะในการพูดเพื่อการเจรจา เช่น รู้จักที่จะพูดเพื่อชักจูง โดยใช้โครงสร้างที่ถูกต้อง รู้จักแสดงความไม่เห็นด้วยโดยใช้คำพูดที่เหมาะสม เป็นต้น นอกจากนั้นต้องเรียนรู้วิธีการในการเจรจามาก่อนแล้ว เช่น ควรวางแผนการพูดอย่างไร จะพูดอย่างไรถ้าเผชิญกับสถานการณ์ต่าง ๆ จากอีกฝ่ายหนึ่ง การสอนดังกล่าวจึงเหมาะกับนักศึกษาระดับปริญญาโทสาขาบริหารธุรกิจหรือการจัดการ หรือผู้มีประสบการณ์มาแล้ว

ส่วนการใช้วิดีโอเพื่อเป็น feedback นั้น (ข้อ 7) ถึงแม้จะเป็นการสอนที่ต้องใช้ต้นทุนสูง และอาศัยความร่วมมือจากบุคคลหลายฝ่าย ความพร้อมในเรื่องห้องที่ถ่ายทำและจัดฉาย แต่สำหรับนักศึกษาในระดับปริญญาโท

และปริญญาตรีภาคปลายที่มีจำนวนชั้นละไม่มากนัก (ไม่เกิน 20 คน) จะใช้ได้ผลดีในการที่จะทำให้ผู้เรียนได้รู้ถึงความบกพร่องในการพูดของตน ลักษณะท่าทางซึ่งเป็นส่วนสำคัญในการพูดสำหรับบุคคลในระดับผู้บริหาร และเป็นตัวอย่างที่จะนำมาวิพากษ์วิจารณ์อย่างเห็นได้ชัด

เช่นเดียวกันกับการฉายวิดีโอเทปเกี่ยวกับการธุรกิจ เช่น Bellcrest Series ซึ่งเป็นที่รู้จักกันดีในประเทศไทย และ English for Business จากบริติชเคาน์ซิล ซึ่งเป็นเทปบทเรียนที่มีจำหน่ายทั่วไป และเป็นประโยชน์มากในการเรียนรู้ด้านการสื่อสารธุรกิจและเจรจาต่อรองทางธุรกิจ ผู้เรียนจะได้เห็นวิธีการ หรือกลวิธีในการเจรจา สามารถจำรูปแบบสำนวนภาษาที่ใช้ไปประยุกต์ใช้ในสถานการณ์ของตนเอง นอกจากนี้ยังได้เรียนรู้สำเนียงพูด และได้เรียนรู้วัฒนธรรมของต่างชาติอีกด้วย ซึ่งปัจจัยต่าง ๆ เหล่านี้เป็นปัจจัยประกอบที่สำคัญในการเจรจาทางธุรกิจหรือการค้าทางอื่น (เทปนี้เหมาะกับนักศึกษาระดับปริญญาโทและปริญญาตรีที่มีความรู้ภาษาอังกฤษพื้นฐานดีแล้ว)

ตัวอย่างการสอน ในชั้นเรียนอีกแบบหนึ่งคือ การฝึกการเจรจาต่อรองของ Graham White และ Magaret Khidhayir (1983) และของ Jim Brims ซึ่งมีวิธีการคล้ายกัน คือจะมีการสนทนาหรือการเจรจาเป็นข้อมูลจากแถบบันทึกเสียงให้ฟัง มีแบบฝึกหัดให้ผู้เรียนกำหนดหน้าที่ของภาษา เช่น เป็นการอธิบายหรือการยืนยัน หรือแบบฝึกหัดให้ตั้งเอาประโยคเพื่อวัตถุประสงค์ต่าง ๆ ที่กำหนดจากข้อมูลที่ให้ เป็นการเรียนรู้ภาษาที่ต้องใช้ในการเจรจาต่อรอง เมื่อผู้เรียนรู้จักแบบของภาษาที่ใช้ในการเจรจาล่วงแล้วจึงฝึกเจรจาต่อรองโดยใช้วิธี Role play แต่วิธีการของ Jim Brims จะกำหนดการฝึกเจรจาต่อรองการค้าละเอียดกว่าเป็นขั้น ๆ ขั้นแรกให้ผู้เรียนแลกเปลี่ยนข้อมูลเป็นคู่ (A & B Information sharing sessions) ขั้นต่อมาให้แบ่งชั้นเรียนเป็น 2 กลุ่ม เพื่อโต้เถียงกัน (The faction meetings) แต่ละกลุ่มจะประกอบด้วยนักเรียน A หรือ B ในชั้นที่ 1 และชั้นสุดท้ายจะเป็นการฝึกเป็นคู่อีก (The final negotiating sessions) ในช่วงท้ายนี้ผู้เรียนจะได้ฝึกภาษาที่เรียนในการเจรจาต่อรอง ทั้งคู่จะได้ข้อมูลในการเจรจาต่อรองกันเป็นข้อมูลของแต่ละฝ่ายต่างกันเหมือนกับสถานการณ์จริง วัตถุประสงค์ของการฝึกทักษะเหล่านี้เพื่อให้ผู้ได้คล่องแม่นยำ เข้าใจที่จะใช้สำนวน วลีหรือประโยคที่จำเป็นต่อการเจรจาต่อรองทางธุรกิจ

ตัวอย่างการสอนที่ยกมากล่าวนี้เป็นการสอนแบบทักษะรวม แต่เน้นการพูดเรื่องเจรจาต่อรองธุรกิจ (ภาคผนวก ก และ ข)

สรุป

การเจรจาต่อรองทางธุรกิจเป็นการดำเนินการเพื่อการตกลงใจร่วมกันระหว่างบุคคล 2 ฝ่าย ซึ่งต้องใช้องค์ประกอบในด้านภาษา ความเข้าใจวัฒนธรรมของคู่เจรจา และกลวิธีในการเจรจาตลอดจนเรื่องที่จะเจรจาเพื่อความสำเร็จในการตกลงใจร่วมกันทั้งสองฝ่าย การเรียนรู้ภาษาในการเจรจาต้องมีความคล่องในภาษาสนทนาโดยทั่วไปเป็นพื้นฐาน แต่ถ้าจะฝึกการเจรจาต้องเรียนรู้กลยุทธ์ในการเจรจาดอกนอกเหนือไปจากรูปแบบของภาษาที่ใช้เทปบทเรียนที่มีจำหน่ายทั่วไปในเรื่องการเจรจาต่อรอง จะเป็นสื่อประกอบการสอนเป็นอย่างดี ซึ่งผู้เรียนจะได้เรียนรู้ปัจจัยสำคัญทั้งหลายในการเจรจาต่อรอง

References

- Brims, Jims. 1982. *English For Negotiation A & B*. England : Arnold & Son Limited.
- Fisher, Roger, and William Ury. 1985. *Getting to Yes*. Penguin Books.
- Harmer, Jeremy. 1983. *The Practice of Language Teaching*. London : Longman.
- Holmes, George, and Stan Glaser. 1984. *Guidelines for Commercial Negotiations*. Business Horizons, Indiana 27 (1), 21-25.
- Maurice, Keith. 1986. *Cross-Cultural Negotiation Strategies in the Foreign Language Classroom*. SLIT 2 (1), 41-82.
- Pruitt, Dean G. 1981. *Negotiation Behavior*. New York : Academic Press.
- White, Graham and Magaret Khidhayir. 1983. *In Business*. London : Harrap.

ภาคผนวก ก

SHOP-FLOOR WORKER JOINS THE BOARD

Read or listen to the dialogue.

- Paddy O'Reilly, Westmeath's recently elected worker-director, is being interviewed by a journalist, Kate Mulligan.

Mulligan Tell me, Paddy, how did you feel when they first made you a worker-director? A bit apprehensive?

O'Reilly That's putting it mildly. I was scared out of my wits. You see, I've been a working man all my life—I joined the company as an apprentice when I left school—and I'm also a union man through and through. I was a shop steward for over ten years, but... serving on the Board, well, that's a different kettle of fish altogether.

Mulligan How do you mean? Did you think the other members would give you the cold shoulder or something? Laugh at you behind your back?

O'Reilly Heavens, no! I wasn't worried about that. What I'm trying to say is, I was expecting to be completely out of my depth. I thought I would be asked my opinion about financial reports, profit and loss accounts, cash flows, that sort of thing...

Mulligan Ah, you felt you wouldn't be able to hold your own in that sort of discussion.

O'Reilly Well, let's put it this way, I haven't got much of an education—I mean I haven't

got a degree or diplomas of any kind—I certainly haven't been to business school like some of the directors, so... to be honest, I was afraid of making a damn fool of myself.

Mulligan I'm not surprised. I think most of us would have felt like that if we'd been in your shoes. Anyway, how did things work out?

O'Reilly Not bad at all. Actually, the Board members have bent over backwards to be nice to me—it's rather embarrassing really. And if there's any item on the agenda which affects the workers—the shop floor—then I'm usually the first to be asked to give my opinion.

Mulligan Can you give me an example?

O'Reilly Oh, anything to do with pay or working conditions; production methods; safety; workers' grievances...

Mulligan And what happens when they start talking about balance sheets?

O'Reilly Ha! usually the Company Secretary or the Financial Director is so eager to do the talking that no one else can get a word in edgeways!

Mulligan I don't doubt that. So, in other words, you're happy about the contribution you've made to discussions?

O'Reilly Yes, I am, and if all these rumours about introducing robots turn out to be true, the members of the Board will be hearing a good deal more from me in the future...

- 1 Listen again and find as many expressions as possible which are used to clarify what someone has said.
- 2 Practise the expressions recorded after the dialogue on the tape.
- 3 With the following check-list to help you, do the role-playing exercise.

EXPLAINING, CONFIRMING AND CLARIFYING

That's putting it mildly! I was...

You see,...

What I'm trying to say is...

Well, let's put it this way...

I mean...

Actually...

So, in other words...

Role playing exercise

Two of Westmeath's senior managers think the company needs more information about the products and marketing strategies of rival companies. It would be very useful if management

knew in advance what price changes their competitors were planning, what new products they had in the pipeline, or what technical and design modifications they had up their sleeves.

To help them gather this type of sensitive data, the two men wish to appoint a market intelligence executive. This person would monitor the operations of other kitchen equipment manufacturers, collecting information about their activities and analysing its significance. Both managers are now attending a meeting to argue the case for creating the new post. They expect to meet some opposition from colleagues who fear the company could move into the dangerous waters of industrial espionage.

ภาคผนวก ข

STUDENT A

Brief for Negotiating

You are: Bob Newstein. You are now going to your final meeting with Paul Scott, where you will have to negotiate an agreement. It is very unlikely that he will agree to all the Union's demands, so you will have to compromise with him. You should decide with your colleagues before the meeting what your upper and lower limits are. You can also threaten a strike or a go-slow if your demands are not met. However, you should try to avoid a strike at all costs.

You will have to negotiate on the following points:

- 1 You still want a 20% increase in order to give the workers a 2% increase in real terms. You could compromise on some of the other points in order to get 20%. If the increase

is less than 15% the workers will almost certainly strike.

- 2 You are prepared to work the two days you want as holidays provided they are paid at time-and-a-half.
- 3 Your workers will work a 40-hour week if five of these hours are paid at time-and-a-quarter. Otherwise they will refuse to work any overtime at all.
- 4 You will only accept Scott's three-monthly review of wages if they are then automatically adjusted to the rate of inflation.

You will have to negotiate on all these points. First, get together with the other Trade Union Representatives, and decide what your upper and lower limits are. Then meet with Paul Scott, and try to get a good deal for the Union. Remember, you should at all costs try to avoid a strike!

(จาก *English for Negotiation A* หน้า 22)

STUDENT B

Brief for Negotiating

You are: Paul Scott. You are now going to your final meeting with Bob Newstein, where you will have to negotiate an agreement. You will have to make some kind of compromise in order to avoid a strike, and you should decide with your colleagues before the meeting what your upper and lower limits are for this compromise. The Union may threaten a strike or a go-slow if their demands are not met. You should try to avoid a strike at all costs. Your new contract is very important and you will lose it if the products are not ready in time.

You are now prepared to offer the following:

- 1 A 12% increase in wages, provided the workers agree to work overtime during the

period of the new contract. Overtime will be paid at time-and-a-quarter.

- 2 No increase in holidays, but workers can have one free day a month if they work an extra hour a day for 8 days in the month at the basic rate of pay.
- 3 You are still only prepared to reduce the working week from 40 to 39 hours.
- 4 You are not prepared to adjust wages to the rate of inflation. However, you can offer a review of wages every two months.

You will have to negotiate on all these points. First, get together with the other Personnel Managers, and decide what your upper and lower limits are. Then, meet with Bob Newstein and try to get a good deal for the company. Remember, you should at all costs try to avoid a strike!

(จาก *English for Negotiation B* หน้า 22)

ภาคผนวก ก.

ตัวอย่างวิธีการเจรจาต่อรองทางการค้าของนักธุรกิจไทย

ผู้เขียนได้รับความกรุณาจากผู้บริหารสองท่านจากบริษัทผู้ผลิตและผู้ค้าที่ใหญ่ที่สุดแห่งหนึ่งในประเทศไทย (ขอสงวนนาม) ท่านหนึ่งเป็นผู้จัดการฝ่ายการตลาด และอีกท่านหนึ่งคือ รองประธานบริษัทในเครือ ซึ่งเชี่ยวชาญในการต่อรอง ท่านทั้งสองให้สัมภาษณ์ถึงการเจรจาต่อรองทางธุรกิจหรือการค้ากับต่างประเทศ ซึ่งอาจจะใช้เป็นตัวอย่างเพื่อความเข้าใจในเรื่องนี้ยิ่งขึ้น และเป็นตัวอย่างถึงวิธีการเจรจาต่อรองของนักธุรกิจไทย

ความหมายของคำว่า Negotiation คือ การเจรจาต่อรอง ซึ่งเป็นกิจกรรมที่อาศัยการวางแผน (planning) และส่วนประกอบอื่น ๆ อาทิเช่น ความรู้ การใช้คำ (word power) ความคิดริเริ่ม (creative thinking) สิ่งแวดล้อม (environment) และสถานการณ์ (situation) การเจรจาต่อรองมิใช่มีเพียงแต่เรื่องซื้อขายแต่เพียงอย่างเดียวเท่านั้น บางครั้งก็ขอลดค่าธรรมเนียม (fees) เป็นต้น

การเลือกสรรผู้ที่จะไปเจรจาทางธุรกิจนั้น จะพิจารณาจากสาขาเฉพาะที่จะไปเจรจา (area of specification) ผู้บริหารระดับสูงจริง ๆ (top executive) หรือผู้ที่สามารถตกลงหรือปฏิเสธได้โดยการตัดสินใจของตนเอง จะไม่ไปเป็นผู้เจรจา ผู้ที่ไปเจรจาย่อมไปหลายคน และมีหลายระดับ แต่จะต้องมีผู้ที่มีความสามารถในภาษาที่ใช้เจรจานั้นไปด้วย แต่อาจจะไม่ใช่เป็นบุคคลสำคัญในการเจรจาก็ได้ ผู้บริหารทั้งสองที่ให้สัมภาษณ์ไม่นิยมใช้ล่าม ซึ่งการไม่ใช้ล่ามนั้นเป็นกลวิธีหนึ่งในการเจรจาต่อรองทางธุรกิจการค้า (ของผู้เจรจาทั้งสอง)

การเตรียมตัวไปเจรจาต่อรองทางธุรกิจการค้า นั้น ผู้บริหารทั้งสองนี้พอใจที่จะได้ทราบถึงวาระการเจรจาก่อน (agenda) บางครั้งก็จะเทเล็กซ์ขอไป และการเจรจาจะอยู่ในกรอบ (frame) ของวาระนั้น ๆ นอกจากนั้น การเจรจาต่อรอง หรือการตัดสินใจก็จะอยู่ในขอบเขตที่ได้รับมอบไว้ (mandate) และจะเริ่มต้นการต่อรองจากจุดที่อยู่ห่างจุดที่กำหนดไว้มาก เพื่อให้เกิดการต่อรองลดหลั่นลงมายังจุดที่กำหนดไว้ แต่ถ้าการเจรจานั้นเกินอำนาจของผู้เจรจา (above position) ผู้เจรจาก็จะขอหยุดการเจรจาไว้ก่อน การเจรจาต่อรองทางการค้านี้ต้องการความอดทนเนื่องจากการเจรจาบางเรื่องต่อเนื่องกันไปนับสิบครั้ง สถานที่ ๆ เจรจาย่อมจะกำหนดอยู่ในที่ของฝ่ายหนึ่งฝ่ายใด หรือในทั้งสองประเทศของผู้เจรจา

การเจรจาต่อรองที่ประสบความสำเร็จไม่ได้หมายความว่า ผู้เจรจาจะต้องได้ผลกำไรหรือผลประโยชน์เสมอไป แต่ผู้เจรจาได้บรรลุถึงเป้าหมายที่ฝ่ายตนได้กำหนดไว้ ตัวอย่างเช่น ในการเจรจาครั้งหนึ่ง ฝ่ายไทยได้ตั้งเป้าหมายให้คู่เจรจา สมมติเป็นชาติอเมริกันเป็นผู้ที่ได้รับประโยชน์จากการเจรจาในครั้งนี้ เมื่อการเจรจาจบลงโดยที่ฝ่ายอเมริกันได้รับผลประโยชน์ที่เกิดจากการเจรจาต่อรองครั้งนี้ ฝ่ายไทยมิใช่เป็นผู้ที่ล้มเหลวในการเจรจา แต่ได้รับความสำเร็จเพราะตั้งเป้าหมายไว้เช่นนั้น

ในการเจรจาต่อรองทางธุรกิจการค้าของคนไทย จะเน้นที่ตัวบุคคลมากกว่ากลุ่ม (individual rather than group) และระมัดระวังหรือสนใจกับสถานภาพของบุคคล (status) คนไทยส่วนใหญ่มีแนวโน้มที่จะอะลุ้มอล่วยง่าย และจะดูท่าทีของสถานการณ์ประกอบการตัดสินใจ ไม่แสดงอารมณ์และสุภาพ

การใช้ภาษาอังกฤษของคนไทยในการต่อรองมีทั้งข้อเสียเปรียบและข้อได้เปรียบ ข้อเสียเปรียบคือ ไม่คล่องเท่าเจ้าของภาษา ข้อได้เปรียบคือ ใช้ความไม่รู้เป็นกลวิธีในการต่อรองได้

การใช้คำว่า "Yes" ของคนไทย หมายถึง "agreement" เช่นเดียวกับของชาวอเมริกัน ไม่เหมือนคำว่า "Yes" ของญี่ปุ่น ที่แสดงถึง harmony และ understanding การปฏิเสธจะไม่ใช่ no ตรง ๆ แต่จะใช้การพูดอ้อมค้อม หรือใช้คำว่า But...."

ข้อคิดบางประการจาก TESOL Summer Institute 2529

เปรมวดี มัลลินส์

ระหว่างวันที่ 28 กรกฎาคม ถึง 15 สิงหาคม 2529 ผู้เขียนได้มีโอกาสไปศึกษาที่ TESOL Summer Institute ที่มหาวิทยาลัยฮาวาย จากการศึกษาครั้งนี้ ผู้เขียนได้ข้อคิดบางประการซึ่งขอนำมาเสนอ ณ ที่นี้

การใช้การเขียนคำบอกในการสอนแบบ communicative (The Use of Dictation in Communicative Language Teaching)

ผู้เขียนได้ข้อคิดนี้จาก workshop เรื่อง Writing Communicative Materials for Grades 7 – 12 ซึ่ง Dr. Johnson เป็นผู้สอน

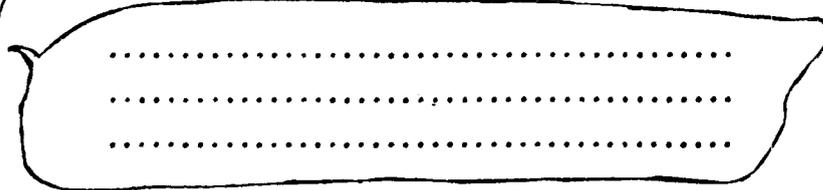
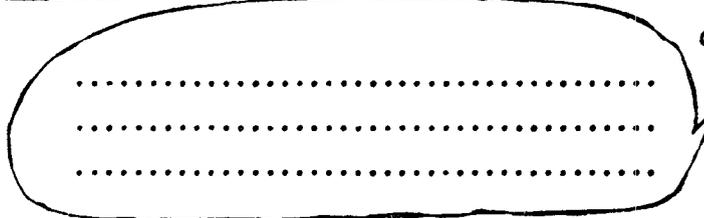
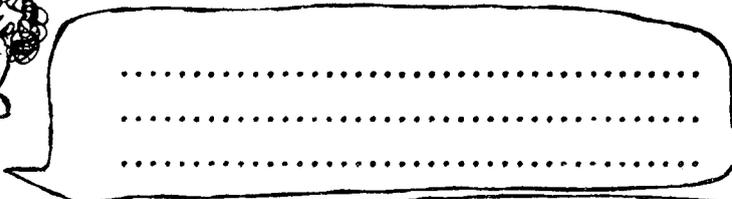
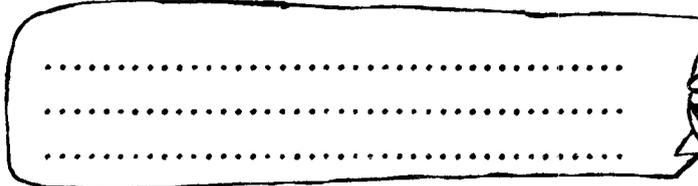
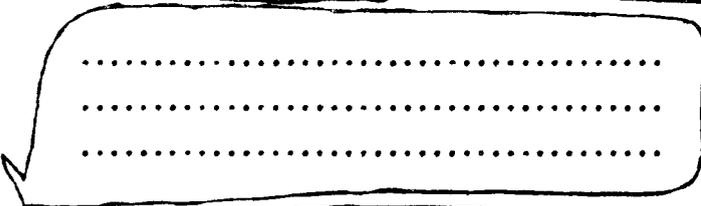
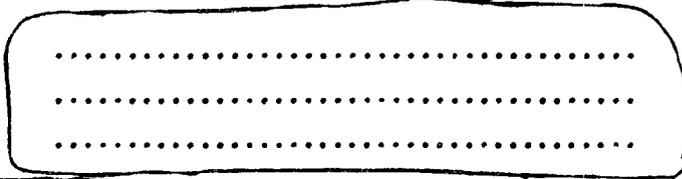
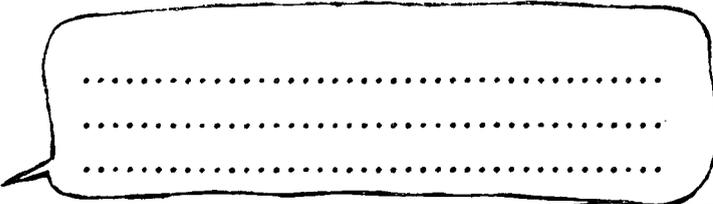
ข้อความที่ใช้เขียนคำบอกในการสอนแบบ communicative นั้นจะมีลักษณะเป็น conversation เนื่อง จากแนวคิดของการสอนภาษาแบบใหม่เชื่อว่าภาษาคือ a series of interpersonal exchanges

ข้อความที่ติดต่อกันซึ่งเป็นการโต้ตอบระหว่างบุคคล ต่อไปนี้เป็นตัวอย่าง dictation ของ Dr. Johnson ซึ่งเป็นบทสนทนาระหว่าง Perter White กับ Peter Brown

1. And, a very good morning to you too, my old friend.
2. What's happening these days ?
3. Oh, Brown, you've got no idea.
4. I'm attending an incredibly boring workshop at the University of Hawaii.
5. True ?
6. I have to sit for three hours, and listen to the instructor droning on about communicative language learning.
7. You should have (should've) come surfing with me at Ala Moana yesterday.
8. Have you got to go today ?
9. Unfortunately, yes.
10. I've got to write a report about it when I get back to my school.

เมื่อตรวจสอบความถูกต้องของการเขียนคำบอกแล้ว Dr. Johnson ก็ให้เขียนบทสนทนาลงใน speech balloons เพื่อแสดงว่าผู้เรียนเข้าใจ the communicative exchange of meaning (การโต้ตอบเพื่อสื่อความหมาย)

Here are some pictures of Peter White and Peter Brown. Write the sentences in the special balloons to show what each boy said. Write the names under faces to show who said what.

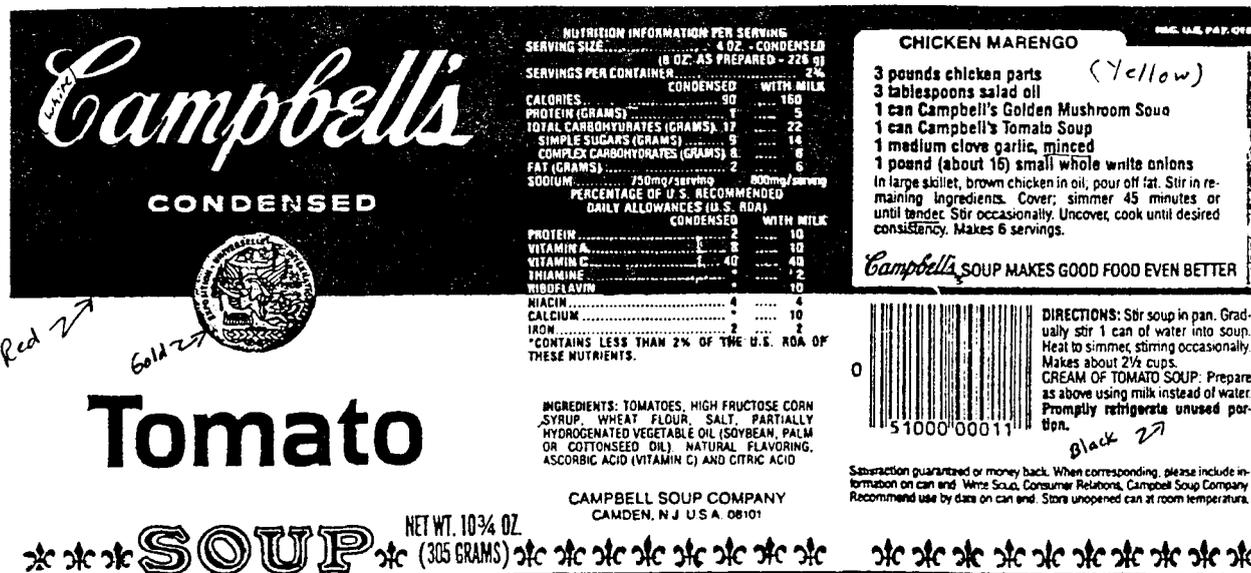

เมื่อเอาบทสนทนาใส่ speech balloons เรียบร้อยแล้ว ก็อาจจะเอาไปใช้ฝึก dialogue practice หรือทำ reported speech ได้ หรืออาจจะให้นักเรียนเขียนบทสนทนาในทำนองเดียวกันแล้วให้จับบทสนทนานั้นบอกคำบอกให้เพื่อนร่วมชั้นเขียน

สอนภาษาอังกฤษจากฉลากซूप (Teaching From a Soup Label)

ข้อคิดนี้ ผู้เขียนได้จาก workshop เรื่อง Using What You Have to Teach ผู้สอนคือ Dr. Ted Plaister

Dr. Plaister กล่าวว่า เราไม่จำเป็นต้องยึดตำราที่แต่งขึ้นสำหรับผู้เรียนภาษาอังกฤษเป็นภาษาต่างประเทศมากจนเกินไป ทั้งนี้ไม่ได้หมายความว่าตำราเหล่านั้นไม่มีความหมาย แต่มี material มากมายที่ไม่ได้เขียนขึ้นสำหรับการสอนภาษาโดยเฉพาะ แต่มีประโยชน์มากในการสอนภาษาต่างประเทศเช่นฉลากซूप

มีสิ่งที่จะสอนจากฉลากซूपได้หลายประการ เช่น

Idioms ของ Soup

- The fog is as thick as pea soup.
- Too many cooks spoil the broth.
- to be souped up เป็นแสลงที่ใช้กับรถยนต์ มีความหมายว่าทำให้มีกำลัง อาจจะใช้ได้ในประโยคตัวอย่างต่อไปนี้ It's an old car, but it's souped up. So, it can go very fast.
- to be in the soup = to be in trouble ใช้ใน informal situation ตัวอย่างเช่น If I get home very late, I will be in the soup.
- Soup's on ใช้ใน informal situation อีกเช่นกัน หมายความว่า อาหาร (มื้อกลางวันหรือมื้อเย็น) พร้อมแล้ว เชิญรับประทานได้

ส่วนเครื่องปรุงที่อธิบายยาก ได้แก่

high fructose corn syrup

partially hydrogenated vegetable oil (soybean, palm or cottonseed oil)

corn syrup มีขายตามซูเปอร์มาร์เก็ต fructose เป็นน้ำตาลผลไม้ซึ่งมีขายตามซูเปอร์มาร์เก็ตเช่นเดียวกัน

hydrogenate หมายความว่า ผสมกับไฮโดรเจนหรือเอาไฮโดรเจนใส่ลงไป ในที่นี้ คือการทำให้ไขมันเป็นของเหลว

Chicken Marengo Recipe

ประการแรก ครูควรจะสอนศัพท์ก่อน ศัพท์ที่ควรสอนได้แก่ clove, mince, brown, simmer, tender

clove = กลีบ

1 clove of garlic = กระเทียม 1 กลีบ

นอกจากนั้น ครูอาจจะสอนคำลักษณะนามคำอื่น ๆ สำหรับพืชผักเช่น head (หัว)

1 head of	$\left\{ \begin{array}{l} \text{garlic} \\ \text{cabbage} \\ \text{lettuce} \\ \text{cauliflower} \end{array} \right.$

หรือ bunch เช่น

1 bunch of	$\left\{ \begin{array}{l} \text{bananas} \\ \text{grapes} \\ \text{lychees} \end{array} \right.$

mince = สับอย่างละเอียด

ครูควรจะสอนด้วยว่า mince ต่างจาก slice (หั่นเป็นชั้นบางๆ), chop (สับหยาบๆ), dice (หั่นเป็นชั้นสี่เหลี่ยมลูกเต๋า) ในการสอนคำเหล่านี้ ครูอาจจะนำเอาของเข้าไปหั่นและสับให้นักเรียนดู

brown = ทอดจนเป็นสีเหลืองหรือน้ำตาล

brown นอกจากจะเป็นคำคุณศัพท์แล้ว ยังเป็นคำกริยาได้อีกด้วย ตัวอย่าง เช่น brown chicken,

brown meat

simmer = เคี่ยว (อาหาร) ให้เดือดกรุ่นๆ

ศัพท์คำนี้ นอกจากจะใช้กับการทำกับข้าวแล้ว ยังอาจใช้กับคนได้อีกด้วย เช่น He is *simmering* with anger.

tender = นุ่ม

คำคุณศัพท์คำนี้ใช้กับเนื้อสัตว์เมื่อต้องการที่จะพูดว่าเนื้อสัตว์นุ่มหรือเบื่อย ครูควรจะให้คำตรงกันข้าม

tender ≠ tough

นอกจากจะสอนศัพท์แล้ว ครูควรจะอธิบาย ellipsis (การละคำ) ใน Chicken Marengo Recipe ด้วย คำที่ขีดเส้นใต้ คือคำที่ละไว้

ในส่วนที่เป็นเครื่องปรุงนั้น คำว่า *of* ถูกละไว้ เช่น 3 pounds *of* chicken parts ; 3 tablespoons *of* salad oil ; 1 can *of* Campbell's Golden Mushroom Soup, etc.

นอกจากนั้น relative clause ก็ถูกละไว้ เช่น 1 medium clove garlic, minced. ถ้าจะเขียนให้เต็มตามแบบภาษาที่ใช้เขียนและพูดกันแล้วก็เป็น 1 medium clove *of* garlic, *which has been* minced.

ในส่วนที่เป็นวิธีทำ articles ถูกละไว้ บางครั้งประธาน กริยา กรรม บุรพบท และคำเชื่อมก็ถูกละไว้ด้วย

In a large skillet, brown *the* chicken in oil ; *then* pour off *the* fat. Stir in *the* remaining ingredients. Cover *the* skillet ; simmer for 45 minutes or until *it is* tender. Stir occasionally. Uncover *the* skillet, and cook until *the* desired consistency is reached. This makes 6 servings.

Slogan คำขวัญ

ในฉลากซุบน้ำ มีคำขวัญอยู่ประโยคหนึ่งคือ Campbell's soup makes good food even better.

ครูอาจจะให้ตัวอย่างคำขวัญอื่นๆ เพื่อว่านักเรียนจะได้เข้าใจคำว่า slogan ได้ดียิ่งขึ้น ตัวอย่างเช่น

Maxwell House coffee—good to the very last drop,

Things go better with Coke.

Double your pleasure, double your taste—Wrigley's

Doublemint Chewing Gum.

ครูอาจจะถามนักเรียนว่าคำขวัญของแอมบีเบลซุบน้ำเชื่อหรือไม่ นักเรียน จะตอบคำถามนี้ได้อย่างไร

พิจารณาตารางบอกคุณค่าทางอาหาร (Nutrition Information Table)

Directions วิธีเตรียมซุบน้ำ

ในวิธีเตรียมซุบน้ำนี้ ก็มี ellipsis

Stir *the* soup in a pan. Gradually stir can of water into *the* soup. Heat *the* soup until *it* simmers, stirring *it* occasionally. This makes about 2½ cups *of* soup.

Cream of Tomato Soup :

Prepare as *directed* above using milk instead of water. Promptly refrigerate *the* unused portion.

Guarantee รับประกัน

ข้อความตอนนี้อาจจะยากสำหรับนักเรียน ทั้งนี้เป็นเพราะว่ามี ellipsis มาก

Satisfaction is guaranteed or *you will get your money back*. When corresponding with the *company/Campbell's*, please include information on *the end of the can*. Write to Soup, Consumer Relations Campbell's Soup Company. *It is recommended* that you use *the soup* by the date on *the end of the can*. Store *the unopened can* at room temperature.

Nutrition Information Table ตารางบอกคุณค่าทางอาหาร

ตารางบนฉลากซุบน้ำบอกคุณค่าทางอาหาร 2 ประการด้วยกัน คือ ตารางบอกคุณค่าทางอาหารของซุบน้ำปริมาณหนึ่งถ้วยตวงครึ่ง (Nutrition Information per Serving) และจำนวนคุณค่าทางอาหารของซุบน้ำคิดเป็นเปอร์เซ็นต์เมื่อเปรียบเทียบกับจำนวนสารอาหารที่ร่างกายควรจะได้รับแต่ละวันตามคำแนะนำของรัฐบาลอเมริกัน (Percentage of U.S. Recommended Daily Allowances)

เราอาจจะเติมนมลงไปนซุบน้ำก็ได้ เมื่อเติมนมลงไปแล้ว คุณค่าทางอาหารของซุบน้ำจะเพิ่มขึ้น ยกเว้นวิตามินซีซึ่งจะมีจำนวนคงเดิม

ในตารางบอกคุณค่าทางอาหารนั้น จะสังเกตเห็นได้ว่ามีเครื่องหมายคอกจันอยู่สามคอก เครื่องหมายคอกจันเหล่านั้นใช้เพื่อแสดงให้เห็นว่าสารอาหารเหล่านั้นมีน้อยกว่าจำนวนที่รัฐบาลอเมริกันแนะนำ 2%

อย่างไรก็ตาม เมื่อศึกษาตารางบอกคุณค่าทางอาหารแล้ว เราอาจจะสรุปได้ว่าคำขวัญของ Campbell's ที่ว่า Soup is good food นั้นไม่ใช่คำขวัญที่เกินจริง

Gold Medal เหรียญทอง

บนฉลากซूप ภายใต้คำว่า CONDENSED มีวงกลมสีทอง ภายในวงกลมสีทองนั้นมีตัวอักษรสีดำและภาพลายเส้นสีดำตราเหรียญทองนี้แสดงให้เห็นว่าซूपแคมป์เบลได้รางวัลในงานแสดงอาหารในปี ค.ศ. 1900 เป็นตราแสดงคุณภาพ

Decoration ลายที่ใช้เป็นเครื่องประดับบนฉลากซूप

ตอนล่างของฉลากซूप มีลายประดับโดยรอบ เป็นลาย fleur-de-lis ซึ่งเป็นสัญลักษณ์ของราชวงศ์บูร์บอง (Bourbon) แห่งประเทศฝรั่งเศส พิมพ์ตัวสีทองลาย fleur-de-lis นี้ใช้เพื่อแสดงว่าซूपแคมป์เบลเป็นซूपที่มีคุณภาพสูง

Campbell นามนี้สำคัญไฉน

ในอเมริกาซึ่งเป็น melting pot นั้น นามสกุลบอกเชื้อชาติดั้งเดิมของชาวอเมริกันได้ Campbell เป็นชื่อสก็อต ชื่อสกุลสก็อตอื่น ๆ ได้แก่

Stewart	McIntosh	
McDonald	McLean	
Mcduff	Mcleish	
นอกจากนี้	ครูอาจจะสอนชื่อสกุลของชาวอเมริกันที่มีเชื้อชาติเดิมอื่น ๆ ได้อีก เช่น ชื่อสกุลไอริช	
Kelly	Guinness	O'Brien
Kennedy	Maginnis	O'Neil
Mullins	McCarthy	O'Toole
	etc.	

เท่าที่กล่าวมานี้ จะเห็นได้ว่าฉลากซूपใช้สอนภาษาอังกฤษได้เป็นอย่างดี นอกจากจะใช้สอนศัพท์สอนภาษาและไวยากรณ์แล้ว ยังใช้สอนวัฒนธรรมได้อีกด้วย

สรุป

ข้อคิดที่ได้จาก TESOL Summer Institute ปี 2529 ทำให้เห็นได้ชัดว่า material ที่ใช้สอนภาษาและวัฒนธรรมได้เป็นอย่างดีนั้นไม่จำเป็นจะต้องเป็นตำราที่เขียนขึ้นเพื่อสอนภาษาต่างประเทศเสมอไป material อื่น ๆ อาจช่วยให้นักเรียนได้เรียนรู้จักโลกที่เป็นจริง (the real world) ไม่ใช่แต่เพียงโลกในห้องเรียนเท่านั้นนอกจากนั้น material ที่ไม่ใช่ตำราเรียนยังอาจช่วยให้การเรียนสนุกสนานและประทับใจอยู่ในความทรงจำของนักเรียนได้อีกด้วย

ข้อคิดอีกประการหนึ่งจาก TESOL Summer Institute ปี 2529 ก็คือการเขียนคำบอก ซึ่งเป็นวิธีการสอนที่มีมาตั้งแต่เริ่มแรกที่มีการสอนภาษาต่างประเทศ ก็สามารถนำมาใช้ในการสอนแบบ communicative ได้

ข้อคิดของ Dr. John Oller

ในเรื่องที่เกี่ยวกับการประเมินผล

เปรมวดี มัลลินส์

ถาม ขอทราบเทคนิคการสร้างแบบสอบถาม (questionnaire) ที่เชื่อถือได้สำหรับภาษาอังกฤษธุรกิจ (Business English) คือ แบบสอบถามสำหรับให้นักธุรกิจตอบ

ตอบ แบบสอบถามไม่ได้ให้ผลคงที่ที่ต้องการเสมอไป คนเราบางครั้งก็ไม่ทราบคำตอบ เช่น ถ้าถามว่าในสถานการณ์เช่นนี้ จะพูดยังไง ถ้าผู้ถูกถามไม่ได้อยู่ในสถานการณ์เช่นนั้น ก็ไม่รู้ว่าจะพูดยังไง จะใช้ภาษาอย่างไร

สิ่งที่ควรทำก็คือ สังเกตการใช้ภาษา in the full range of contexts ที่เราสนใจ แล้ววิเคราะห์การใช้ภาษา

ขอบข่ายการใช้ภาษาในการเจรจาต่อรองทางธุรกิจ (business negotiations) นั้นเกือบจะทำนายไม่ได้ อาจจะมี

Greetings

Small Talk

Unrelated topics

Questions and Answers

Proposals

Discussions

Conclusions

ข้อมูลทางภาษาที่ใช้ในหัวข้อเหล่านี้ไม่อาจจะใช้แบบสอบถามถามได้ คนส่วนใหญ่รู้โดยสัญชาตญาณ (intuitively) ว่าจะต้องใช้ภาษาอย่างไร แต่อธิบายไม่ได้ at a conscious level

นอกจากนั้น นักธุรกิจก็อาจจะใช้กลยุทธ์ (strategies) ที่ต่างกัน บางคนอาจจะพูดมาก บางคนอาจพูดน้อย การรับรอง (entertain) ลูกค้านั้นก็อาจจะต่างกัน

ถาม ควรบันทึกเสียงการเจรจาต่อรองที่เกิดขึ้นจริง ๆ แล้ววิเคราะห์ภาษาหรือไม่

ตอบ ควร แต่ว่าคนเราอาจจะไม่พูดตามธรรมชาติ หรือทำตามธรรมชาติ เมื่อรู้ว่ากำลังถูกบันทึกเสียง

วิธีที่ศึกษาก็คือ การที่เรามีส่วนร่วมในการเจรจาต่อรองทางธุรกิจนั้น ๆ หรือถ้าทำไม่ได้ก็สังเกตคนที่กำลังเจรจาต่อรอง โดยไม่ใช่เครื่องบันทึกเสียง

แต่ธุรกิจไม่ได้มีอยู่ประเภทเดียว มีหลายประเภท เช่น การพาณิชย์ การค้าระหว่างประเทศ การขายของในบ้าน การจัดการโรงแรม ดังนั้น การที่จะใช้คำว่า business language จึงไม่มีความหมาย เพราะกว้างเกินไป เราจะต้องพูดถึงการสื่อสารในวง (context) ที่เฉพาะเจาะจงกว่านั้น (communication in a more specific context)

ถาม ถ้าเราบันทึกเสียงการประชุมทางธุรกิจ (business meetings) โดยไม่ให้นักธุรกิจรู้ตัว บันทึกการสนทนา ระหว่างเจ้าของภาษา (native-speakers) กับผู้ที่ไม่ใช่เจ้าของภาษา (non-native speakers of English) ทั้งหมด 10 บทสนทนา จากนั้นวิเคราะห์บทสนทนา หาคำศัพท์ไวยากรณ์ และ สำนวน ที่ใช้มากและบ่อย เพื่อใช้เป็นหลักในการเขียนบทเรียน ท่านคิดว่าวิธีการเขียนบทเรียนแบบนี้ดีหรือไม่อย่างไร

ตอบ ภาษาที่ใช้มากและบ่อยครั้ง คือ ภาษาที่มีความสำคัญอย่างนั้นหรือ ภาษาที่ใช้มากและบ่อยครั้ง ไม่จำเป็นจะต้องเป็นภาษาที่มีความสำคัญมากเสมอไป ตัวอย่างเช่น ภาษาที่ใช้ตกลงกันในการตัดสินใจขั้นสุดท้าย (agreeing to a final decision) ไม่ได้เป็นภาษาที่ใช้กันมากและบ่อยเลย แต่มีความสำคัญมากที่สุด

สิ่งที่เราควรสอนก็คือ สอนให้ผู้เรียนใช้ภาษาอังกฤษได้และพูดภาษาอังกฤษได้เป็นอย่างดี (produce and speak English effectively)

ในการพบปะกันทางธุรกิจนั้น นักธุรกิจใช้กลวิธีต่าง ๆ กัน บางครั้งก็มีการใช้ paralinguistic features เพื่อให้บรรลุผลตามที่ตนต้องการ การสอนภาษาที่ใช้มากและบ่อย ๆ นั้น ไม่ได้เป็นการเตรียมผู้เรียนสำหรับการนี้ จำเป็นจะต้องสอนความละเอียดอ่อนของภาษาคำย (subtleties of the language)

ตัวอย่างเช่น บางคนอาจจะพูดว่า I don't agree with you. แต่บางคนที่ฉลาดกว่าหรือรู้ภาษาละเอียดกว่าอาจจะพูดว่า I wonder if you could explain.

นักธุรกิจจำเป็นจะต้องเป็นผู้ที่มีความสามารถในการสื่อสารได้เป็นอย่างดี (Businessmen need to be effective communicators)

ถาม เราจะได้รับประโยชน์จากการวิเคราะห์ภาษาที่ดังกล่าวกังข้างต้นได้อย่างไร

ตอบ คงจะไม่ได้ เพราะ Context of the Communication ประกอบด้วย

Verbal Context

Textual Context

Facts/Behavior

Setting

History

Motives

Motives เป็นสิ่งสำคัญ ต้องเข้าใจ motives จึงจะเข้าใจ texts

ถาม จะเอาผลการวิเคราะห์ภาษาที่ทำได้มาใช้ประโยชน์ได้อย่างไร

ตอบ ก่อนที่จะเอาผลการวิเคราะห์ภาษาที่ทำได้มาใช้ประโยชน์ได้นั้น จะต้องมีการ generative view/theory of how negotiations take place เสียก่อน ใน generative theory ปกติการเจรจาต่อรองจะมี critical elements คือ Buyers and Sellers Middlemen, Lawyers ทุกฝ่ายต่างก็มีจุดมุ่งหมายที่จะให้ได้เงินให้มากที่สุด จุดมุ่งหมายนี้จะ interact กัน Negotiation process จะนำไปสู่การตกลงราคาที่เป็นที่ยอมรับของทุกฝ่าย

สิ่งที่ทุกฝ่ายพูดนั้น เราจะไม่เข้าใจถ้าไม่เข้าใจ deeper underlying plans.

ในการสอนให้ผู้เรียนเข้าใจ business language นั้น ข้าพเจ้าจะเก็บข้อมูลและหา generative system ที่จะอธิบายข้อมูลทั้งหมดได้ เราจะเสนอ generative system อย่างไรให้ซับซ้อนพอเพื่อว่าผู้เรียนจะได้ภาษาพอที่จะ deal with the whole system แล้วก็เรียนภาษาต่อไปจนเข้าใจถึงความละเอียดอ่อนของภาษา แล้วก็ก้าวหน้าเพิ่มพูนความรู้ต่อไปอย่างสม่ำเสมอ

ข้าพเจ้าจะเริ่มด้วยปัญหาการเจรจาต่อรองอย่างง่าย ๆ ก่อน แล้วก็ให้ปัญหาซับซ้อนขึ้น ปัญหาง่าย ๆ นั้นเป็นปัญหาที่มีองค์ประกอบครบคือ

1. money
2. Commodities/Services
3. Buyers/Sellers
4. Transactions

โลกของธุรกิจเป็นโลกที่ซับซ้อนมาก เราพูดถึงธุรกิจอย่างกว้าง ๆ ไม่ได้ เราจะต้องพูดถึงเรื่องหนึ่งเรื่องใดให้เฉพาะเจาะจงลงไป

Text analysis เป็นสิ่งที่ต้องทำ text กับ facts จะต้องสัมพันธ์กัน ถ้าผู้เรียนรู้ facts ครูก็จะต้องรู้ facts เพื่อที่จะหา text มาสอนได้ ถ้าผู้เรียนไม่รู้ facts ครูก็ต้องสอนทั้งธุรกิจและภาษาอังกฤษ

ถาม ข้อสอบ (Test) ที่มีคำถามหลายลักษณะ (multiple choice, cloze, matching, etc.) นั้น เราจะตัดสินความเที่ยง (validity) ของ test ได้อย่างไร ถ้า test นั้นใช้ไปเพียงครั้งเดียว

ตอบ สำหรับนักธุรกิจ Validity หมายความว่าใช้ได้หรือไม่ ทำเงินหรือไม่ นักธุรกิจ (รวมทั้งผู้ที่สอนภาษาอังกฤษธุรกิจ) ไม่มีเวลาพอที่จะมาตัดสิน ความเที่ยงหรือความเชื่อถือได้ทางสถิติ ท่านต้องเสี่ยงและหวังเอาว่าท่านทำถูก ทำ test ให้ดีที่สุดเท่าที่จะทำได้ตามทฤษฎีที่ดีที่สุดที่มีอยู่ นั่นแหละคือ ความเที่ยง ถ้าใช้ได้ก็ถือว่ามีความเที่ยง

ถาม วิธีใดเป็นวิธีที่ง่ายในการประเมินผลการสอนและบทเรียน

ตอบ หาทฤษฎีที่ดีทฤษฎีหนึ่ง และดูว่าบทเรียนเป็นไปตามทฤษฎีนั้นไหม

ถาม ทฤษฎีอะไร

ตอบ ทฤษฎีที่ดี ทฤษฎีที่ให้ความเข้าใจ pragmatic relationship between text and facts

หากทฤษฎีที่ดี และประเมินผลบทเรียนตามทฤษฎีนั้น ถามตัวเองว่า บทเรียน based on a “story” หรือไม่ คือมีสถานการณ์ที่เป็นจริงหรือไม่ สถานการณ์ที่เกี่ยวข้องกับแรงจูงใจ ประสบการณ์ การแก้ปัญหา

ทฤษฎีจำเป็นต้องมีรากฐานอยู่บนความเข้าใจที่ว่า การสื่อสาร (communication) คืออะไร และมีกลไกอย่างไร

ถ้าทฤษฎี valid ก็จะมี reliable หากทฤษฎีที่ valid แล้วจะไม่ต้องกังวลกับ reliability

ถาม มีความขัดแย้งระหว่าง pragmatic ends กับ esthetic values หรือไม่

ตอบ ไม่ The most pragmatic uses of language tend to be the most esthetically effective. การพูดกันโดยใช้ภาษาอย่างง่าย ๆ ของคนรักกันเป็นภาษาที่สุนทรียเป็นภาษากวี

คำถามนี้เป็นคำถามของคนที่อยู่ในหอคอยงาช้าง

ในโลกธุรกิจ ถ้าสามารถสื่อสารกันรู้เรื่องก็พอแล้ว อย่างไรก็ตาม เราควรคำนึงถึงความแตกต่างทางด้านวัฒนธรรมด้วย ภาษาอังกฤษมีความผูกพันกับวัฒนธรรมของประเทศที่ใช้ภาษาอังกฤษ เราควรเลือกรูปแบบของภาษาอังกฤษของประเทศใดประเทศหนึ่งเป็นแบบอย่าง ข้าพเจ้าคิดว่าควรเลือกรูปแบบอเมริกัน เพราะภาษาอังกฤษแบบอเมริกันเป็นภาษาที่ใช้กันในโลกธุรกิจในปัจจุบันนี้

ถาม ท่านคิดอย่างไรเกี่ยวกับศัพท์เฉพาะที่ใช้ในการวัดและประเมินผล เช่น Summative, Normative, Criterion-referenced test

ตอบ ศัพท์เฉพาะเหล่านี้ไม่สำคัญ สิ่งที่สำคัญก็คือ แบบทดสอบที่ดีที่สุด และทฤษฎีที่ดีที่สุด เราควรมี a best working model ซึ่งเป็นสิ่งที่เป็นไปได้

Pragmatic approach ย่อมดีกว่า Natural approach เพราะว่า Natural approach ไม่มีหลักสูตร ไม่มีแผนวางไว้ว่า จะก้าวหน้าอย่างไร

Pragmatic theory ย่อมดีกว่า Alderson's listing approach เพราะเราจำเป็นต้องมี generative system ซึ่งมีรากฐานอยู่บนความเข้าใจความสัมพันธ์กันระหว่าง grammatical categories และ experiential categories และจะเอาทั้งสองอย่างนี้ไปประยุกต์ใช้กับการสอนภาษาอย่างไร

ให้นักสถิติกังวลกับเรื่อง validity, reliability ไปเถิด

ข้าพเจ้าได้สร้าง pragmatic-tests มาเป็นเวลา 15 ปีแล้ว และพิสูจน์แล้วว่าใช้ได้ผล มีทั้ง validity และ reliability งานวิจัยในเรื่องนี้จะไม่ให้อะไรใหม่

เราได้พยายามทำสิ่งที่เราไม่รู้มานานแล้ว เราควรจะทำสิ่งที่เรารู้มากกว่า เรารู้ว่า negotiation ประกอบด้วยความสัมพันธ์ลักษณะหนึ่ง มีการวางแผน (Game plans) มี programs ใช้ความรู้นั้นให้เป็นประโยชน์ดีกว่าที่จะมาวิเคราะห์ข้อมูลที่มาดกมายก่ายกอง

ลิมศัพท์เฉพาะเกี่ยวกับการวัดและประเมินผลเถิด ข้าพเจ้าก็จะเลิกใช้คำว่า “Episodic Organization” จะใช้คำว่า “Story Hypothesis” แทน

เปรมวดี มัลลินส์ ผู้ถอดเทปและเรียบเรียง

การประเมินผลหลักสูตรภาษาอังกฤษพื้นฐาน

สุวัฒน์ สุขมลสันต์

ความสำคัญของปัญหา

หลักสูตรภาษาอังกฤษพื้นฐาน (Foundation English) ของสถาบันภาษาจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ที่ทำการประเมินครั้งนี้เป็นหลักสูตรที่เพิ่งเปิดใช้เมื่อปีการศึกษา 2528 เป็นปีแรก โดยมีความมุ่งหมายที่จะทำให้หลักสูตรมีความต่อเนื่องกับหลักสูตรภาษาอังกฤษระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ของกระทรวงศึกษาธิการ และมุ่งทำการเรียนการสอนตามแนว Communicative Approach หลักสูตรนี้เปิดทำการสอนแก่นิสิตทุก ๆ คณะในจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย โดยไม่ได้มีการนำมาทดลองสอนในโครงการนำร่อง (pilot project) ใดมาก่อน เนื่องจากระยะเวลาไม่อำนวย

ดังนั้น เพื่อให้กระบวนการในการพัฒนาหลักสูตรครบถ้วน และเพื่อให้ได้ข้อมูลส่วนหนึ่งที่จะนำไปปรับปรุงหลักสูตรดังกล่าวนี้ดียิ่งขึ้น จึงได้ทำการประเมินผลหลักสูตรภาษาอังกฤษพื้นฐานนี้ ในภาคปลายปีการศึกษา 2528 ก่อนที่จะสิ้นสุดภาคปลายเล็กน้อย คือ ในระหว่างเดือนมกราคม และกุมภาพันธ์ 2529 ซึ่งเป็นระยะเวลาที่นิสิตและอาจารย์ได้มีโอกาสใช้ตำราในการเรียนการสอนของหลักสูตรดังกล่าวเกือบทั้งหมดแล้ว

วัตถุประสงค์ของการประเมินผลครั้งนี้

การประเมินผลครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์ต่อไปนี้

1. เพื่อประเมินหลักสูตรใหม่วิชาภาษาอังกฤษพื้นฐานที่จัดโดยสถาบันภาษาว่าเหมาะสมกับระดับความสามารถของผู้เรียนหรือไม่ สนองความต้องการของคณะวิชาต่าง ๆ หรือไม่ สอดคล้องกับหลักสูตรในระดับมัธยมศึกษาหรือไม่ และมีประสิทธิภาพมากน้อยเพียงใด
2. เพื่อประเมินผลหลักสูตรใหม่วิชาภาษาอังกฤษพื้นฐานว่า มีเนื้อหาวิชาและกิจกรรมการเรียนการสอนเหมาะสมหรือไม่
3. เพื่อประเมินผลกระบวนการจัดการเรียนการสอนวิชาภาษาอังกฤษพื้นฐานว่า เหมาะสมหรือไม่
4. เพื่อประเมินผลความสอดคล้องของเนื้อหาหลักสูตร วัตถุประสงค์ และการประเมินผลของหลักสูตรว่า มีมากน้อยเพียงใด

คำถามเชิงประเมิน

เพื่อให้ได้คำตอบตามวัตถุประสงค์ดังกล่าวแล้ว ผู้ประเมินได้ทำการประเมินตามคำถามเชิงประเมิน 15 ข้อ (โปรดดูตารางที่ 1)

ตารางที่ 1 มิติต่างๆ ในการประเมินผลหลักสูตรภาษาอังกฤษพื้นฐาน ปีการศึกษา 2528

มิติการประเมิน	คำถามเชิงประเมิน	ข้อมูลที่ต้องการ	แหล่งของข้อมูล	วิธีเก็บรวบรวมข้อมูล	วิธีวิเคราะห์ข้อมูล	เกณฑ์การประเมิน	วิธีการประเมิน
เนื้อหา (สาระและผล)	1. หลักสูตรสนองความต้องการของสังคมหรือไม่น?	- ความสำคัญและปริมาณการใช้ภาษาอังกฤษในสังคมมหาวิทยาลัย - ทัศนคติสำคัญของภาษาที่ใช้ในสังคม	- งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง - บทความและเอกสารทางวิชาการ - คำบรรยายของผู้เชี่ยวชาญทางการศึกษา	- รวบรวมข้อเท็จจริงและความเห็นที่เกี่ยวข้อง	- วิเคราะห์เนื้อหาของเอกสารที่เกี่ยวข้องและลำดับทักษะที่ต้องการ	- ความสอดคล้องในระดับสูงกับเป้าหมายกลางขึ้นไป	- เปรียบเทียบจุดมุ่งหมายและเนื้อหาของหลักสูตรกับความต้องการของสังคมในการใช้ภาษาอังกฤษ
	2. หลักสูตรสนองความต้องการของคณะต่างๆ หรือไม?	- ความสำคัญและปริมาณการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการเรียนการสอนวิชาต่าง ๆ ในมหาวิทยาลัย - ทัศนคติสำคัญของภาษาอังกฤษที่ใช้ในมหาวิทยาลัย	- งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง - คำบรรยายของผู้เชี่ยวชาญทางการศึกษา	- รวบรวมข้อเท็จจริงและความเห็นที่เกี่ยวข้อง	- วิเคราะห์เนื้อหาของเอกสารที่เกี่ยวข้อง - ทหารอณะ และ X ของการใช้ภาษาอังกฤษแต่ละทักษะ	- อาจารย์ 50% เห็นความสำคัญ - นิสิต > 50% เห็นความสำคัญของข้อมูลเหมือนข้อ 1	- เปรียบเทียบจุดมุ่งหมายและเนื้อหาของหลักสูตรกับความต้องการของอาจารย์และนิสิตในการใช้ภาษาอังกฤษในมหาวิทยาลัย

(สภาวะแวดล้อม) CONTEXT

ตารางที่ 1 (ต่อ)

ชนิดการประเมิน	คำถามเชิงประเมิน	ข้อมูลที่ต้องการ	แหล่งของข้อมูล	วิธีเก็บรวบรวมข้อมูล	วิธีวิเคราะห์ข้อมูล	เกณฑ์การประเมิน	วิธีการประเมิน
ผลการประเมิน	5. หลักสูตรสนองความต้องการของผู้เรียนหรือไม่?	-ปริมาณการใช้ภาษาอังกฤษของนิสิตทั้งในและนอกห้องเรียน -ทักษะที่สำคัญของภาษาอังกฤษที่ใช้	-งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	-รวบรวมข้อเท็จจริงจากงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง -แจกแบบสอบถามให้ นิสิตตอบ	-วิเคราะห์เนื้อหาของเอกสารที่เกี่ยวข้อง -หาระดับความสำคัญของภาษาและลำดับที่ของปริมาณการใช้แต่ละทักษะ	-นิสิต \geq 50% มีความเห็นระดับ \geq 2.50 -นิสิต \geq 50% ใช้ทักษะนั้น ๆ -ความสอดคล้องของข้อมูล	-เปรียบเทียบจุดมุ่งหมายและเนื้อหาของหลักสูตรกับความต้องการและการใช้ภาษาอังกฤษทักษะต่าง ๆ ของนิสิต
	4. หลักสูตรสอดคล้องกับหลักสูตรภาษา ภาษาอังกฤษในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายหรือไม่?	-ลักษณะของหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลายด้านคำศัพท์ โครงสร้างทางไวยากรณ์ เนื้อหาของเรื่องให้อ่าน แบบฝึกหัด และรูปคำของคำศัพท์ -วิธีสอนและกิจกรรมการเรียนรู้การสอนของหลักสูตรทั้ง 2 ระดับ	-นิสิต -หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย -ตำราเรียนภาษาอังกฤษระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย -ตำราเรียนภาษาอังกฤษระดับมัธยมศึกษา -มัธยมศึกษาตอนปลาย -งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	-แจกแบบสอบถามให้ นิสิตตอบ -วิเคราะห์เอกสารต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง	-หาร้อยละของคำถามแต่ละมิติ -หาร้อยละของเนื้อหาตามโครงสร้างทางภาษาและรูปคำของคำศัพท์	-จำนวนผู้ตอบ \geq 50% ตอบว่าได้เรียนเนื้อหา -จำนวนผู้ตอบ \geq 50% ตอบว่าลักษณะบางอย่างของ 2 หลักสูตร เหมือนกัน -โครงสร้างทางภาษา และรูปคำของคำศัพท์ของหลักสูตรทั้ง 2 ระดับ \geq 50%	-เปรียบเทียบข้อมูลที่ได้กับเกณฑ์ที่กำหนดไว้ในแต่ละด้าน

(สงวนลิขสิทธิ์)

CONTEXT

ตารางที่ 1 (ต่อ)

นักศึกษา ประเมิน	คำชมเชย ประเมิน	ข้อมูลที่ต้องการ	แหล่งของข้อมูล	วิธีเก็บรวบรวมข้อมูล	วิธีวิเคราะห์ข้อมูล	เกณฑ์การประเมิน	วิธีการประเมิน
	5. วิธีการเรียนการสอน ของหลักสูตรสอดคล้องกับแนวคิดของ ปรัชญาการศึกษา การสอนภาษาใน สมัยปัจจุบันหรือไม่?	-แนวคิดและปรัชญา เรียนการสอนของ หลักสูตรภาษาอังกฤษ พื้นฐาน -แนวคิดและปรัชญา ทางการเรียนการสอน ภาษาในสมัยปัจจุบัน	-หลักสูตรและเนื้อหา ของภาษาอังกฤษ พื้นฐาน -ตำราการเรียน การสอนภาษาตั้งแต่ ปี 2519 -เอกสารต่าง ๆ ทางการเรียนการ สอนภาษาที่เกี่ยวข้อง	-รวบรวมข้อเท็จจริง จากเอกสารต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง	-วิเคราะห์เนื้อหาของ เอกสารที่เกี่ยวข้อง	-ในระยะ 10 ปีที่แล้ว มีตำราและบทเรียน เกี่ยวกับการเรียน การสอนภาษาแนว ใหม่แพร่หลายมาก อย่างน้อย 5 เล่ม -การเรียนการสอน ภาษาในต่างประเทศ ปัจจุบันมีนิยมแนวคิด ใหม่	-เปรียบเทียบแนวคิด และปรัชญาการเรียน การสอนของหลัก สูตรและของตำรา ด้านการเรียนการ สอนในปัจจุบัน

ตารางที่ 1 (ต่อ)

มิติการประเมิน	คำถามเชิงประเมิน	ข้อมูลที่ต้องการ	แหล่งของข้อมูล	วิธีเก็บรวบรวมข้อมูล	วิธีวิเคราะห์ข้อมูล	เกณฑ์การประเมินผล	วิธีการประเมิน
มิติการประเมิน	1. วัตถุประสงค์ จุดมุ่งหมายและเป้าหมายของหลักสูตรสอดคล้องกันหรือไม่?	- วัตถุประสงค์ จุดมุ่งหมายและเป้าหมายของหลักสูตร	- หลักสูตรภาษาอังกฤษของสถาบันภาษา - คู่มือ/ตำราที่ใช้ในการสอน - นิสิต - อาจารย์ - เนื้อหาของตำรา/คู่มือการสอน	- รวบรวมเอกสารที่เกี่ยวข้องและเกี่ยวข้อง - แจกแบบสอบถามให้นิสิตตอบ - แจกแบบสอบถามให้อาจารย์ผู้สอนตอบ - ใช้ตาราง Puissance	- วิเคราะห์เนื้อหาของเอกสารที่เกี่ยวข้อง - ค่า \bar{X} , S.D และ \bar{X} ของความคิดเห็นของนิสิตต่อเนื้อหาแต่ละด้าน - ค่า \bar{X} และ \bar{X} ของความคิดเห็นของอาจารย์ต่อเนื้อหาแต่ละบทในด้านต่าง ๆ - ค่าระดับคุณภาพของเนื้อหา (ค่า P.M)	- เปรียบเทียบผลการวิเคราะห์กับเกณฑ์กลางประเมิน - เปรียบเทียบผลการวิเคราะห์กับเกณฑ์ที่กำหนดไว้	
	2. เนื้อหาของหลักสูตรเหมาะสมหรือไม่?	- เนื้อหาจะสัมพันธ์กับผู้เรียนมากน้อยเพียงใดในด้านต่าง ๆ - เนื้อหาจะสัมพันธ์ผู้สอนตามความเห็นของผู้สอน - คุณภาพของเนื้อหา - มีมากน้อยเพียงใด		- ตรวจสอบคุณภาพของเนื้อหา	ความสอดคล้องใน ระดับสูงกว่าปานกลางขึ้นไป $\bar{X} \geq 5.50$ จาก 6.00 $\bar{X} \geq 2.50$ จาก 5.00 - P.M. ≥ 7.0		

(สงวนลิขสิทธิ์)

INPUT

ตารางที่ 1 (ต่อ)

วิธีการประเมิน	คำถามเชิงประเมิน	ข้อมูลที่ต้องการ	แหล่งข้อมูล	วิธีเก็บรวบรวมข้อมูล	วิธีวิเคราะห์ข้อมูล	เกณฑ์การประเมิน	วิธีการประเมิน
ผู้ศึกษาประเมิน	3. การเรียงเนื้อหาของบทกล่าวนั้นเหมาะสมหรือไม่?	-ลักษณะการเรียงเนื้อหาของบทกล่าวนั้นเหมาะสมหรือไม่ และจัดเรียงอย่างเป็นไปตามหลักการเรียงเนื้อหาจากหลักสู่รองมากน้อยเพียงใด	-ตำราเรียนของหลักสูตรทั้ง 2 รายวิชา	-รวบรวมตำราเรียนที่เกี่ยวข้อง	-วิเคราะห์การเรียงเนื้อหาทั้งสองประเภท และแต่ละรายวิชาว่าสอดคล้องกันหลักการเรียงเนื้อหาบางอย่างทีเดียว	-ในแต่ละบทมี $\bar{X} > 2.00$ จาก 5.00	-เปรียบเทียบผลการวิเคราะห์ที่กำหนดไว้
	4. เนื้อหาและกิจกรรมของหลักสูตรเหมาะสมอย่างไรและสอดคล้องกับแนวคิดของการเรียนการสอนแบบ Communicative Approach หรือไม่?	-เนื้อหาและกิจกรรมของหลักสูตรมีลักษณะอย่างไร และสอดคล้องกับแนวคิดของการสอนดังกล่าวหรือไม่	-ตำราเรียน -ความคิดเห็นของผู้สอน	-ใช้การสัมภาษณ์ผู้สอน -คิดเห็นแต่ละด้าน	-วิเคราะห์การเรียงเนื้อหา -หาร้อยละของความคิดเห็น	-ผู้ตอบ $\geq 50\%$ มีความเห็นว่ามีลักษณะต่างๆ ที่จำเป็นของการสอนแบบดังกล่าวนี้ เนื้อหาของตำราจริง	-เปรียบเทียบผลการวิเคราะห์กับเกณฑ์ที่กำหนดไว้

(สงวนลิขสิทธิ์)

INPUT

ตารางที่ 1 (ต่อ)

วิธีการประเมิน	คำถามเชิงประเมิน	ข้อมูลที่ต้องการ	แหล่งข้อมูล	วิธีเก็บรวบรวมข้อมูล	วิธีวิเคราะห์ข้อมูล	เกณฑ์การประเมิน	วิธีการประเมิน
นิตการประเมิน (กระบวนการ)	1. กิจกรรมการสอนของอาจารย์เหมาะสมกับหลักสูตรหรือไม่?	- ลักษณะการสอนของอาจารย์ตามแนว Communicative Approach	- อาจารย์ผู้สอน - นิสิต	- แจกแบบสอบถามให้อาจารย์ผู้สอนตอบ - แจกแบบสอบถามให้ นิสิตตอบ	- ทหารย่อยและลำดับที่ของกิจกรรมการแต่ละอย่าง	- ผู้สอน $\geq 50\%$ ทำกิจกรรมนั้น - p (rho) ของลำดับที่ $\geq .75$	- เปรียบเทียบกิจกรรมการสอนกับเกณฑ์ที่กำหนดไว้
	2. กิจกรรมการเรียนรู้ของนิสิตเหมาะสมกับหลักสูตรหรือไม่?	- ลักษณะการเรียนรู้ของนิสิตตามแนว Communicative Approach	- อาจารย์ผู้สอน - นิสิต	- แจกแบบสอบถามให้อาจารย์ผู้สอนตอบ - แจกแบบสอบถามให้ นิสิตตอบ	- ทหารย่อยและลำดับที่ของกิจกรรมการเรียนแต่ละอย่าง	- นิสิต $\geq 50\%$ ทำกิจกรรมนั้น - p (rho) ของลำดับที่ $\geq .75$	- เปรียบเทียบกิจกรรมการสอนกับเกณฑ์ที่กำหนดไว้
	3. ข้อทดสอบสัมพันธกับเนื้อหาของหลักสูตรมากนักน้อยเพียงใด	- ความยากง่ายของข้อสอบ - ความคิดเห็นเกี่ยวกับความสอดคล้องของบทเรียนและข้อสอบ	- อาจารย์ผู้สอน - นิสิต	- แจกแบบสอบถามให้อาจารย์ผู้สอนตอบ - แจกแบบสอบถามให้ นิสิตตอบ	- หา \bar{X} , S.D	- ความยากง่าย $5.50 \leq \bar{X} < 3.50$ จาก 7.00 - ความสอดคล้อง $\bar{X} \geq 2.50$ จาก 4.00 - t .05 < 1.96	- เปรียบเทียบความคิดเห็นกับเกณฑ์ที่กำหนดไว้และทำการทดสอบความแตกต่างของความคิดเห็น

ตารางที่ 1 (ต่อ)

มีติการประเมิน	คำถามเชิงประเมิน	ข้อมูลที่ต้องการ	แหล่งของข้อมูล	วิธีเก็บรวบรวมข้อมูล	วิธีวิเคราะห์ข้อมูล	เกณฑ์การประเมิน	วิธีการประเมิน
ผลิตภัณฑ์ (ผลิตภัณฑ์)	1. สมรรถนะในการเรียนเป็นที่น่าพอใจหรือไม่?	-ความคิดเห็นของนิสิตและอาจารย์ต่อสมรรถนะในการเรียนของนิสิต	-นิสิต -อาจารย์ผู้สอน	-แจกแบบสอบถามให้นิสิตตอบ -แจกแบบสอบถามให้เก็บรวบรวมข้อมูลที่มียู่แล้วจากรายงาน	-หาความถี่และร้อยละของการตอบแต่ละจำพวก -หาความถี่และจำนวนนิสิตทั้งหมดที่ได้รับระดับคะแนน A และ B	-ผู้ตอบ $\geq 50\%$ เห็นว่าสมรรถนะ $\chi^2 < 5.99$ $2 < 1.96$ $\chi^2 < 3.84$.05	-เปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับเกณฑ์ที่กำหนดไว้ และทดสอบความสอดคล้อง -ทดสอบความแตกต่างของอัตราส่วนของข้อมูล
	2. สมรรถนะของหลักสูตรสูงกว่าของหลักสูตรเดิมหรือไม่?	-จำนวนคนได้ B ของ FEI และ -จำนวนคนได้ A และ B ของ FEI และ FRII	-รายงานผล การสอบ ประจำภาค				
	3. แรงจูงใจของผู้เรียนอยู่ในระดับที่น่าพอใจหรือไม่?	-แรงจูงใจในการเรียนรายวิชาภาษาอังกฤษพื้นฐานทั้ง 2 รายวิชา	-อาจารย์ผู้สอน	-แจกแบบสอบถามให้อาจารย์ผู้สอนตอบ	-หา \bar{X} , S.D	$-\bar{X} \geq 3.00$ จาก 5.00 $-t < 1.96$.05	-เปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับเกณฑ์ที่กำหนดไว้ และทดสอบความแตกต่างของความ คิด เห็น

วิธีการประเมินผล

ก. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรของการประเมินผลครั้งนี้มีอยู่หลายกลุ่ม เพราะว่าข้อมูลที่ต้องการนั้นมีหลายแหล่ง เช่น จากสังคมภายนอกมหาวิทยาลัย คณาจารย์ของคณะต่าง ๆ อาจารย์ที่ใช้หลักสูตร และนิสิตที่ใช้หลักสูตร เป็นต้น แต่การประเมินครั้งนี้ ผู้ประเมินอาศัยข้อมูลบางส่วนจากงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และจากข้อมูลไร้แรงสะท้อน (unobtrusive data) ที่มีอยู่แล้ว จึงได้เก็บข้อมูลใหม่เฉพาะจากผู้ที่ใช้หลักสูตรโดยตรงเท่านั้น

ดังนั้น ประชากรของการประเมินผลนี้ที่สำคัญก็คือ นิสิตจำนวนประมาณ 3,300 คน ที่เรียนหลักสูตรภาษาอังกฤษพื้นฐานแต่ละภาคการสอน และอาจารย์อีกประมาณ 70 คน ที่สอนหลักสูตรดังกล่าวแล้ว กลุ่มตัวอย่างของนิสิตและอาจารย์ได้จากการสุ่มอย่างง่ายจากจำนวนห้องเรียน และรายชื่ออาจารย์ผู้สอน แล้วแจกแบบสอบถามให้แก่กลุ่มตัวอย่างเหล่านี้ ปรากฏว่าได้แบบสอบถามคืนจากนิสิตจำนวน 1,418 คน และจากอาจารย์ผู้สอนอีก 26 ฉบับ

อนึ่ง การประเมินผลครั้งนี้ได้สุ่มสัมภาษณ์อาจารย์ผู้สอนอีก 20 คน จากอาจารย์ประมาณ 70 คน ที่สอนหลักสูตรดังกล่าวนี้ด้วย

ข. เครื่องมือในการประเมิน

เครื่องมือในการประเมินครั้งนี้มีมาก รวมทั้งแหล่งของข้อมูลก็มีหลายแหล่ง แต่ก็เป็นข้อมูลที่มีอยู่แล้ว สำหรับเครื่องมือในการประเมินผลครั้งนี้ มี 3 อย่าง คือ

1. แบบสอบถามเพื่อการประเมินผลหลักสูตร FE (สำหรับผู้เรียน) ที่ผู้ประเมินสร้างขึ้นใช้ประกอบด้วยคำถามสำคัญ 9 คำถาม คือ 1) ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับผู้กรอกแบบสอบถาม 2) ความต้องการในการใช้ภาษาอังกฤษ 3) ความคิดเห็นเกี่ยวกับความสอดคล้องของหลักสูตร FE I/FE II กับหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย 4) ลักษณะของเนื้อหาวิชาของหลักสูตร 5) ความเหมาะสมของเนื้อหาของหลักสูตร 6) กิจกรรมการเรียนการสอน 7) การทดสอบ 8) ผลผลิตของหลักสูตร และ 9) ความคิดเห็นทั่วไปเกี่ยวกับรายวิชา FE I และ FE II แบบสอบถามนี้มีค่าความเที่ยงแบบ $\alpha = 0.86$

2. แบบสอบถามเพื่อการประเมินผลหลักสูตร FE I (สำหรับผู้สอน) ที่ผู้ประเมินสร้างขึ้นใช้ประกอบด้วยคำถามที่สำคัญ 3 คำถาม คือ 1) ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับผู้กรอกแบบสอบถาม 2) ข้อมูลเพื่อการประเมินผลทั้ง 4 มิติของ CIPP Model คือ สภาวะแวดล้อม สิ่งนำเข้า กระบวนการเรียนการสอน และการทดสอบและประเมินผล และ 3) ความคิดเห็นทั่วไปเกี่ยวกับรายวิชาภาษาอังกฤษพื้นฐาน I และ II แบบสอบถามนี้มีค่าความเที่ยงแบบ $\alpha = 0.82$

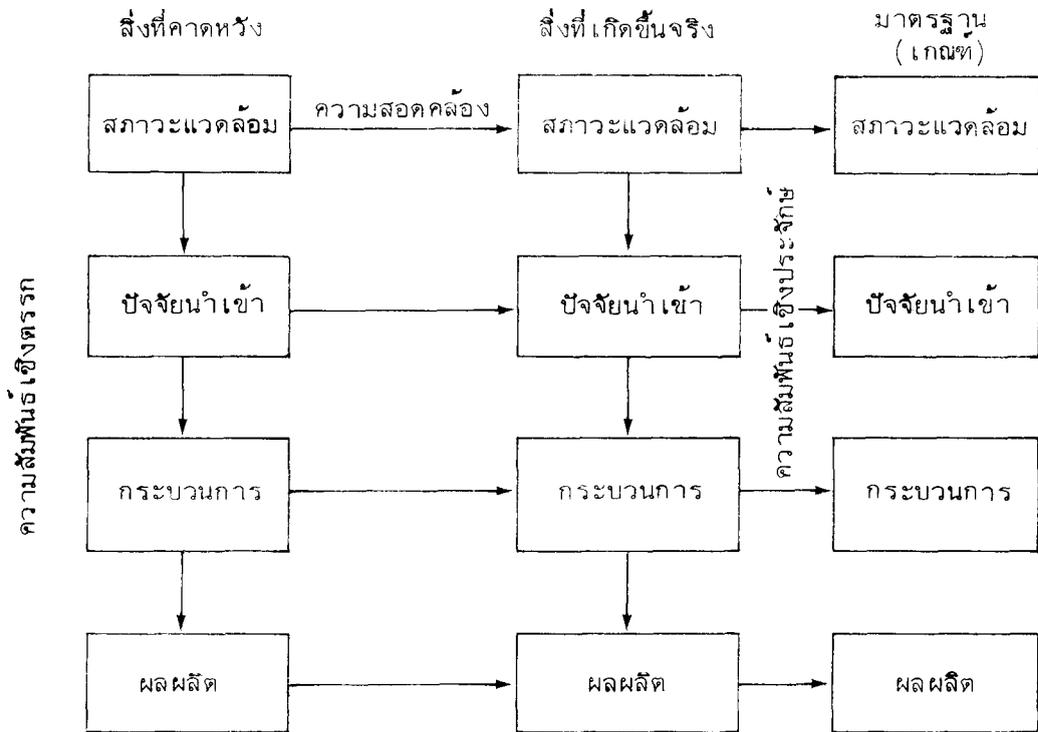
3. โปรแกรมคอมพิวเตอร์ ชื่อ Oxford Concordance Program, Version 1.4 เพื่อการวิเคราะห์คำศัพท์ของตำราเรียน โปรแกรมนี้เป็นโปรแกรมสำเร็จรูปของมหาวิทยาลัย Oxford ในประเทศอังกฤษ แต่นำมาใช้ที่สถาบันบริการคอมพิวเตอร์ ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

อนึ่ง คำถามที่ใช้ประกอบการสัมภาษณ์อาจารย์ผู้สอนนั้น ได้แก่ เกณฑ์ในการพิจารณาประเมินตำราว่ามีลักษณะเหมาะสำหรับการสอนตามแนว Communicative Approach มากน้อยเพียงใด ของ สำอางค์ หิรัญบุรณะ และคณะ (สำอางค์ หิรัญบุรณะ และคณะ, 2528 : 46)

ค. รูปแบบการประเมิน

ในการประเมินผลครั้งนี้ ผู้ประเมินอาศัยแนวคิดของรูปแบบที่สังเคราะห์จาก CIPP Model, Stake's Countenance Model และ Puisseance Technique ผลของการสังเคราะห์นี้ได้รูปแบบที่ผู้ประเมินเรียกว่า CIPP/SP Model ซึ่งมีลักษณะดังต่อไปนี้ (Stufflebeam and Others, 1971 : 218 ; Worthen and Sanders, 1973 : 65 ; ทิศนา แชมมณี, 2528 : 116)

แผนภาพที่ 1 ความเกี่ยวข้องของมิติที่มุ่งประเมิน

อนึ่ง การประเมินผลครั้งนี้ ผู้ประเมินผลได้ประเมินหลักสูตรในระดับกว้างจากระดับการประเมินความเหมาะสมของหลักสูตรในสังคม แล้วจึงค่อย ๆ แคบลงในระดับประเมินเนื้อหาของหลักสูตรโดยเฉพาะ ทั้งนี้เพื่อให้การประเมินผลหลักสูตรครั้งนี้ครอบคลุมมิติต่าง ๆ ที่ผู้ประเมินเห็นว่าสำคัญ และทำให้การประเมินผลหลักสูตรมีระบบมากยิ่งขึ้น

ง. เกณฑ์ในการประเมิน

การประเมินครั้งนี้โดยมาก 1) อาศัยเกณฑ์ความสอดคล้องระหว่างสิ่งที่ประเมินที่เกิดขึ้นจริงกับสิ่งที่ควรจะเป็น 2) ใช้เกณฑ์นัยสำคัญทางสถิติ และ 3) อาศัยวิจารณ์ของคณะผู้ประเมิน ทั้งนี้โดยอาศัยมิติต่าง ๆ ที่มุ่งประเมินซึ่งได้จากการศึกษาวรรณคดีที่เกี่ยวข้อง หรือที่คณะผู้ประเมินได้ตั้งขึ้นใช้

วิธีการเก็บรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูล

โดยสรุปจากทุก ๆ มิติที่ต้องการประเมินผลครั้งนี้ ผู้ประเมินดำเนินการเก็บรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1. นำแบบสอบถามเพื่อการประเมินผลหลักสูตร FE (สำหรับผู้เรียน) ไปแจกให้พลวิจัยที่กำลังเรียนรายวิชาภาษาอังกฤษพื้นฐาน I หรือ II เมื่อปลายภาคการศึกษาที่ 2 ของปีการศึกษา 2528 ก่อนการสอบปลายภาคเล็กน้อย โดยให้นิสิตนำกลับไปทำที่บ้าน แล้วนำมาส่งคืนภายใน 1 สัปดาห์ ทั้งนี้เพราะแบบสอบถามค่อนข้างยาวและถามค่อนข้างละเอียดในหลาย ๆ ด้าน
2. นำแบบสอบถามเพื่อการประเมินผลหลักสูตร FE (สำหรับผู้สอน) ไปแจกให้พลวิจัยที่เป็นอาจารย์ผู้สอนรายวิชาภาษาอังกฤษพื้นฐาน I หรือ II เมื่อปลายภาคการศึกษาที่ 2 ของปีการศึกษา 2528 เช่นเดียวกันกับฉบับของนิสิต แล้วให้นำมาคืนภายใน 1 สัปดาห์ ด้วยเหตุผลเดียวกัน
3. นำแบบสอบถามทั้ง 2 ฉบับ มาลงรหัสข้อมูลแล้วนำไปวิเคราะห์ด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ ที่สถาบันบริการคอมพิวเตอร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย โดยใช้โปรแกรม SPSSX (Statistical Package for the Social Sciences, Version X)
4. สังเกตการสอนและสัมภาษณ์ผู้เรียนและผู้สอนเป็นครั้งเป็นคราวอย่างไม่เป็นทางการ แล้วรวบรวมข้อคิดเห็นต่าง ๆ เกี่ยวกับหลักสูตร
5. ส่งตำราเรียนของรายวิชาภาษาอังกฤษพื้นฐาน I และ II ไปเตรียมข้อมูลที่สถาบันบริการคอมพิวเตอร์ แล้ววิเคราะห์หาความถี่ของคำศัพท์ โดยใช้โปรแกรม Oxford Concordance Program
6. นำคำศัพท์ที่วิเคราะห์ได้ไปเทียบกับคำศัพท์ระดับมัธยมศึกษาตอนปลายของ ศิริรัฐ ทองใหญ่ ณ อยุธยา (ศิริรัฐ ทองใหญ่ ณ อยุธยา, 2528)
7. วิเคราะห์หาคุณภาพของหลักสูตร โดยใช้ Puissance Technique
8. เก็บข้อมูลที่ต้องการเพิ่มเติมจากแหล่งข้อมูลอื่นที่เกี่ยวข้อง เช่น จากการวิจัยเกี่ยวกับความต้องการการใช้ภาษาอังกฤษในจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย การใช้ภาษาอังกฤษในจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และความต้องการของคณะวิชาต่าง ๆ ในการใช้ภาษาอังกฤษ (นิภาวรรณ, กำลังดำเนินการ และดวงฤดี, กำลังดำเนินการ) เป็นต้น
9. ประเมินและตัดสินผลการประเมินแต่ละมิติ โดยอาศัยเกณฑ์ต่างๆ ที่ผู้ประเมินกำหนดขึ้น (เป็นเกณฑ์สมบูรณ) เป็นดัชนีเปรียบเทียบโดยพิจารณาถึงความสอดคล้องของปัจจัยต่าง ๆ ตามแนวคิดของ Stake's Model

สรุปผลการประเมิน

ผลการประเมินอาจสรุปได้ดังต่อไปนี้

ก. การประเมินสภาวะแวดล้อม

1. หลักสูตรสนองความต้องการของสังคมภายนอกมหาวิทยาลัยได้ในระดับสูงมาก
2. หลักสูตรสนองความต้องการของคณะต่างๆ ได้เป็นอย่างดี
3. หลักสูตรสนองความต้องการของผู้เรียนคณะต่างๆ ได้เป็นอย่างดี

4. หลักสูตรสอดคล้องกับหลักสูตรภาษาอังกฤษในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายเป็นอย่างมาก ทั้งด้านคำศัพท์ โครงสร้างทางไวยากรณ์ เนื้อหาของเรื่องที่อ่าน แบบฝึกหัด และกิจกรรมการเรียนการสอน

5. วิธีการเรียนการสอนของหลักสูตรสอดคล้องกับแนวคิดของปรัชญาการเรียนการสอนภาษาอังกฤษในปัจจุบันมาก

ข. การประเมินสิ่งนำเข้า

1. วัตถุประสงค์ จุดมุ่งหมาย และเป้าหมายของหลักสูตรมีความสอดคล้องซึ่งกันและกันเป็นอย่างดี
2. เนื้อหาของหลักสูตรเหมาะสม (กับผู้เรียน) ในระดับปานกลาง
3. การเรียงเนื้อหาของหลักสูตรไม่มีความเหมาะสมเพียงพอ เพราะขาดระบบที่ดี
4. เนื้อหาและกิจกรรมของหลักสูตรเหมาะสำหรับการเรียนการสอนตามแนว Communicative Approach เป็นอย่างมาก

ค. การประเมินผลกระบวนการ

1. กิจกรรมการสอนของอาจารย์ยังไม่เหมาะสมกับหลักสูตรที่มุ่งสอนตามแนว Communicative Approach เพราะกิจกรรมที่สำคัญหลายอย่างยังทำได้ไม่มากนัก

2. กิจกรรมการเรียนของนิสิตยังไม่เหมาะสมกับหลักสูตรที่มุ่งสอนตามแนว Communicative Approach เพราะกิจกรรมบางอย่างที่สำคัญนิสิตยังทำได้ไม่มากนัก

3. ข้อสอบมีความสัมพันธ์กับเนื้อหาของหลักสูตรในระดับค่อนข้างมากและมีความยากค่อนข้างมาก

ง. การประเมินผลผลิต

1. สมรรถุผลในการเรียนตามวัตถุประสงค์ที่วางไว้เป็นที่น่าพอใจในระดับปานกลาง

2. สมรรถุผลในการเรียนของหลักสูตรภาษาอังกฤษพื้นฐานต่ำกว่าของหลักสูตรการอ่านพื้นฐาน อย่างมีนัยสำคัญ ($p = .05$)

3. แรงจูงใจในการเรียนของผู้เรียนหลักสูตรภาษาอังกฤษพื้นฐานอยู่ในระดับที่น่าพอใจปานกลาง

ดังนั้น เมื่อพิจารณาถึงความสอดคล้อง (Congruence) ในแนวนอนและความสัมพันธ์ (Contingency) ในแนวตั้งของมิติต่าง ๆ ที่ทำการประเมินผลตามแนวคิดของ Stake's Model แล้ว เราอาจสรุปรวมยอดผลการประเมินได้ดังต่อไปนี้ คือ

1. หลักสูตรภาษาอังกฤษพื้นฐานที่จัดโดยสถาบันภาษา เหมาะสมกับระดับความสามารถของผู้เรียนในระดับปานกลาง สนองความต้องการของคณะต่าง ๆ ได้เป็นอย่างดี สอดคล้องกับหลักสูตรภาษาอังกฤษในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายเป็นอย่างมาก และมีประสิทธิภาพในระดับปานกลาง

2. เนื้อหาวิชาและกิจกรรมการเรียนการสอนเหมาะสำหรับการเรียนการสอนตามแนว Communicative Approach เป็นอย่างมาก แต่การเรียงเนื้อหาของหลักสูตรยังไม่เหมาะสมเพียงพอ เพราะขาดระบบที่ดี

3. กิจกรรมการสอนของอาจารย์และกิจกรรมการเรียนของนิสิตยังไม่เหมาะสมกับหลักสูตรที่มุ่งสอนตามแนว Communicative Approach เพราะกิจกรรมบางอย่างที่สำคัญ ทั้งอาจารย์และนิสิตยังไม่ได้ทำมากเท่าที่ควร

4. เนื้อหาของหลักสูตร วัตถุประสงค์และการประเมินผล มีความสอดคล้องกันเป็นอย่างดีในระดับค่อนข้างมาก

เอกสารอ้างอิง

- ดวงฤดี กาญจนพันธ์ และคณะ. *การสำรวจความคิดเห็นของอาจารย์แต่ละคณะเกี่ยวกับความต้องการและการใช้ภาษาอังกฤษของนิสิต* กรุงเทพฯ : สถาบันภาษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2526.
- ทีศนา แชมมณี. “การประเมินผลหลักสูตร”. ในสมหวัง พิธิยานุวัฒน์, *รวมบทความทางการประเมินโครงการ* กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2528.
- นิภาวรรณ ชูรัตนสิทธิ์ และคณะ. *การสำรวจความต้องการและการใช้ภาษาอังกฤษของนิสิตชั้นปีที่ 1* กรุงเทพฯ : สถาบันภาษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2526.
- ศิริรัฐ ทองใหญ่ อยุธยา. *การสำรวจคำศัพท์ในแบบเรียนภาษาอังกฤษระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย* กรุงเทพฯ : สถาบันภาษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2528.
- สุพัฒน์ สุขมลสันต์ และคณะ. *การประเมินผลหลักสูตรภาษาอังกฤษพื้นฐาน* สถาบันภาษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2529.
- สำอางค์ หิรัญบุรณะ และคณะ. *โครงการติดตามและประเมินผลการพัฒนาการสอนภาษาอังกฤษระดับมัธยมศึกษา* กรมสามัญศึกษา กรุงเทพฯ : หน่วยศึกษานิเทศก์กรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ, 2527.
- Stufflebeam, D. L. and Others, *Educational Evaluation and Decision Making*. Illinois : F.E. Peacock Publisher, 1971.
- Worthen, B. R. and Sanders. J. R. *Educational Evaluation : Theory and Practice*. California : Wadsworth Publishing Company, Inc., 1973.

การศึกษาการเรียนการสอนแบบซ่อมเสริม เพื่อใช้ในการแก้ปัญหาของผู้เรียนภาษาอังกฤษแบบเข้ม

สุวัฒน์ สุขมลสันต์ และคณะ

หลักการและเหตุผล

สถาบันภาษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เป็นสถาบันวิชาการชั้นสูงที่ก่อตั้งขึ้นเมื่อวันที่ 7 พฤศจิกายน 2520 ตามคำประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 11 ให้เป็นสถาบันที่มีภาระหน้าที่ “เพื่อบริการการสอนและฝึกอบรมภาษาอังกฤษ และทำการทดลองวิจัยเกี่ยวกับภาษาทั้งภาษาไทยและภาษาต่างประเทศ” (ราชกิจจานุเบกษา ฉบับพิเศษ, 2520 : 32) สถาบันภาษาจึงได้ทำหน้าที่เพื่อให้สนองกับเจตนารมณ์ของการก่อตั้งอย่างหนึ่งเรื่อยมา คือ การจัดฝึกอบรมภาษาอังกฤษแบบเข้มให้กับข้าราชการของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และของหน่วยงานอื่นของรัฐ แต่วิธีการคัดเลือกผู้เข้ารับการฝึกอบรมดังกล่าวมีลักษณะเข้มงวด เนื่องจากสถาบันภาษาสามารถให้บริการดังกล่าวได้จำกัดในแต่ละปี เพราะสถานที่ทำการและอัตรากำลังในการสอนมีจำกัด จึงจัดสอนให้เฉพาะผู้ที่มีพื้นฐานความรู้ทางภาษาอังกฤษในระดับปานกลางเท่านั้น

ขณะนี้ สถาบันภาษามีแนวคิดที่จะจัดสอนภาษาอังกฤษแบบเข้มให้กับผู้ที่มีพื้นฐานความรู้ต่ำกว่าเกณฑ์ปกติด้วย จึงได้ทดลองวิธีการเรียนการสอนสำหรับบุคคลดังกล่าวนี้เมื่อภาคฤดูร้อนปี พ.ศ. 2527 เพื่อหาวิธีที่เหมาะสมและศึกษาปัญหาอื่นที่เกี่ยวข้อง

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาเปรียบเทียบผลการเรียนแบบซ่อมเสริม 4 แบบว่า แบบใดมีประสิทธิภาพสูงสุด คือ
 - ก. แบบมีผู้สอนประจำ (Tutorial Technique Direct Teaching Technique : DTT)
 - ข. แบบมีผู้สอนและเรียนด้วยตนเอง (Tutorial and Individualized Technique : TIT)
 - ค. แบบอาศัยมูลเหตุของปัญหาเป็นเกณฑ์ (Problem-based Technique : PBT)
 - ง. แบบสังเคราะห์ทักษะ (Integrated-skills Technique : IST)
2. เพื่อศึกษาปัญหา จุดเด่น จุดด้อยของวิธีการเรียนการสอนทั้ง 4 แบบ ในกรณีที่มีผู้เรียนมีระดับความสามารถภายในกลุ่มแตกต่างกัน
3. เพื่อศึกษาปัจจัยบางประการที่คาดว่า จะมีผลกระทบต่อสัมฤทธิ์ผลทั่วไปในการเรียนแต่ละแบบ
4. เพื่อหาเกณฑ์ที่เหมาะสมในการคัดเลือกผู้เข้ารับการฝึกอบรมภาษาอังกฤษแบบเข้ม

การดำเนินการวิจัย

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างเพื่อการทดลอง ได้แก่ ผู้เข้ารับการอบรมภาษาอังกฤษแบบเข้มที่มีพื้นฐานความรู้ทั่วไปทางภาษาอังกฤษในระดับต่ำ จำนวน 32 คน และผู้ที่มีพื้นฐานความรู้ในระดับปานกลางอีก 33 คน เป็นกลุ่มควบคุมเพื่อการเปรียบเทียบภายหลัง

เครื่องมือการวิจัย

1. แบบทดสอบมาตรฐานทางภาษาอังกฤษเพื่อวัดความรู้ความสามารถทั่วไปทางภาษากำหนดการอ่าน การเขียน การฟัง และโครงสร้างทางภาษา เป็นแบบสอบที่มีความตรงร่วมสมัย (Concurrent Validity) กับแบบสอบ TOEFL (Test of English as a Foreign Language) ในระดับสูง แบบสอบนี้มีความเที่ยงแบบ $KR_{21} = 0.90$ และความตรงร่วมสมัย = 0.76
2. แบบวัดความถนัดทางภาษาฉบับภาษาไทย (Thai Language Aptitude Test) ซึ่งมีความเที่ยงแบบ $KR_{21} = 0.82$ และความตรงเชิงทำนาย = 0.55 ซึ่งนับว่าสูงมาก
3. แบบวัดเจตคติและแรงจูงใจ (S. Sukamolson, 1979) ซึ่งมีความเที่ยงแบบ $\alpha = 0.74$
4. แบบวัดนิสัยในการเรียนและเจตคติ Form C. (สุพัฒน์ สุกมลสันต์, 2526) ซึ่งมีความเที่ยงแบบ $\alpha = 0.90$ และความตรงเชิงทำนาย = 0.46

วิธีการทดลอง

1. ทดสอบผู้ประสงค์จะเข้ารับการฝึกอบรมภาษาอังกฤษแบบเข้ม
2. ใช้คะแนนรวม 98 คะแนน จาก 190 คะแนน เป็นเกณฑ์ในการแบ่งผู้เรียนเป็นกลุ่มสูง และกลุ่มต่ำ ซึ่งมีจำนวน 33 คน และ 32 คน ตามลำดับ
3. สุ่มคะแนนที่จัดเรียงจากคะแนนสูงที่สุดไปหาต่ำที่สุดอย่างมีระบบ เพื่อแบ่งผู้เรียนกลุ่มต่ำออกเป็น 4 กลุ่ม ให้มีระดับความสามารถทางภาษาทั้ง 4 ด้านที่ทดสอบแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญ รวมทั้งจัดให้มีสภาพทั่วไปทางการศึกษา อายุ วุฒิ และสภาพการใช้ภาษาที่บ้านคล้ายคลึงกันด้วย
4. จัดผู้สอนกลุ่มตัวอย่างทั้ง 4 กลุ่ม เพื่อรับการเรียนการสอนทั้ง 4 แบบ ดังกล่าวแล้ว
5. จัดผู้สอนทุกคนให้สามารถหมุนเวียนกันไปทำการสอนทุก ๆ กลุ่มได้ในจำนวนชั่วโมงที่เท่าเทียมกัน
6. ให้ผู้สอนทุกท่านสอนภาษาอังกฤษแต่ละแบบตามเกณฑ์และข้อตกลงร่วมกันที่กำหนดไว้ตั้งแต่เริ่มต้นของการวิจัยอย่างเคร่งครัด
7. ใช้แบบความสามารถทั่วไปทางภาษาชุดเดิมเป็นแบบสอบภายหลัง (Post-test) เพื่อทดสอบสัมฤทธิ์ผลทางการเรียน
8. เปรียบเทียบผลการเรียนของกลุ่มทดลองกับกลุ่มควบคุม
9. ศึกษาปัญหาที่จุดติและจุดดีของการสอนแต่ละแบบ
10. ศึกษาหาจุดตัดที่เหมาะสมของคะแนนเพื่อการคัดเลือกผู้เรียนต่อไป

ผลการทดลอง มีดังต่อไปนี้

สรุปผลการเรียนการสอนแบบต่าง ๆ

ที่	วิธีสอน	การฟัง			โครงสร้างภาษา			การอ่าน			การเขียน			รวม	
		%เพิ่ม	อันดับ	r _{xy}	%เพิ่ม	อันดับ	r _{xy}	%เพิ่ม	อันดับ	r _{xy}	%เพิ่ม	อันดับ	r _{xy}	%เพิ่ม	อันดับ
1	DTT (1)	19.65*	4	.73	-3.86	5	.92	33.93	1	.64	-1.08	5	.88	13.26	4
2	TIT (2)	36.81*	1	.76	3.80	4	.93	20.48	4	.03	26.19	2	.46	20.40*	2
3	PBT (3)	37.89*	3	.46	7.00	2	.76	24.47*	3	.80	4.35	4	.71	19.50*	3
4	IST (4)	33.33*	2	.64	13.86*	1	.87	29.94*	2	.76	55.71*	1	.99	26.52*	1
5	CTT (5)	11.03*	5	.84	5.34*	3	.77	7.52*	5	.74	9.79*	3	.69	8.16*	5

*p<0.05

หมายเหตุ

1. กลุ่มที่ 5 คือ กลุ่มที่มีการเรียนแบบปกติทั่วไป
2. คะแนนการทดสอบกายแรก (pre-test) หรือคะแนนการทดสอบภายหลัง (Post-test) ของกลุ่มตัวอย่างที่ 1-4 ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทุกทักษะ (p = 0.05) แม้ว่าคะแนนที่เพิ่มขึ้น (gained score) จะแตกต่างกัน
3. คะแนนการทดสอบกายแรก หรือคะแนนการทดสอบภายหลังของกลุ่มที่ 1-4 และ 5 แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ (P = 0.05) ทุกทักษะ แต่คะแนนที่เพิ่มขึ้นของกลุ่มที่ 5 โดยส่วนรวมจะต่ำกว่าของกลุ่มที่ 1-4
4. กลุ่มที่ 3 เรียนรวมกับกลุ่มที่ 1 เพื่อเรียนทักษะการฟังแบบ DTT และกลุ่มที่ 4 เรียนรวมกับกลุ่มที่ 2 เพื่อเรียนทักษะการฟังแบบ TIT

จากตารางดังกล่าวข้างต้น และการวิเคราะห์ข้อมูลส่วนอื่น ๆ อาจสรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

1. การเรียนการสอนทั้ง 4 แบบ ทำให้ผู้เรียนมีสัมฤทธิ์ผล (หรือความสามารถทางภาษา) ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ทั้งด้านกรฟัง การอ่านเข้าใจความ การเขียน และโครงสร้างทางภาษา แต่ผลการเรียนทุก ๆ แบบ ต่างทำให้ผู้เรียนมีความสามารถเพิ่มขึ้นมากกว่าผู้เรียนในกลุ่มสูงที่เรียนได้โดยวิธีสอนแบบปกติทั่วไป ประมาณ 5%–19% โดยเฉพาะอย่างยิ่งการสอนแบบมีผู้สอนและเรียนด้วยตนเอง (TIT) และแบบสังเคราะห์ทักษะ (IST) ทำให้ผู้เรียนมีคะแนนเพิ่มขึ้นจากเดิมโดยเฉลี่ย 20.40%–26.52% ซึ่งสูงกว่าคะแนนที่เพิ่มขึ้นจากการเรียนแบบปกติทั่วไป (CTT) ของผู้เรียนกลุ่มสูง (ซึ่งมีคะแนนเพิ่มขึ้นโดยเฉลี่ย 8.16%) อย่างมีนัยสำคัญ

2. บัจจัยที่มีผลต่อการเรียนการสอนแต่ละแบบด้านทักษะการฟัง โครงสร้างทางภาษา และทักษะรวม ได้แก่ พื้นฐานความรู้ทางภาษาของผู้เรียน แต่สำหรับทักษะการเขียนนั้น บัจจัยที่มีผลกระทบได้แก่ ชนิดของครู ที่ทำการสอนภาษาอังกฤษแก่ผู้เรียนก่อนเข้ามหาวิทยาลัยนี้ ผู้ที่เรียนภาษาอังกฤษกับครูไทยและครูชาวต่างประเทศ จะมีความสามารถทางภาษาด้านการเขียนสูงกว่าผู้ที่เรียนกับครูไทยเท่านั้น บัจจัยอื่น ๆ นอกจากนี้ เช่น แรงจูงใจ เจตคติต่าง ๆ นิสัยในการเรียน ความถนัดทางภาษา เพศ และคุณวุฒิทางการศึกษา ไม่ปรากฏว่า มีอิทธิพลต่อการเรียนแบบต่าง ๆ อย่างมีนัยสำคัญ

3. เกณฑ์ที่เหมาะสมที่อาจใช้เพื่อการคัดเลือกผู้เข้ารับการอบรมภาษาอังกฤษแบบเข้มต่อไป ได้แก่ 1) คะแนนความสามารถในการอ่านเข้าใจความ 2) คะแนนความสามารถในการฟัง 3) คะแนนด้านโครงสร้างทางภาษา และ 4) คะแนนความสามารถในการเขียน ส่วนตัวแปรอื่น ๆ อีก 6 ตัว ไม่มีนัยสำคัญที่จะใช้เป็นเกณฑ์ในการแบ่งกลุ่ม และค่าความสำคัญของตัวแปรที่ใช้เป็นเกณฑ์การคัดเลือกผู้เรียนนั้น มีค่า 65%, 42%, 21% และ 19% สำหรับทักษะการอ่าน การฟัง โครงสร้างทางภาษา และการเขียน ตามลำดับและเกณฑ์คะแนนรวม เพื่อการคัดเลือกผู้เข้ารับการอบรม ควรเป็น 98 คะแนน จาก 190 คะแนน ซึ่งมีความถูกต้องในการแบ่งกลุ่มตามความสามารถได้ถูกต้อง 93.9 %

4. จุดเด่น จุดด้อย และปัญหาของการสอนซ่อมเสริมแต่ละแบบ

4.1 วิธีสอนแบบมีผู้สอนประจำ (DTT) วิธีนี้มีจุดเด่น คือ เป็นวิธีที่ทั้งครูและนักเรียนคุ้นเคยมากที่สุด ซึ่งทำให้ทั้ง 2 ฝ่ายไม่ต้องปรับตัว การสอนแบบมีผู้สอนไม่ต้องยุ่งยากในการเตรียมตัว ทำการสอนได้เสร็จภายในเวลาที่กำหนด ผู้สอนคุมชั้นได้ดี และสอนผู้เรียนได้คราวละมาก ๆ แต่จุดด้อยสำหรับวิธีนี้คือ บรรยากาศในห้องเรียนค่อนข้าง passive ครูจะทำหน้าที่เป็นผู้ให้และนักเรียนเป็นผู้รับ โดยลักษณะนี้นักเรียนจะรู้แค่ว่า และไม่มีส่วนร่วมในกิจกรรม และผู้เรียนมีโอกาสที่จะพัฒนาตนเองไปตามระดับความสามารถได้นั้น

4.2 วิธีสอนแบบมีผู้สอนและเรียนด้วยตนเอง (TIT) วิธีนี้มีจุดเด่น คือ เป็นวิธีที่สนองความต้องการของแต่ละบุคคลได้ และเป็นวิธีสอนที่ช่วยให้ผู้เรียนได้มีโอกาสใช้ความคิด แก้ปัญหาด้วยตนเอง ซึ่งทำให้มีความเชื่อมั่นในตนเองมากขึ้น ในส่วนของผู้สอน ผู้สอนยังคุมกิจกรรมการเรียนการสอนได้ค่อนข้างมาก สำหรับจุดด้อยของวิธีนี้พอสรุปได้ว่าอาจทำให้เกิดความล่าช้าในการเรียนการสอน ในกรณีที่ผู้เรียนหลายคนมีปัญหาต่าง ๆ กันไป แต่ครูคนเดียวทำหน้าที่ตอบคำถาม ครูเองต้องเตรียมตัวมากในการสอน และการสอนแบบนี้อาจไม่ช่วยให้ประโยชน์เท่าที่ควรถ้าผู้เรียนขาดความมั่นใจในตัวเอง มีนิสัยขี้อายและไม่ชอบแสดงออก

4.3 วิธีสอนแบบบอกเหตุผลเหตุของปัญหาเป็นเกณฑ์ (PBT) จุดเด่นของวิธีนี้ คือ สามารถสนองความต้องการของแต่ละบุคคลได้เป็นอย่างดี เพราะเรื่องที่สอนในห้องเรียนจะเป็นเรื่องที่ทราบได้แน่นอน ผู้เรียนมีปัญหา ครูจะเจาะสอนได้ถูกต้องและสอนได้ลึกในเรื่องนั้น ๆ บางครั้งผู้เรียนในห้องจะมีปัญหาหลาย ๆ ปัญหา ร่วมกัน ครูจะรวมอธิบายได้ในคราวเดียวกัน ทำให้ประหยัดเวลา แต่อย่างไรก็ตาม วิธีสอนแบบนี้ก็มีปัญหาหลายอย่าง กล่าวคือ ประการแรกผู้เรียนส่วนใหญ่ไม่คุ้นเคยกับวิธีสอนแบบนี้ ไม่รู้จักตนเองดีพอว่าตนเองจะมีปัญหาที่ใด จนกว่าจะได้ฟังคนอื่นถามปัญหา ประการต่อมาคือ ในกรณีที่ในชั้นเรียนมีผู้เรียนที่มีระดับความรู้ต่างกันมาก ปัญหาของบางคนอาจไม่เป็นปัญหาของคนอื่น หรือไม่เป็นที่สนใจของคนอื่นก็ได้ และข้อสงสัยของผู้เรียนอาจไม่ได้รับคำตอบจากครูทันที เพราะครูคนเดียวต้องอธิบายปัญหาหลาย ๆ ปัญหาในห้อง ประการสุดท้ายคือ วิธีสอนแบบนี้ทำให้ผู้สอนต้องทำงานหนัก เตรียมการสอนอย่างถี่รอบคอบ เพื่อพร้อมอยู่เสมอที่จะแก้ปัญหาในห้องเรียน

4.4 วิธีสอนแบบสังเคราะห์ทักษะ (IST) วิธีนี้มีจุดเด่น คือ เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้พัฒนาทักษะทั้ง 4 ด้านไปพร้อม ๆ กัน ทำให้ชั้นเรียนมีชีวิตชีวา และเป็นวิธีสอนที่สอดคล้องกับหลักธรรมชาติ ข้อเสียประการสำคัญคือ วิธีสอนแบบนี้เหมาะกับผู้เรียนที่มีความสามารถในการใช้ภาษาสูงหรือค่อนข้างสูง เพราะการสอนใช้ภาษาอังกฤษเป็นส่วนใหญ่ เพื่อให้โอกาสผู้เรียนได้ฟัง เข้าใจ และได้ตอบ หรือเพื่อให้แบบอย่างทางภาษา แต่ผู้เรียนที่มีความสามารถในการใช้ภาษาไม่มากพอ จะไม่อาจเข้าใจสิ่งที่ครูพูดได้ตลอด และไม่อาจได้ตอบได้ และในกรณีที่ผู้เรียนเป็นผู้ใหญ่ก็มีความกลัวและอาจที่จะพูดผิดด้วย

อภิปรายผล

จากการศึกษาครั้งนี้มีประเด็นที่น่าสนใจก็คือ 1. ทำไมการเรียนการสอนทั้ง 4 แบบจึงให้ผลไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ และ 2. ทำไมปัจจัยต่าง ๆ จึงไม่ทำให้ผลการเรียนการสอนทั้ง 4 แบบแตกต่างกัน

สำหรับประเด็นแรกนั้น ผู้วิจัยเชื่อว่า เกิดจากขนาดของกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้มีขนาดเล็กมาก จึงทำให้ผู้เรียนได้รับความเอาใจใส่ในการเรียนการสอนจากผู้สอนอย่างทั่วถึง ไม่ว่าจะเป็นการเรียนการสอนแบบใดก็ตาม นอกจากนี้ปัจจัยต่าง ๆ ที่คาดว่าอาจจะมีผลต่อการเรียนของกลุ่มต่าง ๆ เช่น แรงจูงใจ เจตคติ ความถนัดทางภาษา และนิสัยในการเรียน เป็นต้น ก็ปรากฏว่า มีขนาดไม่แตกต่างกันมากนัก จึงทำให้สภาพทั่ว ๆ ไปของกลุ่มตัวอย่างทั้ง 4 กลุ่ม มีสภาพคล้ายคลึงกันมาก

อนึ่ง การที่กลุ่มตัวอย่างมีขนาดเล็ก ($n < 30$) ทำให้ความแปรปรวน (variance) ภายในกลุ่มมีการเปลี่ยนแปลงได้ง่าย (active) เมื่อค่าคะแนนของตัวอย่างบางคนเปลี่ยนแปลงไป ประกอบกับการวิจัยครั้งนี้ไม่อาจทำการจับคู่ (match pair) ตัวอย่างของทุกกลุ่มได้ แต่ใช้ค่าเฉลี่ยของกลุ่มเป็นเกณฑ์เท่านั้น ดังนั้น ความแตกต่างระหว่างบุคคลของแต่ละกลุ่มตัวอย่างยังคงมีอยู่ จึงทำให้ความแปรปรวนของแต่ละกลุ่มแตกต่างกันได้มาก และง่ายกว่าความแปรปรวนของกลุ่มตัวอย่างที่มีขนาดใหญ่กว่า ($n > 30$) แต่ไม่มีขนาดมากเพียงพอที่จะทำให้เกิดความแตกต่างทางสถิติได้ เนื่องจากความแปรปรวนภายในกลุ่มแต่ละกลุ่มแตกต่างกันมาก จึงทำให้ค่าสถิติมีเลขคณิตต้องต่างกันมาก จึงจะทำให้ค่าดังกล่าวแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ทั้งนี้เพราะว่า df (degree of freedom) ของกลุ่มตัวอย่างขึ้นอยู่กับขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยตรง

ส่วนประเด็นที่สองเกี่ยวกับเหตุผลที่ว่า ทำไมปัจจัยต่าง ๆ จึงไม่ทำให้ผลของการเรียนการสอนทั้ง 4 แบบแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญนั้น ผู้วิจัยก็เชื่อว่า เกิดจากขนาดของกลุ่มตัวอย่างมีขนาดเล็กเช่นเดียวกัน จึงทำให้คะแนนของตัวแปรต่าง ๆ แตกต่างกันทางสถิติได้ยากด้วยเหตุผลเดียวกัน นอกจากนี้แล้วการที่ตัวแปรใดจะมีผลต่อสัมฤทธิ์ผลในการเรียนได้มากน้อยเพียงใดต้องขึ้นอยู่กับความสัมพันธ์ของตัวแปรนั้นกับผลการเรียนด้วย จึงจะเป็นตัวแปรร่วม (covariate) ที่มีอิทธิพล แต่จากการวิเคราะห์ความแปรปรวนร่วม ปรากฏว่า มีเพียงคะแนนการทดสอบกายแรกเท่านั้นที่มักแสดงว่ามีอิทธิพลต่อผลการเรียนการสอน จึงแสดงว่าตัวแปรอื่น ๆ มีความสัมพันธ์กับผลการเรียนในระดับต่ำมาก ยกเว้นพื้นฐานความรู้เดิมกับผลการเรียนการสอนของแต่ละกลุ่มเท่านั้นที่มีความสัมพันธ์กันในระดับสูง

ข้อเสนอแนะ

1. การทดลองทางสังคมศาสตร์ เช่น ในกรณีของการทดลองผลของการสอนนั้นมีตัวแปรที่เกี่ยวข้องมากมาย และยากต่อการควบคุมได้ จึงควรจะทำการศึกษาเชิงประเมินมากกว่าการวิจัยพื้นฐาน ซึ่งเป็นวิธีที่ไม่เหมาะสมนักทางการศึกษา (Ebel, 1967 : 81 ; Glass, 1972 : 3) และควรมีกุ่มตัวอย่างขนาดใหญ่เพียงพอที่จะอ้างอิงสรุป (generalize) ผลการศึกษาได้
2. การศึกษาสัมฤทธิ์ผลของการเรียนการสอนควรมุ่งศึกษาผลที่แตกต่างกัน เชิงความหมาย (meaningful significance) ด้วย ไม่เพียงแต่ศึกษาความแตกต่างกันเชิงสถิติ (statistical significance) เท่านั้น จึงจะทำให้การศึกษามีความครอบคลุม และละเอียดถี่ถ้วนการลงทุนได้มากกว่า

บรรณานุกรม

ราชกิจจานุเบกษา ฉบับพิเศษ. สำนักนายกรัฐมนตรี, 2520.

สุพัฒน์ สุกมตสันต์. "อิทธิพลของนิสัยในการเรียนและเจตคติต่อสัมฤทธิ์ผลในการเรียนภาษาอังกฤษ" เอกสารประกอบการเรียนรายวิชาทฤษฎีมาตรวัด, ภาควิชาวิจัยการศึกษา, คณะครุศาสตร์, 2526.

สุพัฒน์ สุกมตสันต์ และคณะ, การศึกษาการเรียนการสอนแบบซ่อมเสริมเพื่อใช้ในการแก้ปัญหาของผู้เรียนภาษาอังกฤษแบบเข้ม ซึ่งจัดโดยสถาบันภาษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, สถาบันภาษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2527.

Ebel, R.L., "Some Limitations of Basic Research in Education." in *Phi Delta Kappa*, October, 1967.

Glass, G.V., "The Wisdom of Scientific Inquiry on Education." in *J. of Research in Science Teaching*, Vol. 9, No. 1, 1972.

Sukamolson, S., "A Study of the Effects of Six Factors on the Achievement in Learning English as a Foreign Language", *M. Sc. Dissertation*, U. of Edinburgh, 1979.

ตอบปัญหาการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ

ปรางทิพย์ นพรมภา

ถาม กิจกรรมในการเรียนภาษาอังกฤษที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ใช้ภาษาในการสื่อสารต่อกัน (Communicative activity) อย่างแท้จริงนั้น เป็นอย่างไรคะ และถ้าคิดค้นใช้แบบฝึกหัด drill จะช่วยให้ผู้เรียนได้มีโอกาสสื่อสารกันบ้างไหมคะ *สุวินดา กทม.*

ตอบ ผู้เรียนและผู้สอนภาษาอังกฤษในปัจจุบันได้ให้ความสนใจในกิจกรรมเพื่อใช้ภาษาในการสื่อสาร ซึ่งในที่นี้จะขอใช้ทับศัพท์ว่า Communicative activity แต่บางครั้งก็ยังไม่เข้าใจหลักการของกิจกรรมนี้อย่างแท้จริง บ้างก็คิดว่าหากให้ผู้เรียนได้ฝึก drill หรือการกล่าวประโยคซ้ำไปซ้ำมา จะเป็น Communicative activity ที่ได้ผลเนื่องจากเป็นกิจกรรมที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้พูด เปล่งเสียง และแสดงบทบาทในชั้นเรียน มากกว่าที่จะให้ผู้สอนเป็นผู้แสดงกิจกรรมแต่เพียงฝ่ายเดียว ความเข้าใจนี้ยังผิดอยู่ ทั้งนี้เนื่องจากกิจกรรม drill นั้น ไม่ได้ช่วยในการสื่อสารอย่างแท้จริง

กิจกรรม Communicative activity นั้น มุ่งเน้นให้ผู้เรียนสามารถใช้ภาษาในการติดต่อ สื่อความหมาย แสดงความคิดเห็นความรู้สึกให้ผู้อื่นได้รับรู้เป็นการสร้างหรือผลิตสิ่งใหม่ ๆ อันได้แก่ประโยคที่แสดงความเห็น ของผู้เรียนเอง ซึ่งจากประสบการณ์เหล่านี้จะทำให้ผู้เรียนสามารถนำภาษาไปใช้ได้ในชีวิตจริง ซึ่งเป็นจุดมุ่งหมายสำคัญในการเรียนการสอน แนวความคิดนี้ สอดคล้องกับลักษณะภาษาที่ใช้ในชีวิตประจำวัน ดังนั้น กิจกรรม Communicative activity จึงมุ่งเน้นในการแสดงออกหรือสิ่งที่ผู้เรียนพยายามสื่อสารให้ผู้อื่นได้รับรู้ มากกว่าที่จะมุ่งเน้นความถูกต้องของสำนวนหรือโครงสร้างของภาษา

Dunglas Barnes ได้กล่าวถึง Communicative activity ในหนังสือ From Communication to Curriculum ว่า ในการเรียนการสอนลักษณะ Communicative approach ผู้เรียนย่อมมีโอกาสที่จะได้พูดและทำการสำรวจหาสิ่งซึ่งเกี่ยวข้องกับความต้องการในการใช้ภาษาในชีวิตจริงของตน ซึ่งผู้เรียนจะต้องมีโอกาส แยกแยะตีความ (reevaluate and interpret) คำถามที่ผู้สอนตั้งขึ้น เพื่อจะหาคำตอบรวมทั้งต้องมีโอกาสได้ตั้งคำถามเมื่อต้องการคำตอบในเรื่องต่างๆ ได้ หากผู้เรียนขาดโอกาสนี้ ผู้เรียนก็จะเพียงแต่นั่งฟังผู้สอน กล่าวทวนประโยคต่างๆ ที่ผู้สอนกำหนดมา และตอบคำถาม โดยพลาดโอกาสอันแท้จริงที่จะได้สื่อสาร อันจะทำให้ผู้เรียนมีความสามารถสร้างประโยคในวงจำกัด โดยไม่มีโอกาสสร้างประโยคใหม่ๆ (novel utterances) ซึ่งทำให้ผู้เรียนขาดความมั่นใจในการนำภาษาไปใช้ในชีวิตจริง ส่วนกิจกรรม drill นั้น มิใช่กิจกรรม Communicative อย่างแท้จริงเนื่องจากกิจกรรมนี้มิได้เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ผลิตสิ่งใหม่ ๆ หรือแสดงความ

คิดเห็นหรือแม้แต่ความรู้สึกของผู้เรียนออกมาเลย กิจกรรม drill มุ่งเน้นให้ผู้เรียนกล่าวประโยคซ้ำไปซ้ำมา
 หนึ่งเพื่อฝึกสำนวนโครงสร้างภาษา หรือจุดประสงค์ใดจุดประสงค์หนึ่งเพื่อความแม่นยำในภาษา โดยทั้ง
 ผู้สอนและผู้เรียน มิได้เสนอความคิดใหม่ๆ ออกมาแม้แต่น้อย ผู้สอนเพียงแค่เรียกชื่อผู้เรียนเพื่อฝึกฝน
 ดังตัวอย่างข้างล่างนี้

A class is being drilled on a structural point

Teacher : Was the house easy to find ? (ask)

Student : They asked me if the house was easy to find.

Teacher : What bus did you take ? (ask)

Student : They asked me what bus I took.

จากตัวอย่างข้างบนซึ่งเป็นการฝึก drill นี้ จะเห็นได้ว่าทั้งผู้สอนและผู้เรียนต่างก็มิได้สร้างภาษาใหม่ๆ
 ขึ้นใด นอกจากฝึกฝนการใช้ reported speech ทั้งผู้สอนและผู้เรียนต่างก็รู้คำตอบของประโยคที่ฝึกฝนอยู่แล้ว ไม่มี
 คำถามใหม่ๆ หรือคำตอบใหม่ๆ ผิดลักษณะภาษาที่แท้จริงตามธรรมชาติ ผู้สอนเรียกให้ผู้เรียนได้ฝึกพูด จากนั้น
 ก็แก้ไขประโยคของผู้เรียน และตั้งต้นประโยคใหม่ลักษณะเช่นนี้ต่อไปเรื่อยๆ (Barnes 1976, Mishler 1972,
 Gumperz and Herasimchuk 1972 ; Stubbs 1976) ซึ่งกิจกรรมลักษณะนี้จะมีอยู่ก็แต่เฉพาะในห้องพิจารณาคดี
 และในห้องเรียนเท่านั้น (Ward 1985) กิจกรรมนี้ปิดกั้นโอกาสที่ผู้เรียนจะได้วิเคราะห์แยกแยะ (reevaluate and
 synthesize the information) ข้อความที่ผู้ถามได้ตั้งขึ้น เพื่อให้คำตอบที่แสดงความรู้สึกหรือความเห็น ของ
 ตนเลย

จากการเปรียบเทียบข้อแตกต่างของ drill และกิจกรรมแบบ Communicative ผู้เขียนคิดว่าผู้อ่านคงพอ
 จะเห็นความแตกต่างที่แท้จริงของกิจกรรมทั้งสอง หากผู้สอนทุกๆ ไปพยายามสอดแทรก drill โดยเข้าใจผิดคิดว่า
 เป็นการเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้มีบทบาทเพิ่มขึ้นในห้องเรียน ก็อาจเป็นผลเสียเนื่องจาก drill เป็นเพียงการสื่อสาร
 ที่เปรียบเสมือนเสียงสะท้อนของบทสนทนาที่ผู้เรียนได้ท่องจำไว้เท่านั้น (Ward, 1984) ผู้เรียนจึงไม่ได้เรียนรู้ถึง
 หลักเกณฑ์การใช้ภาษาอย่างแท้จริง (Social rules of language use) ซึ่งก่อให้เกิดความเบื่อหน่ายต่อการพูดซ้ำซาก
 แบบนกแก้วนกขุนทอง รวมทั้งอาจจะเลยเถิดไปถึงอาการเกร็ง เนื่องจากจะต้องระวังที่จะต้องสร้างประโยคให้
 สละสลวยสมบูรณ์ (final draft version of English-Barnes) ซึ่งเป็นการผลิตธรรมชาติ ขาดความคล่องตัวในเชิง
 ภาษาซึ่งเป็นอุปสรรคสำคัญต่อการสื่อความหมายในเชิงภาษาอย่างแท้จริง

เนื่องจากผู้ตอบปัญหานี้เป็นเพียงอาจารย์สอนภาษาอังกฤษที่มิใช่เจ้าของภาษาจึงมีข้อเสนอแนะกิจกรรม
 ที่เอื้อต่อการสื่อสารอย่างแท้จริงได้ จึงถือโอกาสคัดลอกกิจกรรมต่างๆ จากข้อเขียนของ James Ward ผู้เชี่ยวชาญ
 ด้านการสอนภาษาอังกฤษซึ่งเคยสอนอยู่มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ James Ward ได้เสนอกิจกรรมเหล่านี้ได้ใน
 บทความ The Teacher, The Student, The Classroom and Communication Activities ที่พิมพ์ในวารสาร
 English Teaching Forum โดย Ward ได้กล่าวเน้นว่าผู้สอนจำต้องชี้แจงให้ผู้เรียนเข้าใจวัตถุประสงค์ของกิจกรรม
 ต่างๆ วิธีการ แบบฝึกหัด หรือวิธีที่จะทำให้กิจกรรมนั้นๆ บรรลุผลมิเช่นนั้นผู้เรียนอาจพบว่ากิจกรรมนั้นๆ ขาด
 ความเข้าใจ และไม่ให้ความร่วมมือเท่าที่ควร Ward ได้สรุปกิจกรรมเหล่านี้ออกเป็น 4 หัวข้อใหญ่ ดังนี้

1) Teacher Response เมื่อผู้เรียนได้แสดงความคิดเห็น แต่ผู้สอนไม่เข้าใจสิ่งที่ผู้เรียนต้องการสื่อสาร ผู้สอนควรให้กำลังใจ กระตุ้นให้ผู้เรียนค่อย ๆ เรียบเรียงความคิดและสำนวนภาษาโดยใช้ประโยคต่าง ๆ เช่น

Please explain.

Please summarize what you mean.

Can you sum up this conversation.

2) Half-open dialogues ผู้สอนควรเข้าไปควบคุมการสนทนาเพียงเล็กน้อย โดยผู้เรียนอาจใช้ข้อมูลจากประโยคที่ผ่านมาหรือประโยคถัดไป กิจกรรมข้างล่างนี้เป็น half-open dialogue ที่ต้องอาศัยเนื้อความจากการอ่านบทความสั้น ๆ ซึ่งผู้เรียนสามารถนำข้อมูลมาเติมในบทสนทนาได้

Below is part of a page from a college catalogue. Look at it and find out :

- how many English courses are required.
- how many English electives a student can take.
- how many math courses must be taken.
- an example of a natural science.
- an example of a social science.
- what 1510 means.
- what 1840 means.
- how many total English credits are required.
- how many total math courses are required.
- how many total credits are required for a freshman.

COLLEGE OF BUSINESS ADMINISTRATION

Freshman-Year Courses

Credits for each course

English 1510-1520	4
English (elective)	4
Mathematics 1840-1850, 1860	4
Natural Science (elective)	4
Social Science (elective)	4
Accounting 2110	4

Dialogue

Siriphon is talking to her professor about her courses.

Use the information in the reading and complete the dialogue.

Siriphon : How many English courses are required ?

Dr. Myers :

Siriphon : Only one English elective ?

Dr. Myers :

Siriphon : Oh, I see. I have to take English 1510 and 1520 and one elective, right ?

Dr. Myers :

Siriphon : What math courses will I need to take?

Dr. Myers :

Siriphon : That's for a total of 12 credits. isn't it?

Dr. Myers :

Siriphon : How about science courses?

Dr. Myers :

Siriphon : What's an example of a natural science? And how about a social science?

Dr. Myers :

Siriphon : Well, thanks a lot. You've been very helpful.

Dr. Myers :

Siriphon : Bye!

Dr. Myers :

3. การสัมภาษณ์ (interview) บทสัมภาษณ์เป็นการสัมภาษณ์ผู้สมัครเป็นพนักงานต้อนรับของบริษัทการบินไทยผู้สอนอาจหาโฆษณารับสมัครงานนี้จากหนังสือพิมพ์ และให้ผู้เรียนสร้างสถานการณ์ว่าเป็นการสัมภาษณ์เจ้าหน้าที่ฝ่ายบุคคลของบริษัทการบินไทย และผู้สมัครเข้าทำงานโดยอาจใช้คำถามต่าง ๆ ดังนี้

Orally create interviews between an applicant for the Thai International Airlines job and some Thai International officials. Find out :

- the applicant's name, age, height, and weight
- his educational background.
- about his health.
- if he speaks a foreign language.
- where he learned a foreign language.
- his past work experience.

- how well he can swim.
- what his hobbies are.
- what he does in his leisure time.
- if he has any special talents like singing.
- his reasons for wanting to join Thai International.
- about his future plans.
- what he would do if a passenger drank too much.
- what he will do if he doesn't get this job.

4) Group Discussion การที่จะให้กิจกรรมนี้ดำเนินไปอย่างราบรื่น ผู้สอนจึงต้องกำหนดบทบาทให้แน่นอน เช่น กิจกรรมข้างล่างนี้สมมติว่าผู้เรียนเป็นนักศึกษามหาวิทยาลัยแห่งหนึ่ง ผู้เรียนกำลังวางแผนต้อนรับนักเรียนแลกเปลี่ยนโครงการ AFS โดยผู้เรียนแลกเปลี่ยนความคิดเห็นในกลุ่มย่อยดังนี้

Group discussions

Notice how clearly the task below is defined for students.

Group Discussion and Making Decisions

You are students in a local secondary school. You are planning an orientation program for newly arrived AFS (exchange) students. In small groups, plan the following :

- where they can learn your language and who can teach them.
- what classes they should take in your school and why.
- what classes they should not take in your school and why.
- what local customs they should be told about. (Include social taboos as well as local foods, music, dances, etc.)

จากข้อคิดเห็นและตัวอย่างข้างต้นที่ผู้เขียนได้รวบรวมมาเสนอแนะนี้ผู้เขียนหวังว่า คุณสุวินดา และผู้สอนภาษาอังกฤษท่านอื่น ๆ จะพอเห็นภาพกิจกรรม Communicative ได้แจ่มชัดยิ่งขึ้น และหวังว่าผู้สอนภาษาอังกฤษซึ่งเป็นผู้ร่วมอาชีพของผู้เขียนจะมีแรงจูงใจช่วยกันสร้างสรรค์กิจกรรมที่จะช่วยเสริมสร้างความสามารถในการสื่อสารของผู้เรียน เพื่อสามารถใช้ภาษาอังกฤษในชีวิตจริงได้อย่างมีประสิทธิภาพต่อไป

หนังสืออ้างอิง

- Barnes, Douglas, 1976. *From Communication to Curriculum*. Middlesex, England: Penguin Books.
- Gumperz, J., and E. Herasimchuk. 1972. "The Conversational Analysis of Social Meaning; A Study of Classroom Interaction". In *"Sociolinguistics"*, ed. Roger Shuy, Washington, D.C.: Georgetown University Monograph Series on Language and Linguistics.
- Stubbs. Michael, 1976. *Language, Schools and Classrooms*. London : Methuen.
- Ward, J. "The Teacher, the Student, The Classroom and Communication Activities" *English Teaching Forum*. July 1984.

ความเคลื่อนไหวทางวิชาการด้านการสอนภาษา

เปรมวดี มัลลินี

ในภาษาปริทัศน์ฉบับนี้ มีประกาศทุนการศึกษาของมหาวิทยาลัยชาวยุโรป ขอเชิญท่านที่สนใจติดต่อขอรับ
ทุนได้

ในช่วงปลายปี 2529 ถึงกลางปี 2530 สถาบันการศึกษาหลายแห่งทั้งภายในและภายนอกประเทศได้ให้ความสนใจจัดประชุมสัมมนาทางวิชาการเกี่ยวกับการเรียนการสอนภาษา และการประเมินผลการเรียนการสอนภาษา รวมทั้งจัด Summer Institute และคอร์ส ดังต่อไปนี้

ภายในประเทศ

1. **ชื่อประชุม** การประชุมนานาชาติเรื่องแนวโน้มในการประเมินผลโปรแกรมทางด้านการเรียนการสอนภาษา
Trends in Language Programme Evaluation

สถาบันที่จัด สถาบันภาษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สถานที่ โรงแรมไฮแอท เซ็นทรัล พลาซ่า

วันและเวลา 9-11 ธันวาคม 2529

- วัตถุประสงค์**
1. เพื่อให้อาจารย์ที่เกี่ยวข้องและสนใจการวัดและประเมินผลการเรียนการสอนภาษาจากสถาบันการศึกษา และจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งภายในและภายนอกประเทศได้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการประยุกต์ใช้การวัดประเมินผลตามทฤษฎี และแนวโน้มในปัจจุบันได้อย่างถูกต้อง
 2. เพื่อให้ผู้เข้าร่วมประชุมได้มีโอกาสแลกเปลี่ยนความคิดเห็น และแลกเปลี่ยนประสบการณ์ซึ่งกันและกัน กับบุคคลที่มีความสนใจร่วมกันจากหน่วยงานอื่น หรือจากต่างประเทศอื่น จะทำให้แนวคิดของตนกว้างไกลได้
 3. เพื่อให้อาจารย์และบุคลากรชาวไทย ได้มีโอกาสแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับผู้เชี่ยวชาญชาวต่างประเทศที่มีความสามารถเฉพาะเกี่ยวกับทฤษฎีใหม่ และการประยุกต์ใช้ดังกล่าวแล้วได้อย่างใกล้ชิด
 4. เพื่อเป็นการพัฒนาบุคลากรของสถาบันการศึกษาของชาติในการวัดและประเมินผลการเรียนการสอนภาษา

ผู้เข้าประชุม คาดว่าจะมีผู้เข้าประชุมประมาณ 250-300 คน จำแนกเป็นผู้เข้าประชุมจากในประเทศประมาณ 100-150 คน และต่างประเทศประมาณ 50-100 คน

วิทยากร ผู้ทรงคุณวุฒิภายในประเทศประมาณ 20 คน และผู้ทรงคุณวุฒิจากต่างประเทศ อาทิเช่น

Dr. Charles Alderson	U. of Lancaster
Dr. Lyle F. Bachman	U. of Illinois at Urbana-Champaign
Dr. Emma Castillo	SEAMEO Regional Language Centre
Professor John L.D. Clark	Foreign Language Education Center for Applied Linguistics, Washington D.C.
Dr. Alan Davies	U. of Edinburgh
Professor J.B. Heaton	U. of Leeds
Dr. John W. Oller, Jr.	U. of New Mexico
Professor Adrian Palmer	U. of Utah
Professor Theodore Rodgers	U. of Hawaii at Manoa
Professor Douglas G. Stevenson	U. of Essen, Germany

2. **ชื่อสัมมนา** English Language Teaching in the Thai Context

สถาบันที่จัด สมาคม Thai/TESOL

สถานที่ สมาคมนักเรียนเก่าสหรัฐอเมริกา (AUA)

วันและเวลา 13-15 ธันวาคม 2529

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้อาจารย์สอนภาษาได้แลกเปลี่ยนความคิดเห็นและประสบการณ์เกี่ยวกับการสอนภาษาอังกฤษในประเทศไทยทางด้านวิธีการสอน เทคนิคการสอน การประเมินผล และการวิจัย เป็นต้น
2. เพื่อเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับการสอนภาษาอังกฤษในประเทศไทย และเพื่อให้อาจารย์สอนภาษาอังกฤษได้ตระหนักถึงปัญหา และเสนอวิธีแก้ปัญหา
3. เพื่อสนับสนุนให้อาจารย์สอนภาษาอังกฤษเลือกวิธีการที่เหมาะสมสำหรับนักเรียนของตน

ผู้เข้าสัมมนา อาจารย์สอนภาษาอังกฤษในประเทศไทยประมาณ 500 คน

วิทยากร ผู้ทรงคุณวุฒิจากแหล่งต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

1. **รัฐบาล**

มารุต บุณนาค	รัฐมนตรีกระทรวงศึกษาธิการ
เอกวิทย์ ถ. ถกลาง	ผู้อำนวยการกองการศึกษาทั่วไป
กาญจนา ปราบพาด	จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
สมถวิล ชนโสภณ	มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
ลภา จินตนะเสรี	มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาชิราช

2. **เอกชน**

ลำอังก์ หิรัญบุรณะ	อดีตประธาน Thai/TESOL
Lauren Moulton	มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย

3. องค์กรต่างประเทศในประเทศไทย

William Royer, AUA
 Alan Mountford, British Council

4. มหาวิทยาลัยต่างประเทศ

John Oller, University of New Mexico
 Lyle Bachman, University of Illinois
 Charles Alderson, University of Lancaster

3. **ชื่อสัมมนา** Songs in the Classroom
สถาบันที่จัด สมาคม Thai/TESOL
สถานที่ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
วันและเวลา 17 มกราคม 2530 (9.00–12.00 น.)
วัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาวิธีใช้เพลงในการสอนภาษาอังกฤษในห้องเรียน
ผู้เข้าสัมมนา อาจารย์สอนภาษาอังกฤษทุกระดับ
4. **ชื่อสัมมนา** Developing an Advanced Language Program
สถาบันที่จัด สมาคม Thai/TESOL
สถานที่ A.U.A., Room 300
วันและเวลา 21 กุมภาพันธ์ 2530 (9.00–12.00 น.)
วัตถุประสงค์ เพื่อพิจารณาปัญหาของนักเรียนระดับ advanced และเสนอวิธีสร้างโครงการ (project work) เพื่อพัฒนาทักษะที่ต้องพัฒนา
ผู้เข้าสัมมนา อาจารย์สอนภาษาอังกฤษระดับมัธยมศึกษาและอุดมศึกษา
5. **ชื่อสัมมนา** Communicative Writing : Materials and Methods
สถาบันที่จัด สมาคม Thai/TESOL
สถานที่ A.U.A., Room 300
วันและเวลา 28 มีนาคม 2530 (9.00 – 12.00 น.)
วัตถุประสงค์ 1. เพื่อที่จะแสดงให้เห็นว่าครูสามารถสร้างบทเรียนสำหรับกิจกรรมการเขียนเพื่อการสื่อสาร
 2. เพื่อเสนอแนะวิธีการสอนกิจกรรมการเขียนเพื่อการสื่อสาร
ผู้เข้าสัมมนา อาจารย์ภาษาอังกฤษระดับมัธยมศึกษาและอุดมศึกษา
6. **ชื่อสัมมนา** Teaching Pronunciation
สถาบันที่จัด สมาคม Thai/TESOL
สถานที่ A.U.A., Room 300

- วันและเวลา** 25 เมษายน 2530 (9.00 – 16.30 น.)
- วัตถุประสงค์** เพื่อศึกษาหลักเกณฑ์การสอนการออกเสียง พิจารณาปัญหาของผู้เรียนและเสนอแนะวิธีการสอน
- ผู้เข้าสัมมนา** อาจารย์สอนภาษาอังกฤษทุกระดับ
7. **ชื่อสัมมนา** Post-RELC Seminar : Human Resource Development and Language
- สถาบันที่จัด** สมาคม Thai/TESOL
- สถานที่** A.U.A., Room 300
- วันและเวลา** 30 พฤษภาคม 2530 (9.00 – 12.00 น.)
- วัตถุประสงค์** เพื่อเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์กับภาษา ที่ได้รับจากการสัมมนาระดับภูมิภาคปี 2530 ที่ RELC สิงคโปร์
- ผู้เข้าสัมมนา** อาจารย์สอนภาษาอังกฤษทุกระดับ

ต่างประเทศ

สิงคโปร์

ชื่อสัมมนา

RELC Annual Seminar on the Role of Language Education in Human Resource Development

สถาบันที่จัด

SEAMEO Regional Language Centre

สถานที่

RELC Building

30 Orange Grove Rd.

Singapore 1025

วันและเวลา 13 – 16 เมษายน 2530

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาบทบาทพัฒนาการของการสอนภาษาและวรรณคดี ในระบบการศึกษาแบบรูปนัย (การศึกษาในระบบซึ่งยึดชั้นเรียน) และระบบการศึกษาแบบอรูปนัย (การศึกษานอกระบบโรงเรียน) ซึ่งเกี่ยวกับเป้าหมายของการพัฒนาทรัพยากรด้านบุคคล
2. เพื่อศึกษาบทบาทพัฒนาการของเทคโนโลยีทางการศึกษา การสร้างหลักสูตร การผลิตอุปกรณ์ การเรียนการสอน การฝึกอบรมครู การวัดผล และอื่น ๆ ที่เกี่ยวกับโปรแกรมการศึกษาภาษาแบบรูปนัยและอรูปนัย
3. เพื่อพิจารณาหาวิธีที่จะผสมผสานขบวนการต่าง ๆ ของการวางแผนทางภาษา เพื่อการพัฒนาภาษาถิ่น ภาษาประจำชาติ ภาษาราชการ และภาษาต่าง ๆ ที่ใช้ในการติดต่อสื่อสารในวงกว้าง และวรรณคดีของภาษานั้น ๆ กับการวางแผนการพัฒนาทรัพยากรด้านบุคคล ตัวอย่างเช่น การวางแผนทางเทคโนโลยี เศรษฐกิจ และกำลังคน
4. เพื่อส่งเสริมปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูผู้สอนภาษาและครูผู้สอนวรรณคดี นักวางแผนทาง

ภาษา ผู้บริหาร และผู้เชี่ยวชาญในสาขาวิชาอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาทรัพยากร
 ด้านบุคคล เช่น การวางแผนทางเศรษฐกิจ การฝึกอบรมทางอุตสาหกรรม การจัดการ ฯลฯ

- ผู้เข้าสัมมนา**
1. ครูสอนภาษาและครูสอนวรรณคดี ตลอดจนครูผู้สอนวิชาเนื้อหา ผู้ฝึกอบรมครู ผู้พัฒนา
 หลักสูตร ผู้ผลิตวัสดุการสอน ผู้บริหารที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการศึกษาภาษา
 2. นักวางแผนภาษาผู้ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาภาษาประจำชาติ ภาษาราชการ และภาษาที่
 ใช้ในการติดต่อสื่อสารในวงกว้างและวรรณคดี
 3. บุคคลผู้เกี่ยวข้องกับการพัฒนาทรัพยากรด้านบุคคลในต่าง ๆ เช่น การวางแผนด้าน
 เทคโนโลยี การวางแผนทางด้านกำลังคน การจัดการ ฯลฯ

ฮ่องกง

ชื่อสัมมนา Re-Exploring CELT (Continuing Education for Language Teachers)

สถาบันที่จัด Institute of Language in Education

สถานที่ Shangri-La Hotel
 Kowloon, Hong Kong

วันและเวลา 15-17 ธันวาคม 2529

- วัตถุประสงค์**
1. เพื่อพิจารณาและกำหนดวัตถุประสงค์ของ CELT
 2. เพื่อส่งเสริมความเข้าใจ ความรู้ และความสามารถทาง CELT ด้วยการแลกเปลี่ยนความ
 คิดและประสบการณ์กัน
 3. เพื่อพิจารณาปัญหาเกี่ยวกับ CELT พร้อมกับหาทางแก้และลดปัญหา
 4. เพื่อพิจารณาว่า models และ approaches ต่าง ๆ นั้นจะนำมาใช้ในสิ่งแวดล้อมทางสังคม
 ที่ต่างกันได้อย่างไรหรือไม่
 5. เพื่อพิจารณาบทบาทและความรับผิดชอบของหน่วยงานและสถาบันที่เกี่ยวข้องกับ CELT

ผู้เข้าสัมมนา คาดว่าจะมีผู้เข้าร่วมสัมมนา 350 คนจากต่างประเทศและฮ่องกง ผู้เข้าสัมมนาจะเป็นผู้บริหาร
 โปรแกรมทางภาษา ผู้เชี่ยวชาญทางภาษาศาสตร์ประยุกต์ทั้งภาษาอังกฤษและจีน ผู้เชี่ยวชาญ
 ทางด้านครุศาสตร์สาขาภาษาผู้จัดทำหลักสูตรและนักวิจัยที่สนใจ CELT

ผู้สนใจใคร่จะได้ข้อมูลเพิ่มเติม กรุณาติดต่อที่

Institute of Language in Education

56 Dundas Street

21/F Park-In Commercial Centre

Kowloon, Hong Kong

ญี่ปุ่น**ชื่อประชุม**

Twelfth Annual International Conference on Language Teaching and Learning

สถาบันจัด

The Japan Association of Language Teachers

สถานที่

Seirei Gakuen, Hamamatsu, Japan

วันและเวลา

22-24 พฤศจิกายน 2529

วัตถุประสงค์

เพื่อให้ผู้เกี่ยวข้องกับการสอนภาษาได้พบปะแลกเปลี่ยนความรู้ และแนวการสอนใหม่ ๆ
ผู้สนใจใคร่จะได้ข้อมูลเพิ่มเติม กรุณาติดต่อที่

JALT

c/o Kyoto English Center

Sumitomo Seimei Bldg.,

8F, Shijo-Karasuma Nishi-iru,

Shimogyo-ku

Kyoto 600, Japan

ออสเตรเลีย**ชื่อโปรแกรม**

Graduate Diploma and M.A. in TESOL

สถานที่

TESOL Centre

Canberra College of Advanced Education

P.O. Box 1

Belconnen A CT 2616

Australia

อนึ่ง TESOL Centre แห่งนี้ มีคอร์สภาษาอังกฤษสำหรับนักเรียนต่างชาติด้วย

สเปน**ชื่อโปรแกรม**

TESOL Summer Institute 1987

สถาบันจัด

The International TESOL Organization

Course Directors : John Fanselow

Peter Strevens

H.G. Widdowson

สถานที่

Barcelona, Spain

วันและเวลา

July 6 - July 31, 1987

ผู้สนใจใคร่ได้ข้อมูลเพิ่มเติม กรุณาติดต่อที่

E.P. Mills
 ESADE
 Avda de Pedralbes 606-62
 Barcelona
 Spain 08034

แคนาดา

ชื่อประชุม

Pacific Perspectives—TESL Canada ' 87

สถาบันที่จัด

The Association of British Columbia Teachers of English as an Additional Language

สถานที่

Hyatt Regency Hotel
 Vancouver, B.C.
 Canada

วันและเวลา

12-14 มีนาคม 2530

ผู้สนใจใคร่ได้รายละเอียดเพิ่มเติม กรุณาติดต่อไปที่

P.O. Box 82344
 Burnaby, B.C.
 Canada
 V5C 5 P 8

สหรัฐอเมริกา

1. **ชื่อประชุม**

Computers in Language Research and Language Learning

สถาบันที่จัด

Division of English as a Second Language
 University of Illinois
 Urbana—Champaign

สถานที่

University of Illinois
 Urbana—Champaign

วันและเวลา

25-26 ตุลาคม 2529

วัตถุประสงค์

เพื่อให้มีการแลกเปลี่ยนความรู้ทางด้านการใช้คอมพิวเตอร์ ในการเรียนการสอนภาษา การวิจัยทางด้านการศึกษาภาษาที่สอง การแปล การศึกษาลีลาการเขียน ขบวนการและหลักเกณฑ์ ในการทำพจนานุกรม และ speech perception and processing

ผู้สนใจใคร่จะส่งบทความ (ไม่เกิน 300 คำ) ควรส่งก่อนวันที่ 1 เมษายน 2529 ไปยัง

Lyle F. Bachman,
 DESL
 3070 Foreign Language Bldg.,
 707 South Mathews Avenue
 Urbana, Illinois 61801
 U.S.A.

2. **ชื่อประชุม** Second Language Acquisition and Foreign Language Learning
สถาบันที่จัด University of Illinois,
 Urbana-Champaign
วันและเวลา 3-4 เมษายน 2530
วัตถุประสงค์ เพื่อให้ผู้เกี่ยวข้อง กับการสอนภาษาได้พบปะและแลกเปลี่ยนความรู้ทางด้านความสัมพันธ์
 ระหว่าง Second Language Acquisition และ Foreign Language Learning โดยพิจารณา
 ทฤษฎีและงานวิจัยทางด้านภาษาศาสตร์เชิงจิตวิทยา

ผู้สนใจใคร่จะได้ข้อมูลเพิ่มเติม หรือส่งบทความย่อ ควรติดต่อก่อนวันที่ 1 ตุลาคม ศกนี้ กรุณาติดต่อ

William Van Patten & James F. Lee
 SLA-FLL/Spanish, Italian & Portuguese
 4080 Foreign Language Building
 707 S.Mathews
 Urbana
 Il 61801
 U.S.A.

3. **ชื่อประชุม** 21 st Annual TESOL Convention
สถาบันที่จัด The International TESOL Organization
สถานที่ The Fontainebleau Hilton Hotel
 Miami Beach, Florida
 U.S.A.
วันและเวลา 21-25 เมษายน 2530
ผู้เข้าสัมมนา ผู้ที่สนใจในเรื่องต่อไปนี้--การสอนภาษาอังกฤษเป็นภาษาที่สองหรือภาษาต่างประเทศ การ
 สอนภาษาอังกฤษมาตรฐานเป็น dialect ที่สอง bilingual education การวิจัยทางการเรียน
 ภาษา ทฤษฎีภาษา และวิธีการสอนภาษา

วิทยากร ผู้ทรงคุณวุฒิที่มีชื่อเสียงระดับนานาชาติและอาจารย์ภาษาอังกฤษ
 ผู้สนใจใคร่ได้ข้อมูลเพิ่มเติมกรุณาติดต่อ
 TESOL
 1118-22 nd Street, N.W.,
 Suite 205
 Georgetown University
 Washington, D.C. 20037
 U.S.A.

ทุนการศึกษา

มหาวิทยาลัยฮาวาย สหรัฐอเมริกา มีทุนการศึกษาระดับปริญญาโททางด้านการสอนภาษาอังกฤษให้
 นักเรียนต่างชาติ ทุนการศึกษานี้ให้เฉพาะค่าเล่าเรียนเท่านั้น นักเรียนที่ได้รับทุนจะต้องออกค่าเดินทางและค่าใช้จ่าย
 อื่น ๆ เอง ผู้สนใจใคร่ได้ข้อมูลเพิ่มเติม กรุณาติดต่อ

Chairman
 Department of English as a Second Language
 University of Hawaii at Manoa
 1890 East-West Road
 Honolulu, Hawaii 96822
 U.S.A.

แนะนำหนังสือ

ยุพิน จันทรเจริญสิน

Lee, Y.P. and Others (eds) *New Directions in Language Testing* : Papers Presented at the International Symposium on Language Testing, Hong Kong. Oxford : Pergamon, 1985.

หนังสือนี้ประกอบด้วยบทความ 15 บท ซึ่งเจ้าของบทความเหล่านี้ได้นำเสนอในการประชุม The International Symposium on Language Testing ซึ่งจัดขึ้นที่ Hong Kong เมื่อปี 1982 โดยมีผู้เข้าร่วมประชุมจาก 16 ประเทศ เนื้อหาที่จัดแบ่งเป็น direct or performance testing และ large scale testing ซึ่งในการจัดทำหนังสือนี้ ผู้จัดทำได้จัดแบ่งแยกรวมกลุ่มบทความทั้ง 15 บทความเป็น 4 ส่วนดังนี้ คือ

1. Language Testing and the Curriculum
2. Large-Scale Testing
3. Testing Oral Proficiency
4. Validating Language Tests

จากบทความต่าง ๆ จะทำให้ผู้อ่านได้เห็นภาพรวมของความเคลื่อนไหว เกี่ยวกับการทดสอบภาษาในระยะเวลา 2-3 ปีหลังนี้ ผู้อ่านจะรับรู้เกี่ยวกับ integrated performance test เพื่อประเมินโปรแกรม bilingual education ในประเทศแคนาดา (ในที่นี้หมายถึงการสอนภาษาฝรั่งเศสให้กับนักเรียนที่พูดภาษาอังกฤษเป็นภาษาแม่) เรื่องเกี่ยวกับ self-assessment ในสวีเดน test of lexical skills ในเดนมาร์ก proficiency test ในจีน การทดสอบ oral skills ในญี่ปุ่น

ผู้อ่านจะได้รับรู้เกี่ยวกับการทดสอบ oral proficiency วิธีการต่าง ๆ ซึ่งมีการเสนอวิธีใหม่ ๆ ไว้ด้วย นอกจากนี้มีบทความอีก 5 บทความที่เกี่ยวกับความน่าเชื่อถือของแบบทดสอบ proficiency, performance, แบบ cloze และ How Shall a Test be Referenced ?

Revell, Rod and Scott, Chris. *Five Star English*. Oxford : The University Press, 1982.

หนังสือนี้จัดทำขึ้นเพื่อคนที่ทำงาน หรือฝึกงานที่โรงแรมและอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว โดยมีผู้ที่กลุ่มผู้จัดการทัวร์ บริษัทท่องเที่ยว ผู้จัดการโรงแรม พนักงานต้อนรับ เจ้าหน้าที่บริการร้านอาหารของโรงแรม ผู้แต่งมุ่งที่จะฝึกฝนผู้เรียนในระดับกลางให้ ฟัง พูด อ่าน เขียน ได้ดี โดยเฉพาะในด้านการฟังและการพูด ได้จัดแบ่งหนังสือออกเป็นทั้งสิ้น 15 บท ซึ่งเป็นตัวบทเรียน 12 บท อีก 3 บท นั้นเป็นแบบฝึกหัด

ทบทวนสิ่งที่เรียนมา บทเรียนแต่ละบทนั้นจะเกี่ยวกับ Enquiries and Reservation, Reception, Local Tours, Complaints, Tour Operation Contact และในแต่ละบทจะแบ่งออกเป็น 6 sections คือ Reading and Listening ซึ่งจะยกตัวอย่างจากของจริง เช่น หนังสือท่องเที่ยว รายงาน จดหมายติดต่อกับ โทรเลข เทลีสคริปต์ แผ่นปลิวต่าง ๆ เมื่อจบแล้วจะตามด้วยคำถาม 5 คำถาม Language study จะยกเอาประโยคหรือสำนวนที่ยากมาให้ผู้เรียนฝึกหัด คล่องขึ้น ให้เข้าใจกระจ่างขึ้น Listening and speaking เน้น oral-aural ในส่วนนี้ของบทเรียนต้องใช้เทปประกอบ เพราะมีแบบฝึกหัดให้ทำ เช่น จดรับคำสั่งอาหาร กรอกแบบฟอร์มจองห้อง จองโต๊ะเป็นต้น ในส่วนของ speaking นั้น ผู้เรียนจะนำแบบฝึกหัดไปใช้พูดได้จริงตามสถานการณ์ ผู้เรียนจะได้ฝึกฟังภาษาอังกฤษสำเนียงต่าง ๆ กันด้วย Activities เป็นแบบฝึกหัดซึ่งผู้เรียนจะได้ลองใช้ความรู้ที่เรียนมาประยุกต์กับเหตุการณ์จริง มีการแก้ปัญหา ถ่ายทอดข่าวสาร อภิปราย Writing ฝึกการเขียนแบบต่าง ๆ ที่จำเป็นสำหรับธุรกิจประเภทนี้ เช่น telex Word study ซึ่งเป็น section สุดท้ายในแต่ละบทนี้ ผู้แต่งรวบรวมเอาคำศัพท์ในบทนั้น มาจัดเรียงตามพยัญชนะ พร้อมคำอธิบายและรูปประกอบ

หนังสือนี้นอกจากจะใช้สอนในห้องเรียนแล้ว ยังใช้เรียนด้วยตนเองได้ซึ่งผู้เขียนได้อธิบายวิธีการเรียนด้วยตนเองไว้ให้ด้วย และมี key ไว้ส่วนหลังของหนังสือ นอกจากนี้มี word list และภาคผนวกอีก 2 ภาค ภาคแรก Useful vocabulary และภาคหลัง -British English and American English เป็นการรวบรวมคำศัพท์ต่างๆ ในธุรกิจที่ใช้ต่างกันในภาษาทั้ง 2 มาไว้ด้วยกันเพื่อสะดวกแก่ผู้ที่จะใช้

เหมาะสำหรับการฝึกอบรมเจ้าหน้าที่โรงแรมในระดับและฝ่ายต่าง ๆ

Higgins, Muriel. *Composition Through Grammar*. Harlow : Longman, 1985.

ผู้เขียนจัดทำขึ้นเพื่อสอนเขียนเรียงความไปพร้อม ๆ กับไวยากรณ์อังกฤษ ได้อย่างน่าสนใจ ไม่น่าเบื่อสำหรับทั้งผู้เรียนและผู้สอน มีแบบฝึกหัดให้ฝึกฝนโครงสร้างง่าย ๆ และเรียนรู้การนำประโยคต่าง ๆ นั้นมาเชื่อมโยงกันเข้าเป็น paragraph เป็นเรื่องราวต่อไป

หนังสือนี้จัดทำเป็น 2 ระดับใน 1 ชุด แต่ละระดับแบ่งเป็น 14 บท ซึ่งแต่ละบทจะแบ่งเป็น 4 ส่วนคือ

1. A เสนอหัวข้อเรื่องทางไวยากรณ์ที่จะสอน จะจัดทำเป็นรูปบทสนทนาหรือข้อความสั้น ๆ แล้วมีแบบฝึกหัดให้นักเรียนฝึกทำ โดยอาศัยเนื้อเรื่องจากที่อ่าน
2. B แบบฝึกหัดให้ได้ฝึกฝนเพิ่มเติม ให้อธิบายวิธีใช้โครงสร้างนั้น ๆ ให้กว้างขวางขึ้น
3. C สอนสิ่งที่จะเป็นประโยชน์ต่อการเขียนให้ถูกต้อง เช่น ตัวสะกด เครื่องหมายวรรคตอน อักษรย่อ
4. D แบบฝึกหัดการเขียนโดยให้นักเรียนได้ใช้สิ่งที่ได้ฝึกฝนมาใน 3 ส่วนแรก A B C มาฝึกเขียนเรื่องราวเกี่ยวกับตนเอง ประสบการณ์ สิ่งที่ได้พบเห็นมา

ก็จะเห็นจากตัวอย่าง unit ที่จะยกมากล่าวถึงนี้

Unit 1 (Bk1)–And, or, but

- A Using ‘and’ or ‘or’ to join noun.
- B Using ‘and’ or ‘or’ to join sentences.
- C Commas in a list ; words that sound the same.
- D Writing a paragraph.

Unit 6 (Bk2) ‘Should’ and ‘ought to’

- A Read and answer.
- B Different forms of should and ought to.
- C Should and ought to suggestions and advice.
- D Word study ; introductory negatives ; writing practice.

ที่ Part B ของแต่ละ unit จะมี Notice box ไว้ให้ โดยจะสรุปกฎการใช้โครงสร้างหรือรูปประโยคนั้นไว้ให้สั้น ๆ และเข้าใจง่ายเป็นที่สังเกต

ที่ท้ายเล่มมี key สำหรับแบบฝึกหัดทั้งหมด